

NORDANSTIGS
KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2015

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

När vi nu summerar år 2015 ser vi att kommunen redovisade ett positivt resultat. Det är resultatet av ett intensivt arbete utifrån det åtgärds paket som beslutades under 2015, ett arbete som ställt stora krav på våra medarbetare i kommunen.

Många stora och svåra beslut togs under året. Inom äldreomsorgen sker förändringar främst i Hassela och Harmånger, där särskilda boendeplatser tas bort och nya mellanboendeformer inrättas. Hemtjänst-timmarna ökade under året. En anledning till det är att många vill bo kvar hemma.

Inom utbildningens verksamhet beslutades om en nedläggning av Fröstuna skola efter vårterminen 2015 på grund av vikande elevunderlag. Eleverna har sedan valt att gå i andra kommunala skolor eller i skolor i grannkommunen.

Skolinspektionens besök resulterade i ett antal anmärkningar och hot om vite om vi inte vidtog åtgärder för att rätta till bristerna. Kommunstyrelsen har beslutat om bland annat en handlingsplan för utbildningens verksamheter. I den planen ingår att kommunstyrelsen besöker utbildningens olika verksamheter. I augusti besökte hela kommunstyrelsen högstadiet i Bergsjö, där ledamöterna fick vara med på olika lektioner. Besöket var uppskattat av både politikerna, skolans personal och eleverna. En annan del i handlingsprogrammet är utbildning för politikerna i skollagstiftning och huvudmannens ansvar.

Världen utanför Nordanstig förändras och många människor är på flykt från krig och förtryck, vilket även påverkar oss. Tusentals människor har sökt sig till vårt land i hopp om att få en framtid i fred och frihet.

Det här ställer krav på våra verksamheter inte minst inom utbildning och sociala verksamheter. För att ge människor tak över huvudet ställdes krav på kommunerna att inrätta så kallade evakueringsboenden för att lösa den akuta krisen. Nordanstig var först i länet med att öppna ett akut boende på Fröstuna före detta skola. En stor eloge till alla inblandade verksamheter och ideella krafter som ställt upp för att lösa det på allra bästa sätt.

I december öppnades ett nytt boende i Harmånger för ensamkommande barn.

Vårt samarbete med andra kommuner i bland annat Hälsingerådet och Sundsvallsregionen är viktigt för oss i Nordanstig. Inom Sundsvallsregionen har en politisk arbetsgrupp med representanter från vår kommun, Hudiksvall, Sundsvall och Timrå tillsatts för att arbeta med länsöverskridande kollektivtrafik och hur den kan förbättras och förenklas. Nordanstig och Sundsvall har även en tjänstemannagrupp med ansvar för kollektivtrafikfrågor.

Nu lägger vi 2015 bakom oss och blickar fram emot ett innehållsrikt och spännande 2016 med nya utmaningar.

Jag vill rikta ett stort TACK till all personal i alla våra verksamheter, för ert engagemang och ert goda arbete. Utan er skulle inte våra verksamheter fungera.

A handwritten signature in black ink that reads "Monica Olsson".

MONICA OLSSON (S)
Kommunstyrelsens
ordförande

Kommunstyrelsens vice ordförande har ordet

STIG ENG (C)
Kommunstyrelsens
vice ordförande

Inför 2015 beslutade kommunfullmäktige att inleda budgetanpassning på cirka 50 mnkr fram till 2019. Verksamheten och politiken genomförde eller påbörjade under året delar av budgetanpassningen, vilket minskade Nordanstigs kommuns kostnader med cirka 8 mnkr för 2015.

Efter många års tvister och planering gav kommunen Nordanstig Vatten AB klartecken att genomföra VA Sörfjärden. Nytt vattenverk och reningsverk uppförs och ett ledningsnät med cirka 250 anslutningspunkter är under uppförande. VA Sörfjärden är den ekonomiskt största investeringen för kommunen, cirka 70 mnkr. Den ger stora utvecklingsmöjligheter för Sörfjärdenområdet.

Under året startade kommunen tillsammans med Söderhamns och Bollnäs kommuner Hälsinglands Utbildningsförbund, där kommunerna tillsammans driver vuxenutbildning och gymnasial utbildning.

Kommunfullmäktige har beslutat att bygga och samordna våra särskilda boenden i anslutning till Sörgården i Bergsjö. De kalkyler som inledningsvis tagits fram tyder på att en sådan förändring kräver en investering på cirka 170 mnkr. Till detta beslut är undertecknad mycket tveksam.

Nordanstigs kommun har mycket aktivt och framgångsrikt anpassat sin verksamhet och tagit ansvar för det stora behov som asylsökande och annan flyktinginvandring har krävt under året. Stora lokalresurser har ställts till förfogande och minst ett sextiototal nya medarbetare arbetade i slutet av 2015 med integrationen.

En revidering av kommunens näringslivsstrategi har påbörjats och antas under 2016. Jag har initierat att vi ska påbörja arbetet med att ta fram vision 2030.

Ett avtal har tecknats med Länsstyrelsen, där kommunen förbinder sig att genomföra ett trettiotal miljöåtaganden.

Kommunens ägda och delägda bolag klarade sin verksamhet och sin ekonomi bra, om vi bortser ifrån Samkraft AB, som är i ett ekonomiskt trängt läge. Kommunen har fått skriva ner sina fordringar i bolaget och har även infriat sitt borgensåtagande.

Kommunen klarade sina verksamhetsmål när det gäller ekonomi och andra verksamheter bra under året. Jag anser det ekonomiska målet vara godkänt, även om vi inte når målet på 2 procent.

Slutligen vill jag tacka alla kommunens anställda för en god laganda och ett gott samarbete samt att vi alla vill föra vår kommun framåt i tiden.

Innehåll

Inledning

Några viktiga händelser	6
Politisk organisation	7
Kommunstyrelsens ledamöter	9
Om Nordanstig	10

Förvaltningsberättelse

Omvärld	12
Personal	19
Miljö	23
Styrning: vision, inriktningar, ambitioner och mål	25
Kommunfullmäktiges övergripande mål	27
God ekonomisk hushållning	36
Finansiell analys	39

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen	52
Ledningsutskottets verksamheter	56
Utbildningsutskottets verksamhet	61
Omsorgsutskottets verksamheter	63
Byggnadsnämnden	70
Koncernföretag	71
Uppdragsföretag	77

Räkenskaper

Resultaträkning	82
Kassaflödesanalys	83
Balansräkning	84
Nothänvisning	85
En femårsöversikt	90

Bilagor

Redovisningsprinciper	94
Ordlista och begrepp	97
Revisionens verksamhetsberättelse	99
Revisionsberättelse	100

Några viktiga händelser

FAKTORER BAKOM ÅRETS RESULTAT:

- Kraftig återhållsamhet i verksamheterna.
- Ökade migrationsintäkter.
- Återbetalning av försäkringspremier.
- Ökat behov inom hemtjänsten.
- Delar av anpassningskrav genomfördes inte under 2015.

VIKTIGA HÄNDELSE UNDER PERIODEN OCH FRAMÅT

Rekordmånga asylsökande kom till Sverige under hösten 2015 och ytterligare många är på flykt. Sverige och övriga länder har att hantera sina största utmaningar någonsin. Nordanstig öppnade upp Fröstuna skola som ett tillfälligt evakueringsboende med sextio platser i oktober 2015, vilket förväntas fortgå första halvåret 2016. Under åren framöver kommer fler bostäder behövas, säger Boverket.

Kommunen har fått beslut om tillfälligt statligt stöd med anledning av rådande flyktingsituation, 16,6 mnkr för åren 2015–2016. 1,3 mnkr tillfördes 2015.

Under våren 2015 beslutades politiskt ett budgetanpassningspaket, ett åtgärds-paket på 50 mnkr. Åtgärderna genomförs 2015–2018.

- Avveckling av Hagängsgården och Björkbacken som särskilt boende. Planen är att omvandla delar av Björkbacken till ett trygghetsboende.
- Nedläggning av Fröstuna skola och förskola.
- Sänkt lärartäthet i kommunens skolor till 6,3 lärare/100 elever.
- Ambitionssänkningar och omprioriteringar främst inom kommunledningskontoret.
- Ambitionssänkning beslutades avseende visionsbidrag och förfogandemedel.

Flera projekt avslutades eller gick in i ett slutskede under 2015. Nedan är några av de viktigaste.

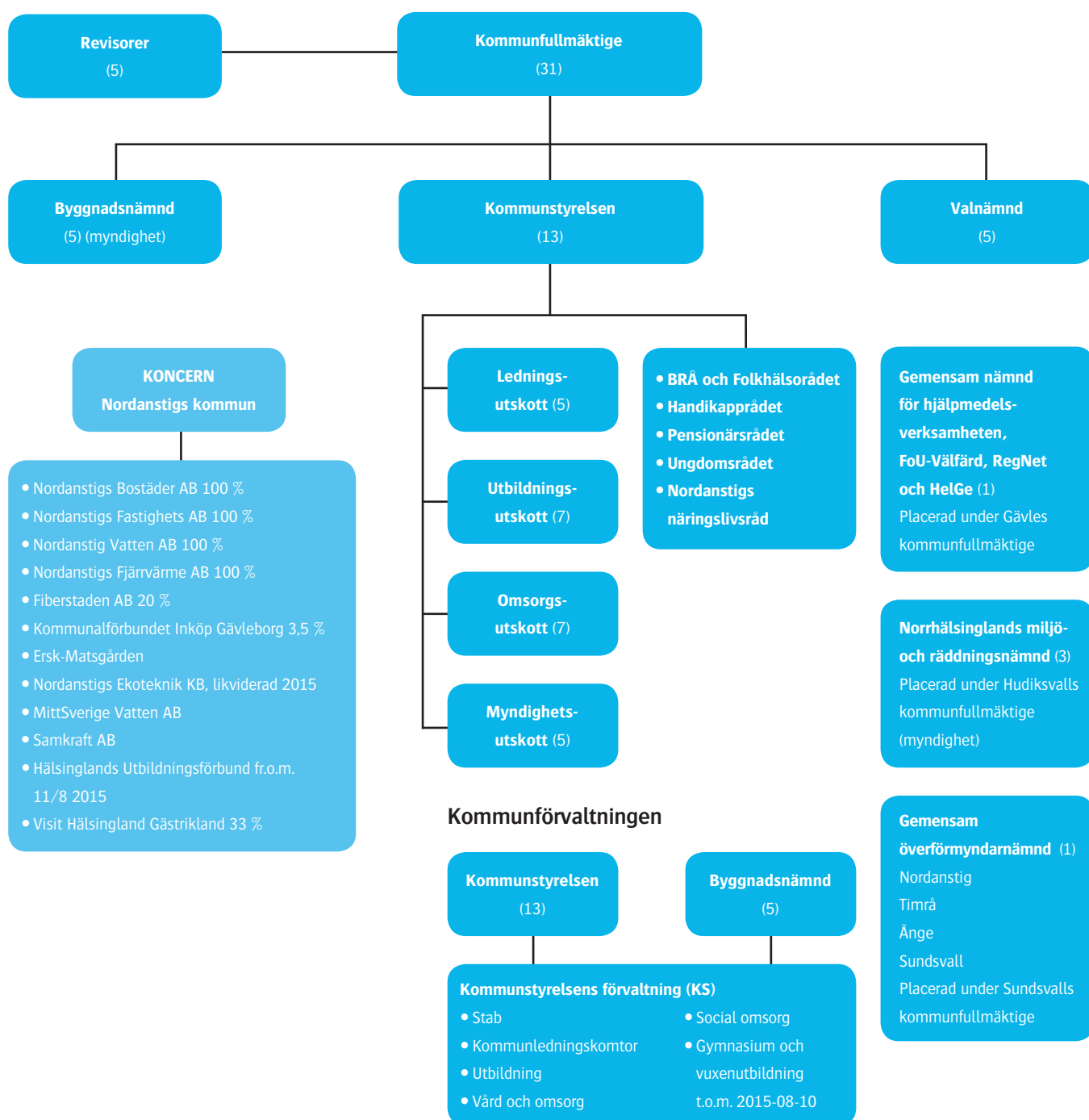
- VA Sörfjärden går in i en genomförande-process och beräknas bli klart under 2016.
- Fiberstadens projekt *Gemensamt arbetssätt* ska enligt planerna implementeras och blir en viktig grund för framtida it-utvecklingsarbete.
- Hälsinglands Utbildningsförbund bildades och tog över gymnasieverksamheten och vuxenutbildningen i kommunen.

Skolinspektionen granskade huvudmannens systematiska kvalitetsarbete, styrning och ledning. Granskningen gav påpekanden om att tillräckliga förbättringar inte har skett trots tidigare förelägganden, vilket föranledde övervägande om vitesföreläggande. En omfattande utbildningsinsats genomfördes under hösten. I februari 2016 meddelar Skolinspektionen att de är nöjda med de åtgärder som genomförts.

Kommunen har i augusti infriat borgensansvaret för Samkraft AB på 916 tkr till Kommuninvest. Kommunerna med borgensåtagande arbetar vidare för hur eventuell regress kan utformas.

Kommunen fick även år 2015 ersättning avseende tidigare för mycket inbetalda försäkringspremier. Ersättningen var 4 576 tkr.

Politisk organisation

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunstyrelsen bereder ärenden inför kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen har det operativa ansvaret för kommunens verksamhet. Kommunstyrelsen har fyra utskott. Utskottens främsta uppgift är att se till att kommunfullmäktiges beslut verkställs, att följa upp verksamheten inom respektive verksamhetsområde och att bereda ärenden inför fullmäktige.

Ledningsutskottets verksamhetsområde omfattar övergripande finansiella och personalpolitiska frågor, näringslivsfrämjande åtgärder, infrastruktur, kommunikationer och andra kommunövergripande strategiska funktioner samt kultur.

Utbildningsutskottets verksamhetsområde omfattar skola och bibliotek.

Omsorgsutskottets verksamhetsområde omfattar vård och omsorg om äldre och funktionshindrade, kommunal vuxenutbildning samt arbetsmarknad.

Myndighetsutskottets verksamhetsområde omfattar individ- och familjeomsorg, övrig social omsorg samt biståndsbedömning enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Byggnadsnämnden fattar beslut i frågor som rör myndighetsutövning utifrån plan- och bygglagen.

Valnämnden fullgör de uppgifter som enligt vallagen och övriga valförfattningar ankommer på valnämnd.

Kommunrevisionen arbetar på kommunfullmäktiges uppdrag, efter kommunallagen kap 9 och god revisionssed.

Nordanstigs kommunala bolag består dels av helägda bolag som finns i koncernsammansättningen, dels av företag som är uppdragsföretag där kommunen äger en viss del.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen har 13 ledamöter som väljs av kommunfullmäktige. Från den 1 juli 2013 beslutade fullmäktige att samla all verksamhet under kommunstyrelsen. I den nya politiska organisationen har kommunstyrelsen tillsatt fyra utskott: ledningsutskottet, utbildningsutskottet, omsorgsutskottet och myndighetsutskottet.

Kommunstyrelsen är kommunens ”regering”. Den har den ledande politiska rollen och samordnar och utvecklar kommunens totala verksamhet. Det är också kommunstyrelsen som ser till att kommunfullmäktiges riktlinjer efterlevs och den har uppsikt över alla kommunala nämnder, styrelser och bolag.

Kommunstyrelsen har direkt ansvar för kommunens ekonomi, översiktlig planering, kommunala bolag, mark och fastigheter, information samt räddningstjänst. Näringslivsfrågor, civilt försvar och arkiv hör också till kommunstyrelsens ansvarsområde.

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens intressen. Det är kommunstyrelsen som förbereder de ärenden som kommunfullmäktige beslutar om. Den har också övergripande ansvar för att besluten verkställs.

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningsarbetet och ansvarar för genomförande av de politiska beslut som fattas i kommunfullmäktige.

KOMMUNSTYRELSENS LEDAMÖTER

Stående från vänster:

Solveig Wiberg (SD), Per-Ola Wadin (L), Patric Jonsson (KD), Tor Tolander (M), Sven-Erik Sjölund (S), Stefan Berg (C), Ulf Lövgren (S) och Håkan Larsson (M).

Sittande från vänster:

Åke Bertils (S), Stig Eng (C) vice ordförande, Monica Olsson (S) ordförande och Erik Eriksson Neu (S).

Om Nordanstig

Nordanstigs kommun ligger i norra Hälsingland mellan Hudiksvall och Sundsvall. Kommunen erbjuder en fin livsmiljö med bra och billigt boende och möjligheter till ett rikt liv i samklang med naturen. Kultur- och föreningslivet är omfattande och här finns allt från havsbad till alpin skidåkning i Hasselabackarna. Totalt har kommunen drygt 9 000 invånare.

NAMNET NORDANSTIG

När man vid kommunsammanslagningen 1974 förenade de fyra kommunerna Hassela, Bergsjö, Gnarp och Harmånger, valde man att kalla den nya kommunen Nordanstig. Namnet Nordanstig hade redan då under lång tid använts inom kyrkan som beteckning på ett kyrkligt kontrakt.

Namnet Nordanstig finns omnämnt första gången år 1358 i en köpehandling om Nordanstigsbuldan. Buldan är en tjock linneväv och den tillverkades tydligen i sådan omfattning att man kunde sälja den utanför området där man odlade mycket lin.

Redan under sen järnålder framträdde tre bygdecentra i Hälsingland: Nordanstig, Sunded och Alir. Under tidig medeltid kom kungsgårdar att anläggas i Jättendal, Hög och Norrala. Dessa kungsgårdar tillhörde Uppsala öd, centralmakten.

Under lång tid gick vägen från Sunded till Nordanstig via Rogsta Ilsbo, genom byn Steg, som ligger vid kanten av den bergsrygg som skiljer orterna åt. Man måste alltså ta sig över "Stejje" för att komma till det område som idag utgör kommunen.

Dialektalt benämnde man tidigare folk i olika byar efter vilken sida av en ås eller mo de bodde på. Således kallades invånarna i Ingesarven och Yttre för "sönnamogarna", och folket mellan byarna Skrämssta och Bjåsta bodde på "Stejje". Därför är det troligt att folk norr om Steg kallades "nolastejjare" och att det så småningom kom att beteckna det nordöstra hörnet av Hälsingland.

KOMMUNVAPNET

Nordanstigs kommunvapen ritades i början av 1980-talet av Jättendalssonen Paul Persson. Hästen symboliserar kommunens inland som tidigare präglades av skogsbruks- och jordbruksbygd, och fisknätet under anknyter till kusten och fiskenäringen. De sex maskorna i nätet symboliserar de socknar som ingår i kommunen: Hassela, Bergsjö, Gnarp, Ilsbo, Jättendal och Harmånger.

Källa: Boerje Bohlin

Förvaltningsberättelse

Omvärld

NÄRINGSLIV OCH TURISM

De viktigaste händelserna 2015:

- Företagsbyn Bergsjöverken har nu 20 företag som hyresgäster och fler sysselsatta än under Trima-tiden.
- SMP har bytt ägare och satsar på en kraftig expansion. Ny platschef.
- Trolska Skogen ekonomisk förening blev Årets företagare.
- Nordanstigs kommun är en av tre delägare till bolaget Visit Hälsingland Gästrikland AB.
- Nordanstig medverkade tillsammans med Jungfrukustens kommuner i mässan Allt för sjön i Älvsjö.
- Kulturhuset Bergsjögården fortsatte att utvecklas för kulturevenemang och konferenser.
- Beslut att inrätta ett kulturråd togs.

Nordanstigs näringsliv

I Nordanstigs kommun står tillverkningsindustrin för drygt 26,5 procent av arbetstillfällena. Övriga arbetstillfällen finns inom jordbruk, skogsbruk och fiske (6 procent), privat dominerade tjänster (27 procent), offentligt dominerade tjänster (38 procent) och ej specificerad verksamhet 2,5 procent. (Källa statistik: SCB)

Bland kommunens cirka 500 verksamma företag är cirka 250 så kallade soloföretag.

Under senare år har stora investeringar skett inom en rad branscher, bland annat inom trä-, metall- och jordbrukssektorn. Den starka svenska kronan innebär stora svårigheter för de exporterande företagen.

En växande tjänstesektor är avgörande för Nordanstigs framtida arbetsmarknad. Framförallt är besöksnäringen särskilt intressant för Nordanstigs kommun.

Besöks- och upplevelsenäringen i kommunen är under tillväxt och en fortsatt positiv utveckling beräknas under 2016. Speciellt ska Trolska Skogens upplevelsepark framhållas. Under femte säsongen besöktes anläggningen av drygt 30 000 personer. Området i Sörfjärden är under utveckling. Det byggs och projekteras för bostäder, fritidshus, camping, restaurang och gästhamn. Turism är Nordanstigs viktigaste skyltfönster för en ökad inflyttning!

De största privata arbetsgivarna i kommunen:

- SMP Parts AB
- Iggesund Paperboard AB
- Mitt Liv AB
- Plyfa Plywood AB.

ARBETSMARKNAD

Nordanstigs öppna arbetslöshet minskade och låg under länssnittet. Däremot ökade arbetslösheten för åldersgruppen 18–24 år. Även i riket minskade arbetslösheten medan den i Gävleborg var något högre än föregående år. Procenttalen beräknas på förvärvsarbetande och arbetslösa inom samma åldersspann. Gävleborg är det län med högst öppen arbetslöshet i landet, såväl 2014 som 2015.

Andelen arbetssökande och i arbetsmarknadspolitiska program var vid årets slut 7,4 procent.

Öppet arbetslösa och i program

(procent)	Alla		Ungdomar	
	16–64 år		18–24 år	
	2014	2015	2014	2015
Nordanstig	7,6	7,4	13,6	14,1
Hudiksvall	10,0	9,0	23,6	21,0
Sundsvall	9,1	8,8	18,1	16,2
Gävleborgs län	11,8	11,9	24,4	22,9
Västernorrlands län	9,7	9,6	20,2	18,0
Riket	8,1	8,0	14,8	13,1

Källa: www.ams.se

UTBILDNINGSNIVÅ

Den genomsnittliga utbildningsnivån var högre i riket än i Nordanstigs kommun.

Siffran för respektive utbildningsnivå är den andel av befolkningen, 16 år och äldre, som har den utbildningsnivån som högst. Det betyder att 30 procent i Nordanstigs kommun hade högst förgymnasial utbildning, medan snittet i Sverige var 22 procent. 51 procent i Nordanstig hade högst gymnasial utbildning, medan snittet i Sverige var 43 procent. I Nordanstig hade 17 procent eftergymnasial utbildning medan nivån i hela riket låg på 33 procent.

Tabellen nedan visar befolkningens utbildningsnivå den 31 december 2014.

Utbildningsnivå

(procent)	Nordanstig	Gävleborg	Sverige
Förgymnasial utbildning	30	26	22
Gymnasial utbildning	51	48	43
Eftergymnasial utbildning	17	25	33
Uppgift saknas	2	1	2
Totalt	100	100	100
Antal, 1 000-tal	8	232	7 966

FOLKHÄLSAN I KOMMUNEN

De nationella målen för folkhälsa ligger till grund för kommunens folkhälsoarbete. Målområdena omfattar de faktorer med störst betydelse för den svenska folkhälsan.

Kommunen har prioriterat fyra av folkhälsomålen:

Mål 1) Delaktighet och inflytande.

Mål 2) Ekonomiska och sociala förutsättningar.

Mål 3) Barn och ungas uppväxtvillkor.

Mål 11) ANDT – alkohol, narkotika, dopning och tobak.

Målen har antagits av kommunstyrelsen och ligger till grund för det lokala arbetet som ska ge förutsättningar för och stimulera till en god folkhälsa och trygghet för hela befolkningen i Nordanstig. En verksamhetsplan har upprättats för 2015.

Den långsiktiga folkhälsoplanen 2015–2018 för Nordanstigs kommun håller på att revideras i samverkan med berörda verksamheter, efter det att de lokala prioriterade målen och det regionala folkhälsoprogrammet antogs i regionstyrelsen den 22 oktober 2015.

Målet med folkhälsoarbetet och det brottsförebyggande arbetet är ökad hälsa och trygghet för hela befolkningen i Nordanstig.

Brå- och folkhälsorådet hade fyra möten under 2015.

Den nationella folkhälsoenkäten *Hälsa på lika villkor* (HLV) från hösten 2014 rapporterades under våren 2015. Sedan mätningen 2010 har de riskabla levnadsvanorna minskat i Nordanstig, undantag är en ökning av personer som snusar dagligen. Antalet rökare minskade dock. Medellivslängden under femårsperioden 2010–2014 var 79,2 år för män och 82,7 år för kvinnor. I riket samma period var medellivslängden 79,9 år för män och 83,7 år för kvinnor. I Nordanstig var därmed medellivslängden både för män och för kvinnor kortare än i riket.

En aktivitetsdag för seniorers säkerhet anordnades under hösten. Dagen hade cirka 150 besökare. Trygghetsvandringar ersattes från januari 2015 med två tjänster på kommunens hemsida: *Synpunkter och frågor samt Felanmälan*. Man kan också ringa kommunen.

Folkhälsosamordnaren samverkade under året med elever, elevhälsa och folk-tandvård med information om metoden Tobaksfri duo för elever, vårdnadshavare och skolpersonal. Under året informerades om folkhälsoarbetet och hälsofrämjande insatser i Nordanstigs kommun på kommunens hemsida samt ute i verksamheterna. En trygghetsträff anordnades av rådet för kommunens medborgare med temat medborgarlöfte mellan kommun och polis.

Polisens och kommunens medborgarlöften för 2016:

- Ett nytt poliskontor ska öppnas i Nordanstigs kommun med en placering som ökar tillgängligheten för de boende och har fast öppetid.

- En tryggare trafikmiljö ska skapas genom ökade trafikkontroller och en genomlysning av trafikmiljön i kommunen.

Den lokala HIV/STI-gruppen anordnade en föreläsning, ”Torka alla tårar”, av Ola Lindström på Bergsjö skola. Föreläsningen hölls för elever i årskurs 8 och personal, vårdnadshavare och allmänhet.

KOMMUNENS BEFOLKNING

Den sista december 2015 var befolkningen 9 490 personer, vilket var en minskning med 3 personer från sista december 2014.

År 2015 var födelsenettet negativt, antalet födda var lägre än antalet avlidna. Flyttningsnettot var positivt. Fler invånare flyttade till kommunen än från den.

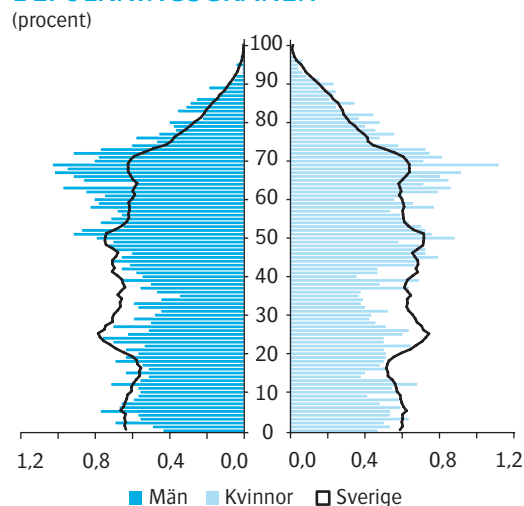
Befolkning per ort

	2011	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bergsjö	2 748	2 744	2 762	2 759	P	P	P
Gnarp	2 254	2 206	2 212	2 235	R	R	R
Harmånger	2 151	2 112	2 116	2 110	O	O	O
Hassela	812	823	827	808	G	G	G
Ilsbo	691	722	704	710	N	N	N
Jättendal	877	884	872	865	O	O	O
Restförda				3	S	S	S
Totalt	9 533	9 491	9 493	9 490	9 418	9 384	9 352

Befolkningsförändringar

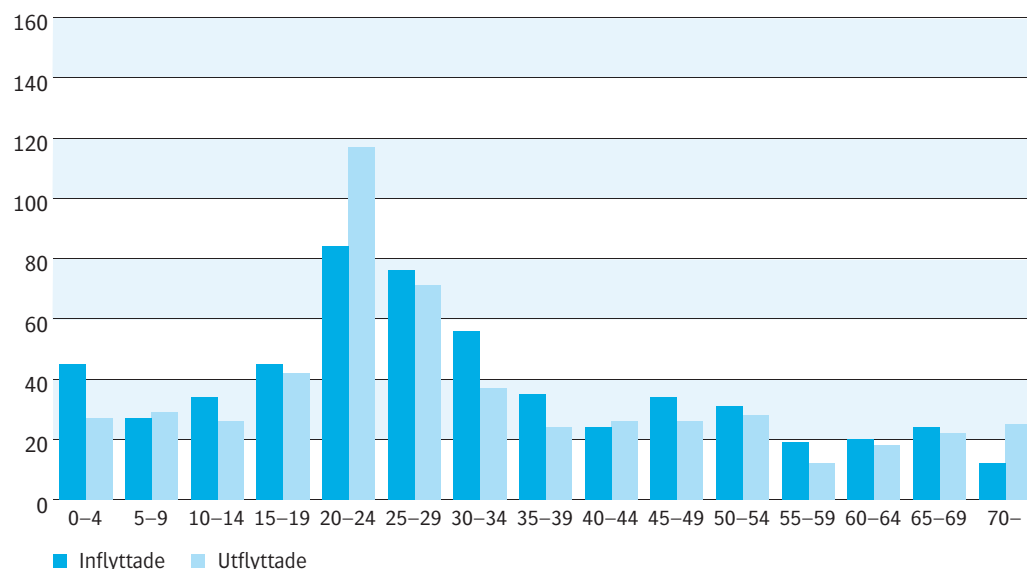
	2011	2012	2013	2014	2015
Födda	89	90	95	82	76
Döda	127	110	118	114	119
Födelsenetto	-38	-20	-23	-32	-43
Inflyttade	444	496	513	562	566
Utflyttade	484	476	532	529	530
Flyttningsnetto	-40	+20	-19	+33	+36

BEFOLKNINGSGRANEN

IN- RESPEKTIVE UTFLYTTADE I NORDANSTIGS KOMMUN 2015

(antal)

Bland barn i förskoleåldern var det fler som flyttade in än som flyttade ut, medan det i åldersgruppen över 60 år var fler utflyttare än inflyttare. Den största in- och utflyttningen skedde i åldersgruppen 20–29 år.

SVENSK EKONOMI OCH INTERNATIONELL EKONOMI

Kostnadstrycket i kommunsektorn ökar så starkt att det enligt Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) oktoberrapport krävs betydande skatthöjningar framöver, på närmare 2 skattekrönor fram till 2019. För att bryta utvecklingen krävs helt nya åtgärder, från såväl kommuner och landsting som staten. Utvecklingen av intäkterna är relativt positiv men räcker ändå inte till för att möta de kostnadsökningar SKL:s kalkyler pekar på: cirka 270 miljarder kronor i löpande priser perioden 2014–2019.

Det ekonomiska läget i kommunsektorn blir alltmer besvärligt. Landstingens samlade resultat väntas försämrans rejält 2015, till ett underskott på 1 miljard kronor. Även

kommunernas samlade resultat försämrans kraftigt, för andra året i rad, till 7 miljarder kronor, trots tillskott av bland annat pengar från AFA Försäkring. År 2016 räknar man med att kommunerna lyckas klara verksamheterna utan skatthöjningar, med endast en mindre resultatförsämring. Däremot räknar SKL med vissa skatthöjningar i landstinget. Detta trots att 2016 bjuder på den högsta ökningen av skatteunderlaget hittills under 2000-talet, en ökning på 5,5 procent.

Stor ökning av befolkningen driver upp kostnaderna. Den viktigaste orsaken till den dåliga ekonomin är det höga kostnadstrycket. Främst är det befolkningsförändringar som ligger bakom. Fler äldre driver upp kostnaderna i sjukvård och äldreomsorg, och fler barn driver upp kostnaderna i skolan. Det har länge varit känt att den demografiska utvecklingen tillsammans med den ökade efterfrågan av välfärd kommer att innebära ett ökat kostnadstryck, vilket nu blir alltmer tydligt.

Det som nu tillkommer är en stor invandring, som påverkar en rad verksamheter inom både kommuner och landsting.

Att en relativt stor del av invandrarna är i yrkesverksam ålder bör på sikt ha en positiv inverkan på möjligheterna att finansiera välfärden, genom att försörjningskvoten förbättras.

Om nyanländas etablering på arbetsmarknaden lyckas väl, förbättras förutsättningarna för den långsiktiga finansieringen av välfärden. Under de närmaste åren är det emellertid inte troligt att nyanlända med en gång kan försörja sig och betala skatt i samma utsträckning som befolkningen i övrigt.

Erfarenheten visar att det tar lång tid innan flyktingar/asylsökande etablerar sig på den svenska arbetsmarknaden. En större befolkning innebär ökade kostnader, oavsett var människorna kommer ifrån. I beräkningarna antar SKL att invandrare och asylsökande har samma behov av skola, vård och omsorg som övriga befolkningen i motsvarande ålder, trots att de nyanlända snarare är i behov av större insatser. Detta beaktas inte i SKL:s beräkningar, eftersom det saknas underlag för en sådan bedömning. Resultatet av kalkylerna, som endast sträcker sig fram till 2019, blir att den nya befolkningsprognosen innebär en extra belastning för kommunsektorns ekonomi. På längre sikt blir kalkylerna mer positiva.

Riktade statsbidrag hämmar utvecklingen och driver upp kostnaderna. Ytterligare en faktor som driver upp kostnaderna är de riktade tillfälliga statsbidragen till kommuner och landsting. Detta är något som staten kan påverka. Det finns i dagsläget över åttio riktade statsbidrag som vart och ett motsvarar någon statlig reform med förhoppningar om förbättringar i de kommunala verksamheterna. Det kan vara bra med satsningar om de verkligen leder till förbättringar, men det förutsätter att de är genomtänkta, förankrade och långsiktiga. Så är tyvärr inte alltid fallet. Det finns en rad exempel på riktade statsbidrag som snarare ställer till än löser problem. Man kan rent

av fråga sig om inte de riktade statsbidragen, där staten definierar angelägna utvecklingsområden, äventyrar det som är styrkan i den svenska välfärden: dess decentraliserande karaktär. Detta sätt att styra fråntar de lokala ledningarna ansvaret och minskar den utvecklingskraft och lokala anpassningsförmåga som finns i ett decentraliserat välfärdssystem, påpekar SKL.

Ett annat, och nytt, inslag i relationerna mellan staten och kommunsektorn är att kommunsektorn förväntas vara med och finansiera investeringar som rimligtvis är statliga åtaganden.

Det finns dock även positiva faktorer. Trots en måttlig tillväxttakt i omvärlden hålls den svenska ekonomin uppe av inhemsk efterfrågan och växer ganska starkt. BNP beräknas såväl i år som nästa år öka med över 3 procent. Detta gör att sysselsättningen ökar och att arbetslösheten pressas ner mot 6,5 procent, vilket innebär att Sverige redan 2016 beräknas nå balans på arbetsmarknaden. Sysselsättningsökningen och växande pensionsinkomster gör att skatteunderlagstillsväxten accelererar 2016.

RÅDANDE FLYKTINGSITUATION

Rekordmånga asylsökande kom till Sverige hösten 2015 och därmed fick landet hantera stora utmaningar. Innan sommaren sökte i snitt 1 000–1 400 personer per vecka asyl i Sverige. I november hade den siffran stigit till 10 500 personer per vecka, varav drygt 2 500 var ensamkommande barn. Resultatet var att 162 877 sökte asyl i Sverige och av dem var den största gruppen syrier. Av dessa var 35 369 ensamkommande barn. Det primära med att ordna tak över huvudet och mat blev en utmaning för Migrationsverket, och för kommunerna när det gällde att ordna det samma för de ensamkommande barnen.

Detta har inneburit stora utmaningar för Sveriges olika berörda myndigheter och kommuner. En ny företeelse för kommunerna var förfrågan om att vara Migrationsverket behjälplig med boendeplatser i det akuta mottagningskeendet.

Nordanstigs kommun öppnade upp Fröstuna skola som ett tillfälligt evakueringsboende med sextio platser. Genom samverkan internt i kommunen byggdes en verksamhet upp med bemanning dygnet runt med mat och boendeplatser för de människor Migrationsverket valde att placera där. Behövlig hjälp från sociala företag, ideella föreningar och frivilliga gjorde detta till en väl fungerande verksamhet som förväntas fortgå in på första halvåret 2016.

Att lösa situationen med boendeplatser för ensamkommande barn och arbetet med deras utredningar är en svår utmaning för socialtjänsten. Efter prognoserna under första halvåret planerades, förutom de tidigare boendeverksamheterna, ett nytt boende i Harmånger, som invigdes i december 2015. I och med höstens utökade uppdrag planeras ännu fler boenden och många nya lösningar söks för att klara uppdraget under 2016.

Boendesituationen i kommunen är ansträngd eftersom fastighetsägare har få lediga lägenheter. Under åren framöver behövs nya bostäder. Boverket menar att det nationellt finns ett behov på cirka 700 000 nya bostäder. I Nordanstig är detta en fråga att arbeta vidare med för att utveckla kommunen.

Genom inflyttning av nya kommuninvånare får Nordanstig möjlighet att få i gång bostadsproduktionen. Genom utbildningsinsatser och integration får kommunen nya möjligheter att klara arbetskraftsförsörjningen. Kommunen stärker befolkningsunderlaget i utflyttningsorter. Sveriges och Nordanstigs konkurrenskraft stärks också genom tillskottet av kompetens, språk och erfarenheter.

Personal

PERSONALPOLITISK INRIKTNING

Den personalpolitiska inriktningen som ska prägla kommunens arbetsplatser är beslutad av kommunfullmäktige:

- Den värdegrund som är personalpolitikens bas uttrycks i en människosyn som ser människan som aktiv, ansvars-kännande och meningsskapande.
- All personal utgör tillsammans organisationen. Organisationen är ett levande system som består av människor.
- Arbetsgivaren vill aktivt verka för en organisationskultur som präglas av öppenhet, tillit, lärande, utveckling och kreativitet.
- Den personalpolitiska inriktningen ska konkretiseras i det dagliga arbetet genom hur man möter varandra och dem verksamheten är till för samt hur arbetet genomförs.

HÄNDELSER INOM PERSONALOMRÅDET

I projektet *Gemensam HR (PA) i Hälsingland* beslutades att inte bilda en gemensam organisation för HR-området i Hälsingland.

Kommunalförbundet Hälsinglands Utbildningsförbund bildades. Verksamhetsövergången gjordes i augusti 2015. Nordanstigs, Söderhamns och Bollnäs kommuner ingår.

Organisationsförändringar genomfördes i uppdraget att budgetanpassa verksam-

heterna med cirka 50 miljoner kronor fram till år 2018 genom strukturella förändringar i framförallt utbildning och omsorg.

Som en del av Sundsvallsregionen påbörjades ett arbete för kompetensförsörjning. Genom gemensamma ledarutvecklingsinsatser ska man utveckla ledarskap. Sedan tidigare pågår Trainee Södra Norrland, ett traineeprogram med kompetensförsörjning för kvalificerad personal.

Nordanstig ingår i ett länsgemensamt nätverk med målsättningen att marknadsföra de kommunala jobben i Gävleborg.

Inom det systematiska arbetsmiljöarbetet infördes ett verktyg/system för rapportering av tillbud och olyckor samt skyddsronder.

Årlig arbetsmiljöutbildning genomfördes för chefer och fackliga ombud.

PERSONALREDOVISNING

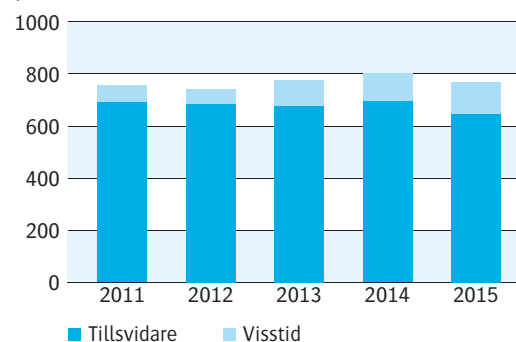
Antalet tillsvidareanställda minskade med 48 personer. Under året slutade 26 personer med ålderspension. Inom samtliga verksamhetsområden, främst inom vård och omsorg, minskade antalet tillsvidareanställda. Under hösten övergick verksamheten för gymnasie- och vuxenutbildningen till Hälsinglands Utbildningsförbund.

Medelåldern för anställda är 47 år.

Tidsbegränsade anställningar fortsatte att öka inom utbildningsområdet, där det har varit svårt att rekrytera behörig lärarpersonal.

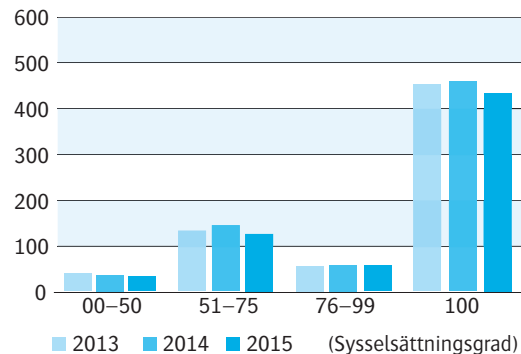
Antal anställda

(personer)

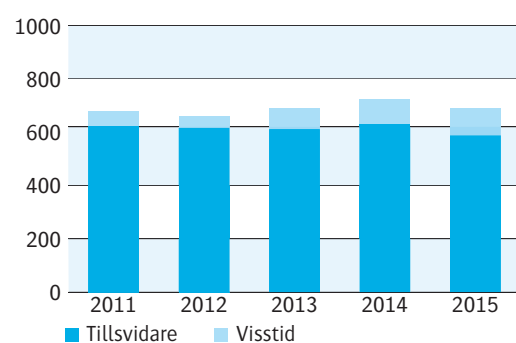
Antal tillsvidareanställda med olika sysselsättningsgrad

(personer)

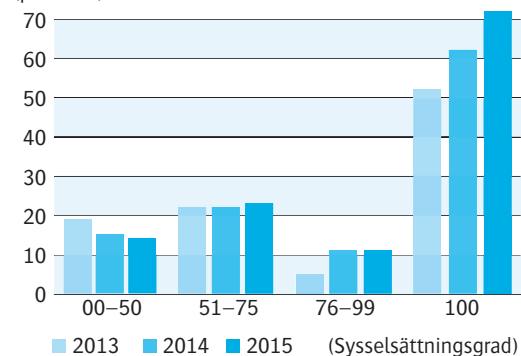
Antal årsarbetare

(årsarbetare)

Antal visstidanställda med olika sysselsättningsgrad

(personer)

Antal anställda

	Tillsvidare			Visstid		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Kommunstyrelsen (t o m 2013)	48			6		
Kommunledningskontoret (fr o m 2014)		52	48		8	7
Utbildning och kultur (t o m 2013)	196			47		
Utbildning (fr o m 2014)		196	189		54	68
Omsorg och lärande (t o m 2013)	433			45		
Vård och omsorg (fr o m 2014)		384	349		41	32
Social omsorg (fr o m 2014)		62	60		7	13
Summa antal anställda	677	694	646	98	110	120

Årsarbetare

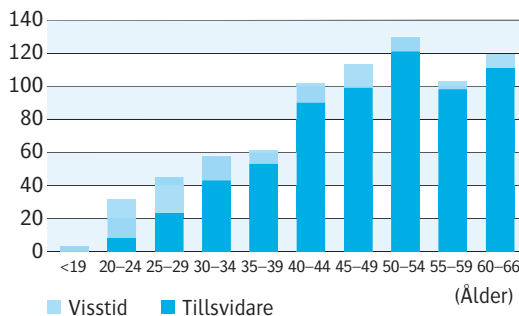
	Tillsvidare			Visstid		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Kommunstyrelsen (t o m 2013)	43			5		
Kommunledningskontoret (fr o m 2014)		49	46		7	7
Utbildning och kultur (t o m 2013)	187			39		
Utbildning (fr o m 2014)		189	184		49	61
Omsorg och lärande (t o m 2013)	381			36		
Vård och omsorg (fr o m 2014)		330	299		31	23
Social omsorg (fr o m 2014)		60	58		7	13
Summa årsarbetare	611	628	587	80	94	104

Resultaträkning

(tkr)	2013	2014	2015
Intäkter	589 464	615 499	644 908
Personalkostnader	- 294 316	- 318 430	- 338 578
Övriga kostnader	- 277 010	- 284 588	- 298 462
Resultat	18 138	12 481	7 868

Åldersfördelning för perioden

(antal personer)

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron ökade med 0,9 procent jämfört med 2014 och uppnådde 7,7 procent 2015. Nordanstigs kommun följer därmed den nationella trenden med

ökad sjukfrånvaro. Ökningen ses inom samtliga verksamhetsområden, men är störst inom verksamheten social omsorg.

Total sjukfrånvaro

(procent)	2013	2014	2015
Kommunstyrelsen (t o m 2013)	4,1		
Kommunledningskontor (fr o m 2014)		4,8	6,3
Utbildning och kultur (t o m 2013)	7,8		
Utbildning (fr o m 2014)		8,4	8,8
Omsorg och lärande (t o m 2013)	7		
Vård och omsorg (fr o m 2014)		6,9	7,5
Socialomsorg (fr o m 2014)		4,2	6,6
Totalt	7	6,8	7,7

Företagshälsovården, ALERT, deltog 2015 i flera rehabmöten, genomförde arbetsförmågebedömningar och utförde medicinska undersökningar. Den nya insatsen ”arbetsplatsnära stöd” genomfördes för ett antal individer.

Företagshälsovården hjälpte även till med att ta fram nya underlag till försäkringskassan eller förtydliga de gamla, främst för individer som får indragen sjukpenning eller som inte beviljas sjukpenning alls.

KORTTIDS- OCH LÅNGTIDSSJUKFRÅNVARO

Av den totala sjukfrånvarotiden stod långtidssjukfrånvaron (över 60 dagar) för 54,5 procent, en ökning med 2,2 procent jämfört med 2014. På motsvarande sätt minskade korttidssjukfrånvaron.

(procent) Verksamhet	< 59 dagar		> 60 dagar	
	2014	2015	2014	2015
Kommunledningskontoret	38,1	27,5	61,9	72,5
Utbildning	46,4	50,6	53,6	49,4
Vård och omsorg	49	45,6	51	54,4
Socialomsorg	58,3	41,8	41,7	58,2
Total sjukfrånvaro	47,7	45,5	52,3	54,5

SJUKFRÅNVARO FÖR KVINNOR OCH MÄN

Sjukfrånvaron ökade bland både kvinnor och män. Kvinnorna stod för den största ökningen jämfört med 2014.

(procent) Verksamhet	Kvinnor		Män	
	2014	2015	2014	2015
Kommunledningskontoret	5,5	8,0	3,2	2,0
Utbildning	9,0	9,6	4,1	4,4
Vård och omsorg	7,4	8,1	1,4	1,7
Socialomsorg	3,6	5,8	5,9	8,6
Total sjukfrånvaro	7,4	8,4	3,6	3,7

SJUKFRÅNVARO FÖRDELAD PER ÅLDERSGRUPP

Sjukfrånvaron ökade i samtliga åldersgrupper. I åldersgruppen 50 år eller äldre ökade sjukfrånvaron med 1,5 procent jämfört med 2014.

(procent) Verksamhet	29 år eller yngre		30-49 år		50 år eller äldre		Alla anställda	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Kommunledningskontoret	2,3	2,4	7,6	4,6	2,6	8,3	4,8	6,3
Utbildning	6,3	4,7	7,7	9,4	9,4	9,6	8,4	8,8
Vård och omsorg	2,4	4,1	7,8	7,3	7,3	8,7	6,9	7,5
Socialomsorg	3,3	3,2	3,3	6,3	5,6	7,1	4,2	6,6
Total sjukfrånvaro	3,5	4,2	7,2	7,5	7,2	8,7	6,8	7,7

Miljö

Nämnder och bolag har i uppdrag att inom sina verksamheter aktivt arbeta för att nå ett hållbart samhälle utifrån ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv. Nordanstigs kommun har ett stort ansvar och tar ett stort ansvar för vår miljö för att trygga våra barns framtid. Det kommer kommunen fortsätta att göra och bli ännu bättre på.

De styrande dokumenten för miljöarbetet är de nationella miljömålen samt överenskommelsen med länsstyrelsen om ett åtgärdsprogram för miljömål och klimatanpassning. Kommunen har även ett flertal andra mål på miljöområdet som finns i bland annat VA-plan, fiskevårdsplan, energieffektiviseringsstrategi, avfallsplan och detaljplaner. De prioriterade målen är minskad klimatpåverkan, god bebyggd miljö och god vattenkvalitet. Nordanstigs kommun har genomfört ett stort antal åtgärder för att uppfylla målen inom respektive område. Av de mål på miljöområdet som har följts upp uppfyllde kommunen 60 procent. Kommunen är på god väg att uppfylla 33 procent. 7 procent av målen är inte uppfyllda.

Klimat, luft och hälsa

Uppföljningen av energieffektiviseringsstrategin visar att vi är på god väg att nå målen. Ett antal åtgärder vidtogs under året för att bidra till en minskad klimatpåverkan och en bättre hälsa. Nordanstigs kommun kartlade och genomförde energibesparingsåtgärder i kommunens bostäder och lokaler. Kommunens gatubelysning byttes ut till en

kvicksilverfri och mer energieffektiv belysning, vilket bidrar till en giftfri miljö. El som konsumeras i kommunhusets lokaler är märkt *Bra miljöval* och uppvärmningen är helt fossilfri. För att minska fossila utsläpp från transporter genomfördes utbildning i ECO-drive och ett nytt system för resfria möten installerades.

Vatten

För att främja fisket och försäkra oss om en god ekologisk status i sjöar och vattendrag genomfördes en biotopåterställning för att stärka beståndet av flodpärlmussla. Lekbottnar för öring återskapades i Malungsån. Även i Gnarpån genomfördes en lekbottenrestaurering.

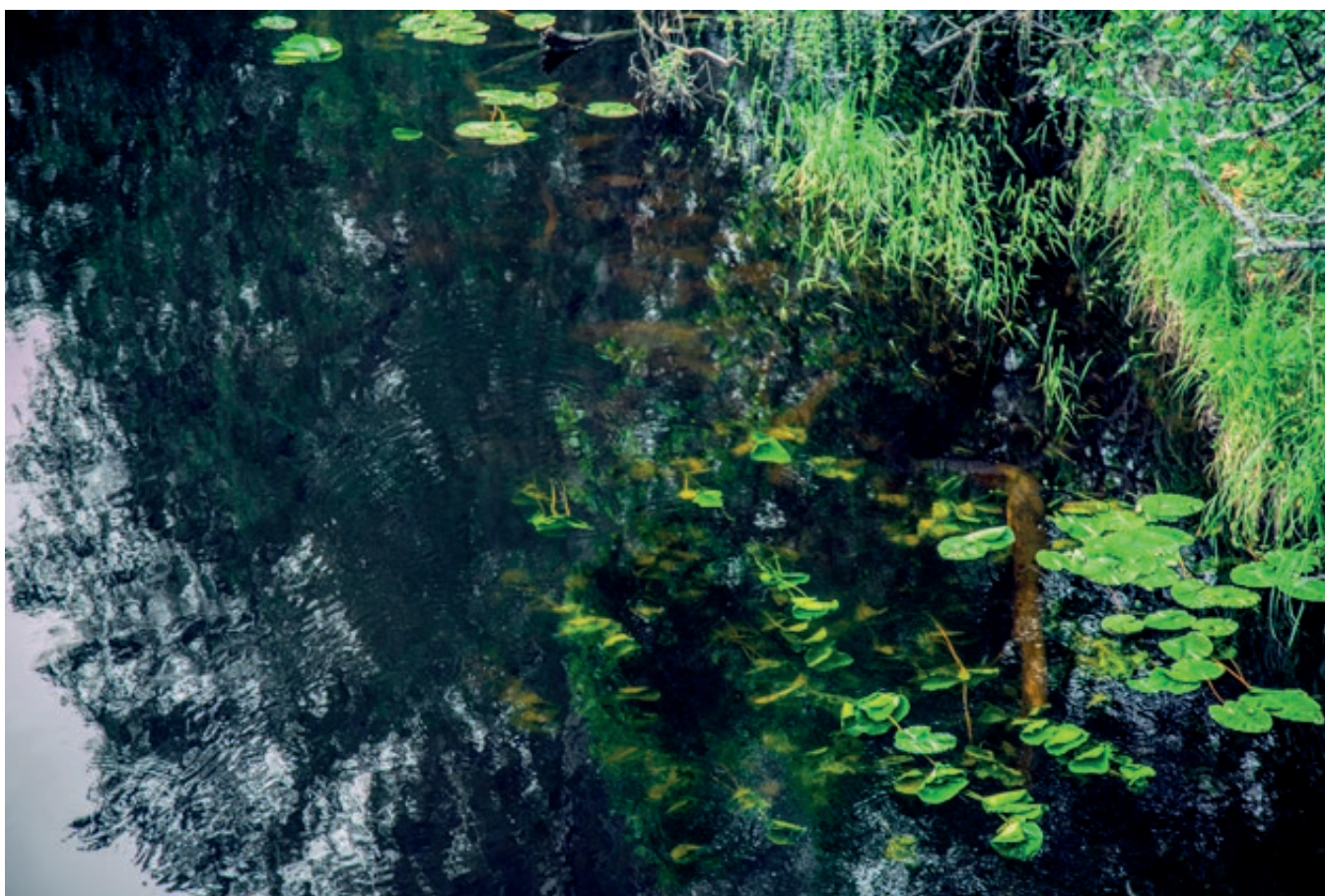
I detaljplaner infördes bestämmelser som påverkar vattenkvaliteten positivt. Ett exempel är ökat skydd för myrar och kärr, vilka kan fungera som kolsänkor och ta emot och buffra vatten. Ett antal åtgärder vidtogs för att förbättra den miljömässiga standarden på vatten och avlopp. Kommunen byggde bland annat ut det kommunala vatten- och avloppsnätet i Sörfjärden, för att minska utsläpp från det stora antalet enskilda avlopp.

God bebyggd miljö

Nordanstigs attraktiva boendemiljö med en vacker natur runt knuten vårdas för kommande generationer. Kommunens arbete under året med detalj- och översiktsplanering har inneburit ökade möjligheter

för att minska negativ påverkan på klimat och miljö. Bestämmelser som påverkar luftkvaliteten infördes. Till exempel infördes ett ökat skydd av större träd. I arbetet med översiktsplanen kartläggs riskområden för översvämningar, bränder, erosion, föroreningar samt andra effekter orsakade av klimatförändringar.

Avfallshanteringen utvecklades under året. På Homons återvinningscentral byggdes en ny personalbyggnad med en informationscentral. För att minimera avfallsmängderna i kommunen bedrivs nu en återbruksverksamhet i samarbete med ett antal lokala organisationer. Nordanstig blev dessutom 2015 en Håll Sverige Rent-kommun, vilket bidrar till en minskad nedskräpning.

Styrning: vision, inriktningar, ambitioner och mål

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅLSTYRNING

Nordanstigs kommuns verksamheter styrs utifrån vision, övergripande inriktningar och ambitioner samt mål som bryts ner från kommunfullmäktige till kommunstyrelse. Kommunfullmäktige styr och följer upp denna struktur genom målplaner som sammanställs i delårsrapport och årsredovisning.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet inom kommunen. Där beslutas ärenden av principiell beskaffenhet eller av större vikt, främst mål och riktlinjer för kommunen samt budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor, organisation och verksamhetsformer. Enligt 3 kap. kommunallagen och enligt nya ändringar i 8 kap. kommunallagen, om den ekonomiska förvaltningen, ska kommunfullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Detta kommer att arbetas fram och beslutas om i budgetarbetet för 2017.

VISIONSARBETE

Nordanstigs vision är:
Nordanstig *Naturligtvis* – Här förverkligar du dina livsdrömmar

Hösten 2009 antog kommunfullmäktige Vision 2020. Under 2015 pågick arbete utifrån visionen och många medborgare, företagare, kommunanställda och förtroendevalda var på olika sätt involverade. Kommunen vill möjliggöra att många kommunmedborgare engageras och medverkar i byggandet av framtidens kommun.

Om fler och fler arbetar tillsammans kommer visionen i grunden att kunna påverka Nordanstig i den riktning som kommunen valt att gå.

I visionen finns sju gyllene slutsatser som förtydligar särskilt viktiga områden i utvecklingsarbetet. Man kan säga att visionen pekar ut färdriktningen, men det behövs också ledstjärnor som hjälp för att navigera. Strategiskt prioriterade och tidsatta aktiviteter i utvecklingsplanen för att hålla kompassriktningen mot vision 2020 arbetades fram under 2015.

Motiven för visionsarbetet varierar, men några faktorer som väger tungt i Nordanstigs kommun är att

- skapa ett tydligare samarbete mellan offentlig verksamhet och näringsliv samt föreningsliv för att stärka utvecklingspotentialen för Nordanstig
- bättre hantera arbetslöshet och befolkningsminskning
- stärka ungdomar och unga vuxnas delaktighet och inflytande
- genom tydlig styrning hålla ekonomin i balans.

MÅLSTYRNINGSPROCESS

Kommunfullmäktige antog i december 2015 politiska inriktningar och ambitioner för Nordanstigs kommuns förvaltningar och helägda bolag fram till och med 2019. Utifrån dessa togs verksamhets- och finansiella målområden fram för 2016, totalt 10 stycken som ska styra verksamheternas uppdrag och resursfördelning, både för ekonomi och personal.

För att säkerställa den framtida välfärden i Nordanstigs kommun krävs en hållbar ekonomisk tillväxt. Hållbarhetsperspektivet ska avspeglas i kommunens alla verksamheter. God ekonomisk hushållning syftar till att kommunens verksamhetsresurser används så effektivt som möjlig, både kostnadseffektivt och ändamålsenligt. Det ska finnas ett klart samband mellan de resurser som används, de prestationer som genomförs och de resultat som uppnås.

Kommunfullmäktiges ansvar i målstyrnings- och budgetprocessen är att

- fastställa de övergripande politiska inriktningarna i Nordanstigs kommun
- tilldela resurser till kommunstyrelsen för att målen ska kunna uppnås
- följa upp och utvärdera kommunstyrelsens verksamhet och dess måluppfyllelse.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsens ansvar i målstyrningsprocessen är att

- föreslå och bereda övergripande politiska inriktningar
- föreslå övergripande mål som bygger på de politiska inriktningarna
- samordna uppföljning och utvärdering
- tolka de övergripande målen och formulera konkreta mål (4–8 stycken) och strategier
- följa upp vilka åtgärder som vidtagits för att uppnå målen och redovisa dessa till kommunfullmäktige
- redovisa måluppfyllelsen inför kommunfullmäktige, minst en gång per år i samband med årsredovisningen
- tillsammans med byggnadsnämnden ansvara för att genomföra fullmäktiges beslut.

Politiken ansvarar för att sätta mål, prioritera resurserna på ett övergripande plan samt att regelbundet följa upp målen, kvaliteten och effektiviteten.

Tjänstemannaorganisationen och ytterst ledningsgruppen ansvarar för hur arbetet ska genomföras för att nå bästa resultat.

Nordanstigs kommun har ett webbaserat system, Stratsys, för måluppföljning och rapportering. Systemet åskådliggör målstrukturen genom nedbrytning av de övergripande politiska inriktningarna till kommunfullmäktige- och kommunstyrelsemål och konkreta aktiviteter som stöttar det nuvarande arbetssättet med styrning.

För att följa upp målen och säkerställa det systematiska kvalitetsarbetet finns även kvalitetsverktyg, indikatorer och mätetal kopplat till målen.

Systemet ger en överskådlig och förenklad struktur kring rapportering och administration kring mål och resultatstyrning. Det ger ett stöd för verksamheterna att fokusera på innehåll, analys och andra värdeskapande aktiviteter.

Kommunfullmäktiges övergripande verksamhetsmässiga mål

I budget för 2015–2018 redovisas god ekonomisk hushållning under avsnittet Kommunfullmäktiges övergripande verksamhetsmässiga mål. I årsredovisningen för 2015 redovisas fullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen avseende god ekonomisk hushållning i ett eget avsnitt, God ekonomisk hushållning.

BARN OCH UNGA

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Arbetet med barn och unga ska vila på en gemensam värdegrund. Denna värdegrund bygger på en människosyn som ser människan som aktiv, engagerad, ansvars-kännande och medskapande.

Vår ambition är att barn och unga i Nordanstigs kommun ska växa upp och utbildas i en trygg och stimulerande miljö.

Kommunen ska stärka föräldrarollen genom bland annat familjecentraler och familjeklasser. Detta ska vi uppnå genom att socialtjänst, skola och föräldrar samarbetar mot gemensamma mål.

Vi ska erbjuda en bra skola, där barn och ungdomar känner inflytande och delaktighet och där undervisningen i för- och grundskola tar tillvara elevernas naturliga upptäckarglädje. Varje individ ska bemötas och utbildas utifrån sina egna förutsättningar och få stöd och uppmuntran för att nå de nationella målen och för att bli starka och självständiga människor. Skolan

ska stödjas så att andelen elever som når de nationellt uppställda målen stadigt ökar.

Barn- och ungdomar ska få mer plats och möjlighet att påverka sin situation genom bland annat ungdomsrådet.

Kommunen ska stimulera aktiviteter i drogfria miljöer och ha nolltolerans för mobbning och kränkande behandling. Nordanstigs kommun ska arbeta för ett aktivt utbyte mellan skola och närings-, arbets- och föreningsliv.

Uppföljning av övergripande inriktning

För att utveckla undervisningen, utbildningen och lärmiljön för kommunens barn och unga avser verksamheten att utifrån aktuell forskning få input hur verksamheten kan utvecklas för att förbättra elevers lärmiljö. Verksamheten har för att möta behovet av stödundervisning för de elever som inte når de nationella målen etablerat ett tionde utbildningsår och även erbjudit lovskola. Inom den fysiska miljön ses inre och yttre miljöer över och kvalitetssäkras årligen. Kommunens arbete med att stärka föräldrarollen fokuserade under året på familjecentral, familjeklasser, riktad utbildning för föräldrar (COPE) samt spindelträffar med profession från skola, socialtjänst och polis. Arbetet med elevmedverkan ledde till att elev- och ungdomsråd åter etablerades, sms-panelen utvecklades och arbete gällande revidering av det ungdomspolitiska handlingsprogrammet inleddes. Inom förskolan arbetar all personal med

barnfokus i alla pedagogiska diskussioner för att miljön ska vara så trygg och stimulerande som möjligt. Socialtjänsten utgår från BBIC, Barns behov i centrum, i sina utredningar. Ungdomssamordnarens arbete med kontraktskrivning med kommunens unga i högstadieåldern som syftar till att få ungdomar att avstå från alkohol, narkotika,

droger och tobak fortgår. Kommunens satsningar inom ungdomsinitiativ bidrog till aktiviteter i drogfria miljöer för ungdomar i Nordanstig. Verksamheten har ett gott utvecklat samarbete mellan skola och näringsliv i kommunen som årligen redovisas i en företagsmässa under ledning av utbildningsverksamheten.

KF-mål	Kommentar
<p>◆ Under 2015–2018 utveckla skolmiljöer som ger eleverna goda möjligheter att klara skolans mål utifrån elevernas förutsättningar.</p>	<p>För att utveckla undervisningen, utbildningen och lärmiljön för våra barn och unga avser verksamheten att etablera ett samarbete med högskolan i Gävle för att utifrån aktuell forskning få input hur verksamheten kan utvecklas för att förbättra elevers lärmiljö. Inom den fysiska miljön ses bord, stolar, bänkar och annan utrustning över och kvalitetssäkras. Översyn av utemiljöer är ett ständigt pågående arbete. Kommunens arbete med att stärka föräldrarollen fokuserade under året på familjecentral, familjeklasser, spindelträffar med profession från skola, socialtjänst och polis samt på riktad utbildning för föräldrar, COPE. Verksamheten har för att möta behovet av stödundervisning för de elever som inte når de nationella målen etablerat ett tionde utbildningsår och erbjuder även lovskola för de elever som behöver.</p>

Kommunstyrelsens mål	Kommentar
<p>Årligen öka måluppfyllelsen med 3 procent per år för årskurs 7–9 till dess att alla elever når minst betyget E när de slutar grundskolan.</p>	<p>Statens krav är 100 procent måluppfyllelse för alla elever som går ut årskurs 9. De extra insatser som satts in under året i form av lovskolor och förstärkning av extra stöd ger ökad måluppfyllelse. 2015: Slutbetyg år 9: Av totalt 66 elever uppnådde 74 procent kunskapskraven i alla ämnen. 82 procent uppnådde behörighet till yrkesprogram. Resultat uppdelat per kön: Av 33 flickor uppnådde 79 procent kunskapskraven i alla ämnen och av 33 pojkar uppnådde 70 procent kunskapskraven i alla ämnen. 2014: Slutbetyg år 9: Av totalt 61 elever uppnådde 66 procent kunskapskraven i alla ämnen. 79 procent uppnådde behörighet till yrkesprogram. Uppdelat per kön: Av 32 flickor uppnådde 75 procent kunskapskraven i alla ämnen och av 29 pojkar uppnådde 55 procent kunskapskraven i alla ämnen. Kommunstyrelsens mål uppfylldes. Statens krav på 100 procent måluppfyllelse är ännu inte uppfyllt.</p>

- = Målet uppfyllt.
- ◆ = Målet delvis uppfyllt.
- = Målet inte alls uppfyllt.

KULTUR OCH FRITID

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Inom kultur och fritid ska inriktningen vara att stimulera och stödja ungdomsverksamhet för att bidra till allsidiga fritidsaktiviteter för barn och ungdomar. Kommunen ska ge ekonomiska förutsättningar till detta och på så sätt arbeta för en drog- och alkoholfri miljö.

Ambitionen är också att öka de ekonomiska resurserna till kultur- och föreningsstöd och lyfta fram kulturaktiviteterna och stödet till den lokala kulturen.

Ungdomsrådets kompetens och viljeinriktning ska tas tillvara och de äldres fritidsaktiviteter ska stimuleras.

Stöd ska möjliggöras bland annat genom kommunens utvecklingsmedel till förenings- och ungdomsverksamhet. Nordanstigs Föreningsråd ska som paraplyorganisation för föreningarna vara en viktig samarbetspartner för kommunen.

Uppföljning av övergripande inriktning

Kommunens biblioteksverksamhet är en viktig verksamhet som förutom utlåning även erbjuder kommuninvånarna olika utställningar under året. Utöver detta så genomförs en barnboksvecka en gång per år med utställningar, tävlingar med bokpriser och andra arrangemang. Biblioteksverksamheten samverkar med förskola och skola via föräldramöten och biblioteksgrupper, via familjecentralerna i Harmånger och Bergsjö. Verksamheten medverkar också på barnvårdscentralernas föräldraträffar.

Varje år fördelar Nordanstigs kommun ungefär fyra mnkr i ekonomiskt bidrag till föreningar. Mer än att stärka föreningarnas ekonomi, är dessa bidrag ett sätt för kommunen att möjliggöra aktiviteter som kommunens medborgare själva tycker är viktiga. Utöver detta finns bidrag att söka ur kommunstyrelsens spontankassa. Dessa medel kan sökas av ideella och ekonomiska föreningar med verksamhet i Nordanstig.

Kommunstyrelsens mål	Kommentar
Säkerställa likställighetsprincipen vid bidragshantering.	Beslut om bidrag utgår ifrån kommunens beslutade bidragsbestämmelser och etiska värderingar.

BOENDEMILJÖ OCH KOMMUNIKATION

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Genom den nya kollektivtrafiklagen och kollektivtrafikmyndigheten ska kommunen verka för förbättrade kommunikationer och att kollektivtrafiken i synnerhet utvecklas under mandatperioden, för att stödja pendling till och från jobbet likväl som till och från fritidsaktiviteter. Kollektivtrafikens utveckling visar kommunens utvecklingspotential för dem som funderar på att flytta hit, och pendlingsmöjligheterna med både tåg och buss gör inflyttningsområdet större. Kollektivtrafiken ska utökas och ambitionen är att fördubbla antalet resor fram till 2020.

Goda nätkommunikationer ökar chansen till lyckade etableringar av företag, och till ett ökat samarbete inom skola och utbildning. Vår ambition är att vi vill visa att Nordanstig är en kommun som är i framkant vad gäller både teknik och visioner.

Vi vill arbeta för att stärka kommunmedborgarnas känsla för sin kommun och även förbättra omvärldens bild av kommunen.

Vi vill visa vilka naturtillgångar och vilket friluftsliv som erbjuds och hur tryggt det är att bo här. Att Nordanstigs kommun står för utveckling och framåtanda. Att här i Nordanstig kan själen vårdas och intellektet stärkas. Att här finns närhet till våra grannkommuner genom bra kommunikationer. Att i Nordanstig finns en bra boendemiljö ur alla aspekter.

Uppföljning av övergripande inriktning

Under året genomfördes en rad installations- och reparationsåtgärder och därutöver flera akuta fastighetsåtgärder. Åtgärder utifrån fiskevårdsplanen genomförs kontinuerligt. Ett miljöbokslut för 2015 har sammanställts och en överenskommelse om miljö- och klimatmål för 2015–2020 är gjord. Detaljplanen av ett av LIS-områdena i Sörfjärden (Klasudden) samt för Morängsviken och Trolska skogen ägde laga kraft under 2015.

Detaljplanen för Mellanfjärdens fiskeläge antogs men överklagades och har ännu inte ägt laga kraft. Mindre detaljplaner i Årskogen, Hassela och Jättendal slutfördes. Inom renhållningen genomfördes flera omfattande projekt, bland annat färdigställdes en ny personalbyggnad för återvinningscentralen.

KF-mål	Kommentar
<p>◆ Under 2015–2018 utveckla miljöer för attraktivt boende.</p>	<p>Inom fastighetsområdet genomfördes ett flertal större arbeten, till exempel installation av reservkrafts-anläggning för äldreboende och vårdhem, reparation av ett sädesmagasin samt utbyte av brandlarm till äldreboende och skolor. Därutöver genomfördes flera akuta fastighetsåtgärder såsom återställande efter vattenskador. Åtgärdsförslag för dagvattenområden utarbetades och avses påbörjas under hösten. Åtgärder utifrån fiskevårdsplanen genomförs kontinuerligt och en fiskevårdsgrupp har etablerats. Ett miljöbokslut för 2015 har sammanställts och en överenskommelse om miljö- och klimatmål för 2015–2020 har utarbetats och undertecknats tillsammans med länsstyrelsen. 103 ansökningar om bostadsanpassning inkom till kommunen, vilket är betydligt fler än normalt. Som ett led i att utveckla kommunens boendemiljö har en medborgardialog inletts som undersöker hur invånarna tycker det är att bo i Nordanstig. Den kommer utgöra ett underlag till kommunens översiktsplan som tas fram under 2015-2017. Detaljplanen av ett av LIS-områdena i Sörfjärden (Klasudden) samt för Morängsviken och Trolska skogen ägde laga kraft under 2015. Medborgardialogen "Tänk om Nordanstig" inleddes med ett samarbetsprojekt med några av kommunens skolor. I Morängsviken pågår upphandling för anläggande av VA och vägar som ska utföras 2016. Detaljplanen för Mellanfjärdens fiskeläge antogs men överklagades och har ännu inte ägt laga kraft. Mindre detaljplaner i Årskogen, Hassela och Jättendal slutfördes. Inom renhållningen genomfördes flera omfattande projekt, bland annat färdigställdes en ny personalbyggnad för återvinningscentralen.</p>

Kommunstyrelsens mål	Kommentar
Arbetet med ny översiktsplan påbörjas under 2015 och beräknas vara klart 2017. Kommunen påbörjar ett projekt med ökad möjlighet att åka med kollektivtrafik för ungdomar under 25 år.	Översiktsplanarbetet inleddes 2015 och förväntas pågå till 2017. X-trafik undersöker på bland annat Nordanstigs kommuns inrådan att ge möjlighet till kommunerna i regionen att komplettera skolkorten med fritidsbiljett. Priset för fritidsbiljetten blir enligt preliminära uppgifter rabatterat uppemot 50 procent. Den politiska ambitionen med ökad möjlighet att åka med kollektivtrafik för unga arbetas in i budget för 2016.

MILJÖ OCH HÄLSA

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Kommunens uppgift är att planera för en god livsmiljö på ett sätt som är socialt och ekologiskt hållbart. Kommunen ska öppet kommunicera och regelbundet följa upp miljöarbetet. Vi vill utveckla de lokala miljömålen i samklang med de regionala och de nationella kvalitetsmiljömålen utifrån den nationella och vår lokala klimatstrategi.

Klimatstrategin ska uppdateras i samband med att våra miljömål utvecklas.

Vi vill utveckla källsorteringen i kommunen och i första hand i kommunens egna verksamheter.

Vi anser att brottsförebyggande arbete och en väl utvecklad folkhälsa är viktiga framgångsfaktorer för att göra kommunen trygg och attraktiv att leva och bo i. Med utgångspunkt från folkhälsopolitikens elva målområden sker det förebyggande arbetet genom de fyra målområden vi valt att prioritera.

Dessa är: barn och ungas uppväxtvillkor, fysisk aktivitet, matvanor och livsmedel samt tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel. En naturvårdsplan ska tas fram med åtgärder för att tillgängliggöra naturen med stigar, leder och rik information om de natur- och kulturvärden som finns i Nordanstig.

Uppföljning av övergripande inriktning

Ett miljöbokslut för 2014 sammanställdes och en överenskommelse om miljö- och klimatmål för 2015–2020 utarbetades och undertecknades tillsammans med länsstyrelsen. En regional strategi och handlingsplan togs fram för ANDT (alkohol, narkotika, doping och tobak). Den ska fungera som ett stöd i det gemensamma arbetet för att nå det nationella övergripande målet: *Ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk.*

Det drogpolitiska handlingsprogrammet ska under 2016 revideras utifrån den regionalt reviderade strategin för perioden 2016–2020. Nordanstigs kommun deltog i ett gemensamt projekt, *Förebygga våld i nära relationer*, med Ljusdal och Hudiksvall. Fokus var att hitta former för ett förebyggande arbete med våldsutövare. Under 2015 anordnade folkhälsosamordnaren i samverkan med Norrhälsinge Räddningstjänst, kost och städ samt pensionärs- och handikapprådet aktiviteter för kommunens äldre. På *En dag för seniorers säkerhet* var temat *Bättre balans*.

KF-mål	Kommentar
<p>◆ Under 2015–2018 ska miljön och folkhälsan i Nordanstigs kommun succesivt förbättras.</p>	<p>En regional strategi och handlingsplan för folkhälsoarbetet inom ANDT (alkohol, narkotika, doping och tobak) har tagits fram under året. Den ska fungera som ett stöd i det gemensamma arbetet för att nå det nationella övergripande målet: Ett samhälle fritt från narkotika och doping, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk. Det drogpolitiska handlingsprogrammet ska under 2016 revideras utifrån den regionalt reviderade strategin för perioden 2016–2020. Nordanstigs kommun deltog i ett gemensamt projekt, Förebygga våld i nära relationer, med Ljusdal och Hudiksvall. Fokus var att hitta former för ett förebyggande arbete med våldsutövare. Under 2015 anordnade folkhälsosamordnaren i samverkan med Norrhälsinge Räddningstjänst, kost och städ samt pensionärs- och handikapprådet aktiviteter för kommunens äldre. På En dag för seniorers säkerhet var temat Bättre balans.</p>

Kommunstyrelsens mål	Kommentar
<p>Inventera barn och ungas arbetsmiljö i kommunens verksamheter avseende påverkan på hälsa och miljö.</p>	<p>Inom den fysiska miljön ses inre och yttre miljöer över och kvalitetssäkras årligen.</p>

TRYGG SOM MEDBORGARE

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Vår ambition är att skapa trygghet under kommunmedborgarens hela levnadstid.

En gemensam värdegrund ska genomsyra alla kommunens verksamheter där bemötande och respekt är en gemensam grund.

Kommunens insatser ska kännetecknas av korrekt och snabb service när det finns behov av stöd i hemmet eller boende i särskilt boende. Brukaren ska ha valfrihet och möjlighet att påverka vårdinsatsen.

Kvalitetskraven ska vara likvärdiga oberoende av utförare.

Kommunen vill också underlätta för äldre att flytta till hyreslägenheter i nära anslutning till kommunens äldreboenden, för enklare tillgång till service eller annan hjälp.

Vår ambition är att arbeta för äldreboende i fyra steg; i hemmet, i seniorboende, i trygghetsboende och i särskilt boende.

Vi vill att ett äldrecenter skapas i kommunen på Bällebo i Bergsjö.

Kvaliteten i den kommunala hemtjänsten ska utvecklas så att verksamheten blir ett föredöme med god service och kvalitet vid val av utförare.

Anhöriga som tar hand om någon närstående ska få stöd.

En gemensam daglig verksamhet ska utvecklas i kommunen för brukare inom handikappomsorgen.

Verksamheten inom individ- och familjeomsorgen ska utvecklas. Antalet placeringar av barn och ungdomar ska minska genom att vi satsar på olika former av hemmaplanslösningar för familjer, barn och unga.

Kommunen ska fortsätta utveckla ett bra samarbete med landstinget kring vårdfrågor. Ambitionen är att ingen individ ska drabbas av problem på grund av gränsdragningar mellan olika huvudmän.

Uppföljning av övergripande inriktning

Gemensam värdegrund¹ – en vägledning för dig som medarbetare beslutades av kommunstyrelsen 2015 som ett övergripande dokument för verksamheterna att hänga upp sitt verksamhetsspecifika värdegrundsarbete på. Inom verksamheterna utbildning samt vård och omsorg har värdegrundsarbetet pågått under flera år, men då med ett verksamhetsinriktat

perspektiv utifrån verksamhetsspecifika lagkrav och allmänna råd. Den övergripande antagna värdegrunden är en del av projektet *Förenkla – helt enkelt*, vars resultat integreras i verksamheternas egna värdegrundsarbeten under 2016. Arbetet med uppföljning av elevhälsa påbörjades hösten 2015 och fortsätter 2016. Verksamheten avser att överlämna en kvalitetsberättelse för elevhälsan till huvudman 2016 som sedan årligen kommer att redovisas i rapportform för förskoleklass, fritidshem, grundskola och grundskola. Revidering av kvalitetsredovisning enligt socialstyrelsens författningssamling, SOSFS, påbörjades hösten 2015 för enheter inom vård och omsorg från och med februari till november 2016. En komplett kvalitetsrapport färdigställs vid årets slut. Inom socialtjänst pågår arbete med det systematiska kvalitetsarbetet med att utveckla rutiner för egenkontroll, avvikelser, klagomål, dokumentationsskyldighet och riskbedömning.

KF-mål	Kommentar
<p>◆ Under 2015–2018 ska tryggheten bland kommunens invånare öka.</p>	<p>Utifrån de svar som inkom för 2015 års medborgarundersökning i Nordanstigs kommun framgår att medborgarna tycker att Bostäder, Fritidsmöjligheter samt Kommunikationer är faktorer som bör prioriteras i kommunens utvecklingsarbete. Undersökningens resultat visar att medborgarna i Nordanstigs kommun känner sig trygga att vistas utomhus på kvällar och nätter samt mot hot, rån och misshandel och mot inbrott i hemmet jämfört med genomsnittresultatet för kommuner i samma storleksklass. 93 procent av de brukare i Nordanstigs kommun som besvarade socialstyrelsens enkät "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen" i åldrarna 65 år och äldre som erhåller hemtjänst uppgav att de kände sig mycket trygga/ganska trygga med att bo kvar hemma med stöd från hemtjänsten.</p>

¹ Kommunstyrelsens protokoll 2015-04-09 § 97 Dnr: 2015/8.

Kommunstyrelsens mål	Kommentar
<p>1) Aktivt verka för lägre sjuktal inom kommunstyrelsens verksamheter.</p> <p>2) Den direkta brukartiden hos hemtjänstens kunder ska vara minst 65 procent.</p> <p>3) Ökat antal kunder, inom vård och omsorgsverksamheter, som vet vart de ska vända sig för att lämna eventuella synpunkter och klagomål.</p> <p>4) Antal kunder med upprättad genomförandeplan ska motsvara 90 procent.</p> <p>5) Implementera kvalitetsledningssystem i social omsorgs verksamhetsområde.</p>	<p>1) Den totala sjukfrånvaron i kommunen har sedan 2014 ökat från 6,8 procent till 7,7 procent 2015. Förvaltningen fokuserade under året på att analysera kommunens sjukfrånvarostatistik och inledde insatser gemensamt med företagshälsovården.</p> <p>2) Den direkta brukartiden för hemtjänsten uppgår till 63,3 procent, vilket är lägre än vid delårsboks slutet då den direkta brukartiden uppgick till 67 procent.</p> <p>3) Verksamheten arbetade under året aktivt med att öka medvetenhet om hur en kund lämnar eventuella klagomål och synpunkter.</p> <p>4) Verksamheterna fortsätter arbetet med att alla kunder ska ha aktuell genomförandeplan men målet uppfylls ej.</p> <p>5) Revidering av kvalitetsredovisning enligt socialstyrelsens författningssamling, SOSFS, påbörjades hösten 2015 för enheter inom vård och omsorg. Verksamheten avser att skriva en komplett kvalitetsrapport 2016. Inom socialtjänst pågår arbete med det systematiska kvalitetsarbetet med att utveckla rutiner för egenkontroll, avvikelser, klagomål, dokumentationsskyldighet och riskbedömning.</p>

NÄRINGS LIV OCH ARBETSMARKNAD

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Nordanstigs kommuns insatser för näringsliv och företagande ska kännetecknas av attityder som skapar ett förbättrat företagsklimat, en god företagsutveckling, möjligheter och öppningar att utveckla nätverk och innovationer.

Vi tror att det finns stora möjligheter för företag att utvecklas inom den så kallade gröna sektorn. Det är positivt då det möjliggör en mer hållbar tillväxt. Med hållbar tillväxt menar vi att tillväxten inte sker på bekostnad av miljö, personal, djur eller kultur. Att tillväxten bygger på miljövänlig teknik.

Vår ambition är att kommunens insatser för näringsliv och företagande ska möjliggöra fler företag, fler arbetstillfällen och utvecklad turism. Samarbetet mellan kommunen och företagare ska utvecklas.

Kommunen ska aktivt arbeta för nyetableringar av företag, tillväxt inom befintliga företag samt utbildning inom företagande och entreprenörskap.

Vi anser att utveckling och förstoring av den lokala arbetsmarknadsregionen har mycket stor strategisk betydelse.

Kommunala beslutsprocesser och tillståndsgivande ska vara kopplade till tjänstegarantier som är kända, accepterade och synliggjorda.

Kommunens arbetsmarknadsstrategiska åtgärder ska syfta till att människor kan klara sin egen försörjning. Vi ska särskilt fokusera på att underlätta ingången i arbetslivet för ungdomar.

Vi vill att invandrades och andra inflyttares yrkes- och utbildningskunskaper ska tas tillvara för att underlätta ingången i arbetslivet. Invandrades inläring av svenska språket ska prioriteras.

Uppföljning av övergripande inriktning

Under året utvecklades företagsbyn ”Bergsjöverken” och cirka tjugo företag är installerade. Företagen SMP och Tjärnvik såldes under året och nya ägare har tillträtt. Förstudieprojektet *Upplev Nordanstig* avslutades 2015 och ledde vidare till ett etableringsprojekt *Nu kör vi* som pågår fram till 2016. Civilsamhällets roll stärktes genom ett *Letter of intent*, som under-tecknades av kommunstyrelsens ordförande, kommunchef, företagarföreningens ordförande och representant från föreningsrådet. För utvecklingsarbetet av kommunens kultur och kommunens kulturella aktiviteter bildas ett kulturråd. På årets Eldklotsgala utsågs Trolska skogen till årets företagare. Leader Hälsingebygden beviljades medel från Jordbruksverket för att bilda ett nytt *Leaderområde* för perioden 2014–2020. Tjugoen deltagare genomförde en starta-eget-kurs och SAM, skola- och

arbetslivsmässa, genomfördes även i år med ett gott resultat. Arbetslösheten är fortsatt hög i länet jämfört med riket, dock finns stora skillnader inom länet, där Nordanstig står i särklass genom att ha en arbetslöshet under rikssnittet. Nordanstigs kommuns arbetsmarknadspolitiska läge är bra med en bred och varierad arbetsmarknad inom bra pendlingsavstånd. 2015 innehöll en del förändringar inom arbetsmarknadsområdet och det integrationspolitiska området, vilka kom att få genomslag under senare delen av året. Bland annat kan nämnas nya insatser för unga genom Delegationen för unga till arbete, DUA. Inom detta har en överenskommelse skrivits mellan arbetsförmedlingen och kommunen som ligger till grund för utökad samverkan framförallt de kommande åren. En större ESF-ansökan gjordes i länet med Region Gävleborg som projektägare, vilken beviljades inför 2016.

KF-mål	Kommentar
<p>◆ Under 2015–2018 ska förutsättningarna för näringslivet utvecklas och förbättras i kommunen.</p>	<p>En gång om året gör Svenskt Näringsliv en mätning av den svenska företagsamheten. Statistiken hämtas vid årsskiftet av det aktuella året. Syftet med undersökningen är att studera om antalet företagsamma personer – det vill säga de som ansvarar för ett företags utveckling – ökar eller minskar, och i så fall i vilken takt förändringen sker. Förra året var Nordanstig Gävleborgs mest företagsamma kommun, men blev i år passerad. Nordanstig ligger idag på en trygg andraplacering med 14,2 procent, tätt efter Ljusdal på 14,3 procent. Ingen av kommunerna i länet hade en tillbakagång av företagsamheten. Ljusdal och Nordanstig har även länets högsta företagsamhet bland såväl yngre personer som kvinnor.</p>

Kommunstyrelsens mål	Kommentar
<p>Kommunen slutför projektet Förenkla – helt enkelt under 2015. Påbörja värdegrundsarbetet.</p>	<p>Förenkla – helt enkelt är slutfört på ett verksamhetsanpassat sätt. Ansvar för verksamheternas värdegrundsarbete ligger ute på verksamheterna och plan för genomförande finns på verksamhetsnivå. En övergripande värdegrund är beslutad i KS. Vad detta innebär på verksamhetsnivå behöver anpassas lokalt.</p>

God ekonomisk hushållning och balanskravsutredning

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Kommunallagen och den kommunala redovisningslagen innehåller regler för kommunens ekonomiska styrning. Kommunen ska ha god ekonomisk hushållning i sin egen verksamhet och i offentliga verksamheter som bedrivs av andra juridiska personer, som kommunens bolag. Dessutom finns ett balanskrav, som innebär att kommunens intäkter varje år ska överstiga kostnaderna. Balanskravet är en nedre gräns för den ekonomiska utvecklingen, medan begreppet god ekonomisk hushållning innebär väsentligt högre krav. Kommunen har målmedvetet arbetat med god ekonomisk hushållning.

Regeringen fattade 2012 beslut om en proposition om kommunala utjämningsreserver. Förslaget innebär att kommuner och landsting själva ska kunna utjämna intäkter över tid genom att bygga upp resultatutjämningsreserver inom ramen för det egna kapitalet. På det sättet kan man sätta undan en del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskott till följd av en lågkonjunktur. Införandet av reserverna kan ses som ett förtydligande av det övergripande målet om god ekonomisk hushållning som kommuner och landsting ska uppfylla. Nordanstigs kommun har inte ännu tagit något beslut avseende resultatutjämningsreserv.

Verksamhet när det gäller uppdrag och kvalitet kan inte fortsätta på nuvarande nivå, eftersom kostnaderna ökar snabbare än intäkterna. Den ökade invandringen ger fler kommunmedborgare och därmed större behov och ökade möjligheter.

Med dessa förutsättningar som bakgrund är det alltså nödvändigt att budgetanpassningen på 50 mnkr som fullmäktige beslutade om den 1 december 2014 ger nya ramar och förutsättningar för verksamheterna, så att positiva resultat erhålls snarast, dock senast 2018.

Anpassningskravet på 50 mnkr föranleddes av behoven att genomföra större strukturella förändringar, och därför budgeterades även en post för omställningskostnader på 22 mnkr. Anpassningskravet, senare benämnt åtgärdspaketet, var en konsekvens av att kostnadsnivån för kommunens verksamheter ökat kraftigt de senaste två åren. Anpassningskravet på 50 mnkr avsågs för hela budgetperioden, det vill säga kostnadsnivån skulle sänkas med 50 mnkr till 2018. Varje år inom perioden har det budgeterats omställningskostnader.

Under våren 2015 började ett intensivt arbete med att föreslå åtgärder som reducerar verksamheternas kostnader fram till 2018. En reviderad budget beslutades av fullmäktige den 7 april, 8 juni och 9 november.

Effekten av fattade beslut har inarbetats i budgeten för 2016–2019 och beräknas ge 41,5 mnkr i minskade kostnader 2018. Med andra ord saknades beslut om åtgärder på 8,5 mnkr. Fullmäktige beslutade i december att arbetet med att fatta beslut om ytterligare åtgärder som ska genomföras till 2018 fortsätter.

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

För kommunen gäller god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning innebär att periodens kostnader täcks av periodens intäkter och dessutom ger ett överskott för att avsätta medel för att möta tidigare och

framtida pensionsförpliktelser, amortera skulder, värdesäkra tillgångar, egenfinansiera investeringar samt skapa en buffert för framtida oförutsedda händelser.

De kommunala verksamheterna ska kännetecknas av väl underbyggda beslut, hög effektivitet och god servicenivå. Kommunens affärsdrivande verksamheter och bolag ska generera överskott som kan garantera en långsiktig utveckling. Samarbete och samverkan mellan kommuner och näringsliv ska alltid undersökas.

Uppföljning av övergripande inriktning

Uppföljning redovisas främst i nästa avsnitt i årsredovisningen, Finansiell analys, och i avsnittet Kommunfullmäktiges övergripande verksamhetsmässiga mål.

UPPFÖLJNING AV FULLMÄKTIGES FINANSIELLA MÅL

Kommunfullmäktiges finansiella mål		Resultat
■	Resultatet för år 2015 budgeteras så att resultatet ska vara 2 procent av skatter, generella statsbidrag och fastighetsavgift.	Resultatet var 7 868 tkr. Det motsvarar drygt 1,5 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag samt fastighetsavgift. Målet har inte uppnåtts.
●	Investeringsvolym 2015 kan högst motsvara årets avskrivning plus 5 mnkr, dock högst 20 mnkr. Ombudgetering från föregående år + årets investeringsvolym får vara högst årets avskrivningar gånger två.	Investeringarna var 15 216 tkr. Avskrivningarna var 14 403 tkr. Ombudgetering gjordes med 5 585 tkr. Målet har uppnåtts.
●	Soliditeten exklusive ansvarsförbindelsen ska vara lägst 30 procent.	Soliditeten exklusive ansvarsförbindelsen var 40,4 procent. Målet har uppnåtts.
●	Likviditeten ska vara lägst 100 procent, d v s omsättningstillgångarna ska vara högre än de kortfristiga skulderna.	Likviditeten var 118 procent. Målet har uppnåtts.
●	Samtliga investeringar bör finansieras med egna medel.	Samtliga investeringar 2015 finansierades med egna medel och statsbidrag. Inga lån togs upp för att finansiera investeringarna. Målet har uppnåtts.
●	Kommunen ska amortera låneskulden med minst 6 procent per år.	Låneskulden amorterades med drygt 9,5 procent. Målet har uppnåtts.

- = Målet uppfyllt.
- ◆ = Målet delvis uppfyllt.
- = Målet inte alls uppfyllt.

Kommunen når inte alla finansiella mål

Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster innebar att kommunens ekonomiska marginal försvagades under året. Kommunens resultatnivå uppfyllde inte målet för god ekonomisk hushållning på 2 procent, vilket innebär en risk inför framtiden. Det relativt låga resultatet innebär också att kommunen minskar sina möjligheter att nå soliditetsmålet för 2016. Ytterligare beskrivning och analys av de finansiella målen för god ekonomisk hushållning sker i nästa avsnitt.

De närmaste åren förväntas bli finansiellt tuffa för Nordanstig, eftersom kommunen, liksom många andra kommuner, står inför utmaningar som ökade investeringar och stegrade behov hänförliga till befolkningsförändringar.

Detta innebär att kostnaderna för kommunala tjänster kommer att öka betydligt snabbare än tidigare. En utmaning blir hur mycket av investeringarna som ska finansieras via skatteintäkter respektive främmande kapital i form av lån. Detta kan i sin tur påverka utrymmet för att finansiera kommunens löpande drift i form av löner, lokaler med mera.

För att kunna klara av att uppfylla kommunens mål för god ekonomisk hushållning – det vill säga ett resultat på minst 2 procent av skatteintäkterna, en självfinansieringsgrad på 100 procent och en ökad soliditet – krävs en mycket aktiv ekonomistyrning framöver.

Kommunstyrelsens mål	Kommentar
Årets nettokostnader, exklusive intäkter av engångskaraktär, ska vara lägre än årets skatteintäkter och generella statsbidrag inklusive kommunal fastighetsavgift.	Resultatet 2015 exklusive intäkter av engångskaraktär var 3 292 tkr. Kommunstyrelsemålet uppfylldes.

Kommunen redovisade 2015 ett resultat på 7 868 tkr. Efter balanskravsutredning 7 690 tkr.

I tabellen för balanskravsutredning nedan framgår att kommunen under de två senaste åren inte haft något balanskravsunderskott. Kommunen har haft positiva resultat tolv år i följd.

BALANSKRAVSUTREDNING

(tkr)	2014	2015
Årets resultat	12 481	7 868
Reducering av samtliga realisationsvinster	-1 037	-36
Vissa realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter	0	0
Vissa realisationsförluster enligt undantagsmöjligheter	0	0
Orealiserade förluster i värdepapper	572	858
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	-1 000
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	12 016	7 690
Reservering till resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0
Disponering från resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0
Balanskravsresultat	12 016	7 690

Finansiell analys

Nordanstigs kommun redovisade 2015 ett resultat på 7 868 tkr, vilket jämfört med 2014 är en försvagning med 4 613 tkr. Kommunen har de två senaste åren försvagat resultatet med 10 270 tkr. Detta beror på att verksamheternas nettokostnader ökat kraftigt, framförallt inom äldreomsorgen. Exkluderas de jämförelsestörande engångsposterna ligger resultatet mellan 3 292 tkr och 11 118 tkr de senaste tre åren.

Nordanstigs kommuns samlade investeringsvolym 2015 uppgick till 15 332 tkr, vilket var ungefär samma investeringsvolym som 2014 men en minskning med 16 939 tkr jämfört med 2013. Minskningen beror till stor del på

kommunens beslut att sänka investeringsnivån med anledning av kommunens ekonomiska förutsättningar.

Självfinansieringsgraden av investeringarna efter avdrag för investeringsinkomster uppgick 2015 till 146 procent jämfört med 216 procent 2014. Det innebär att investeringarna under 2014 och 2015 finansierades fullt ut med skatteintäkter och investeringsinkomster, med andra ord inga nyupptagna lån.

Kassalikviditeten har sjunkit de senaste fem åren, men var 2015 ändå 118 procent. Soliditeten beräknad inom balansräkningen sjönk i jämförelse med år 2014. Men soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt har ökat den senaste femårsperioden från -73 procent till -38 procent år 2015.

RESULTAT OCH KAPACITET

	2011	2012	2013	2014	2015
Årets resultat kommun (tkr)	1 769	10 966	18 138	12 481	7 868
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster (tkr)	1 769	10 966	11 118	12 481	3 292
Årets resultat/skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag (%)	0,38	2,33	3,74	2,49	1,53
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster/skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag (%)	0,38	2,33	2,29	2,49	0,64
Årets resultat koncern (tkr)	7 772	13 481	21 072	16 252	15 396

Årets resultat för Nordanstigs kommun försvagades från 18 mnkr år 2013 till 7,9 mnkr år 2015. Om kommunens resultat relateras

till skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag redovisade kommunen 2015 ett resultat på 1,53 procent.

Under 2013 och 2014 uppgick motsvarande resultat till 3,74 procent respektive 2,49 procent.

Under 2013 och 2015 redovisade dock Nordanstig jämförelsestörande engångskostnader.

Kommunen har bland annat erhållit återbetalning av försäkringspremier från AFA åren 2013 och 2015. En annan jämförelsestörande post var kostnaderna som uppkom till följd av förändrad diskonteringsränta för pensioner.

Exkluderas dessa jämförelsestörande kostnader och intäkter uppgick årets resultat år 2013 till 2,29 procent av skatteintäkterna. År 2015 försämrades resultatet till 0,64 procent. Det innebär att det löpande driftsresultatet för kommunen exklusive jämförelsestörande engångsposter låg på en lägre nivå under perioden.

Ett av Nordanstigs finansiella mål för god ekonomisk hushållning är att resultatet ska uppgå till minst 2,0 procent av skatteintäkterna varje enskilt år. Ett sådant resultat ger utrymme för att över en längre tid självfinansiera större delen av normal investeringsvolym i kommunen. Det innebär att kommunens kort- och långsiktiga finansiella handlingsutrymme, i form av likviditet och soliditet, behålls. Under den senaste treårsperioden har Nordanstig redovisat ett genomsnitt på 2,59 procent inklusive jämförelsestörande poster. Gör jämförelse under senaste treårsperioden exklusive jämförelsestörandeposter redovisas ett genomsnitt på 1,8 procent.

Årets resultat 2015 uppgick till 1,53 procent av skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag. Det innebär att kommunen inte uppfyllde resultatmålet för året.

NETTOKOSTNADSANDEL

(procent)	2011	2012	2013	2014	2015
Verksamhetens intäkter och kostnader (netto)	94,0	94,4	91,7	94,2	94,7
Planenliga avskrivningar	4,5	3,0	3,1	2,8	2,8
Nettokostnadsandel exklusive jämförelsestörande poster och finansnetto	98,5	97,4	94,8	97,0	97,5
Finansnetto	1,1	0,3	0,1	0,5	0,1
Nettokostnadsandel exklusive jämförelsestörande poster	99,6	97,7	94,8	97,5	97,6
Jämförelsestörande engångsposter	0,0	0,0	1,4	0,0	0,9
Nettokostnadsandel*	99,6	97,7	96,3	97,5	98,5

* I relation till skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag. Observera att minustecken framför finansnettot innebär ett positivt finansnetto.

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett djuplodande mått på denna balans är nettokostnadsandelen, som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning. Redovisas en nettokostnadsandel under 100 procent har kommunen

en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. En nettokostnadsandel på 95–96 procent kan betraktas som god ekonomisk hushållning för Nordanstigs kommun. Sett över längre tidsperiod klarar då kommunen av att finansiera ersättningsinvesteringar, nödvändiga nyinvesteringar och pensionsåtagandet.

När Nordanstigs nettokostnadsandel analyseras, framgår det att nettot av

verksamheternas intäkter och kostnader under 2015 tog i anspråk 94,7 procent av skatteintäkterna, vilket är en försämring med 0,5 procentenheter jämfört med 2014.

Vidare tog avskrivningarna i anspråk 2,8 procent, vilket var detsamma som föregående år. Avskrivningarna är kommunens periodiserade kostnader för investeringar.

Finansnettot uppgick till 0,1 procent, vilket innebar att de finansiella intäkterna var mindre än de finansiella kostnaderna 2015.

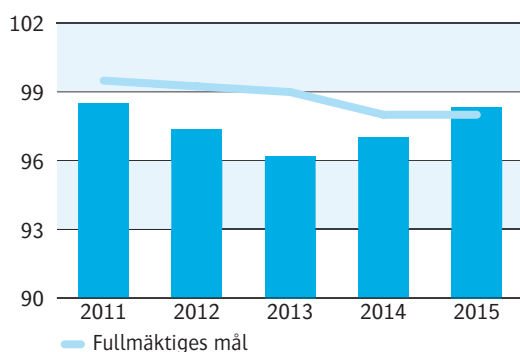
Detta innebar att kommunens nettokostnader och finansnetto tog i anspråk 97,6 procent av skatteintäkterna, vilket var en försämring med 0,1 procentenheter jämfört med 2014.

Som tidigare nämnts har kommunen under 2013 och 2015 haft jämförelsestörande poster som påverkat resultaten positivt. Som andel av skatteintäkterna uppgick de till 0,9 procent 2015 och 2013 till 1,4 procent.

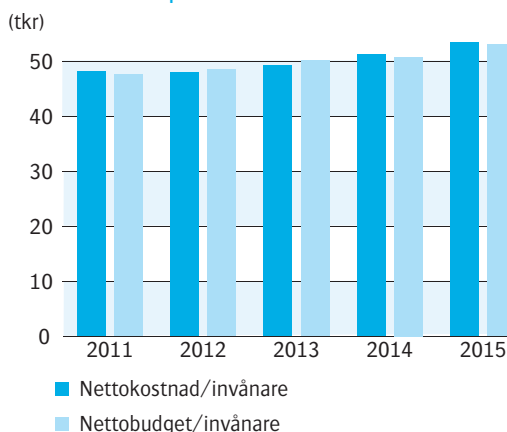
Totalt uppgick nettokostnadsandelen till 98,5 procent 2015, vilket innebar att kommunens intäkter är knappt större än kommunens kostnader. Det är en försvagning av nivån med 2,1 procent jämfört med år 2013 och 1,0 procent jämfört med 2014.

NETTOKOSTNADERNA INKLUSIVE JÄMFÖRSTÖRANDE POSTER OCH SKATTEINTÄKTERNA

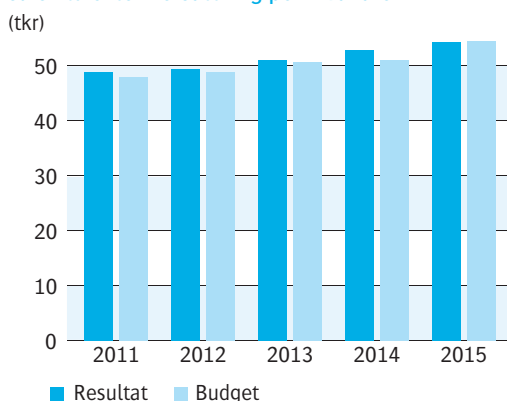
Nettokostnadernas (inklusive pensionsskuld-förändring och avskrivningar) andel av skatteintäkter (procent)

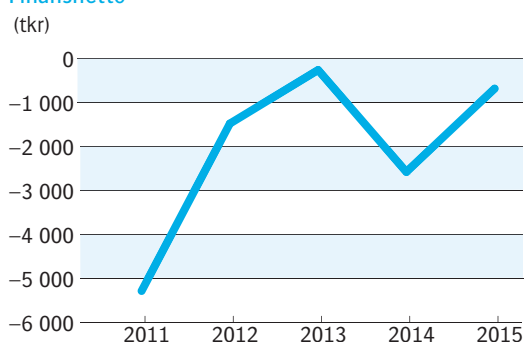
Nettokostnader per invånare

Skatteintäkter och generella statsbidrag inklusive särskild extern ersättning per invånare

Finansnetto

ÅRETS INVESTERINGAR

	2011	2012	2013	2014	2015
Investeringsvolym brutto (tkr)	27 021	29 154	32 271	14 752	15 332
Investeringsvolym efter avdrag för investeringsinkomster (tkr)	24 364	22 546	25 991	12 367	15 216
Investeringsvolym/skatteintäkter (%)	5,2	4,8	5,4	2,5	3,0

Nordanstigs kommuns samlade investeringsvolym 2015 uppgick till 15,3 mnkr, vilket var nästan samma investeringsvolym som 2014, men en minskning med 16,8 mnkr eller 2,4 procent jämfört med 2013. Minskningen beror till stor del på kommunens beslut att sänka investeringsnivån med anledning av kommunens ekonomiska förutsättningar.

Efter avdrag för årets investeringsinkomster uppgick investeringarna netto till 15,2 mnkr, vilket var 3 mnkr högre än 2014.

De största investeringarna 2015

(tkr)	Belopp	Status
Bredband	2 952	Pågår
Personalbyggnad Homons		
ÅVC	1 856	Avslutad
Vägbelysning byte armatur	1 449	Pågår
Reservkraftanläggning	1 239	Avslutad
Markinköp	835	Avslutad
Utbyte av brandlarm	800	Avslutad

Självfinansieringsgrad av investeringar

(procent)	2011	2012	2013	2014	2015
Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar	93	110	127	216	146

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat plus avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen kan självfinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks. Med nettoinvesteringar avses anskaffning av immateriella och materiella anläggningstillgångar med avdrag för investeringsinkomster.

Med självfinansieringsgrad avses skatteintäkter och eventuella försäljningsinkomster som kommunen har erhållit vid försäljning

av materiella anläggningstillgångar. Dessa har sedan ställts i relation till nettoinvesteringar.

Självfinansieringsgraden av investeringarna efter avdrag för investeringsinkomster uppgick 2015 till 146 procent. Detta innebär att investeringarna fullt ut kunde finansieras med skatteintäkter och investeringsinkomster.

Kommunen har som mål att självfinansieringsgraden av investeringarna bör uppgå till minst 100 procent varje enskilt år. Kommunens självfinansieringsgrad av investeringarna har uppgått till 138 procent i genomsnitt per år under de fem senaste åren. Målet uppfylldes därmed under perioden.

RISK-KONTROLL

Känslighetsanalys

(tkr)	Bokslut 2015
Löneökning med 1 %	+/- 3 386
Prisförändring med 1 %	+/- 2 680
Befolkningsändring, 50 personer	+/- 2 414
Förändring av generella statsbidrag med 1 %	+/- 1 455
Förändring av försörjningsstöd med 10 %	+/- 499
Skattesats, förändring med 1 kr	+/- 17 654

Likviditet ur ett riskperspektiv

(procent)	2011	2012	2013	2014	2015
Kassalikviditet	130	123	133	117	118

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Kassalikviditeten uppgick vid årsskiftet 2015 till 118 procent, vilket ska jämföras med 117 procent för 2014. Nordanstig har en god likviditet, vilket garanterar att kommunen utifrån ett kort och medellångt finansiellt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella betalningstoppar.

Fullmäktiges mål att likviditeten ska vara lägst 100 procent uppnåddes således.

Soliditet

(procent)	2011	2012	2013	2014	2015
Soliditet enligt balansräkningen	36,7	37,2	41,7	44,4	40,4
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	-73	-62	-59	-48	-38

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Det visar i vilken utsträckning kommunens tillgångar har finansierats med eget kapital respektive skulder. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre tidsperiod inte försvagas utan behålls eller utvecklas i positiv riktning. En förbättrad soliditet innebär att kommunen minskar sin skuldsättningsgrad och därigenom ökar sitt finansiella handlingsutrymme för framtiden.

Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt förstärktes åren 2011 till 2015 med 35 procentenheter, från -73 procent till -38 procent. Det förklaras till största delen av att kommunen har amorterat sina lån och finansierat

sina investeringar med skatteintäkter och positiva resultat.

Kommunfullmäktige har i budgeten för 2016–2019 angett att kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser bör öka de närmaste åren.

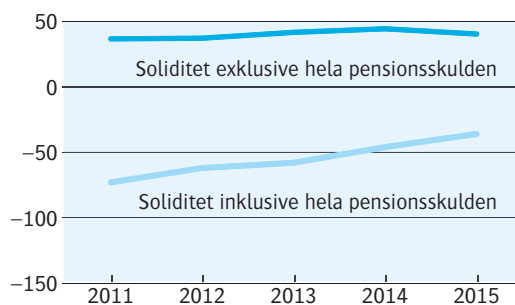
Även om kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser under de fem senaste åren har förstärkts kan konstateras att om målet ska nås, måste kommunen visa starka positiva resultat och i möjligaste mån finansiera investeringar med skattemedel.

Minskningen av soliditeten 2015 enligt balansräkningen beror på att årets resultat var lägre än tidigare år, men soliditeten var i nivå med 2013 och 2014 års nivå.

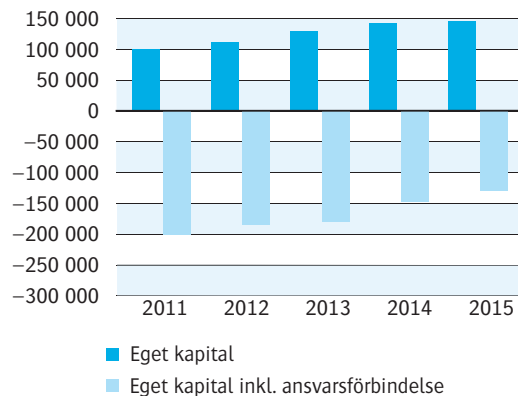
Fullmäktiges mål att soliditeten ska vara lägst 30 procent uppnåddes.

Soliditet)

(procent)

Eget kapital

(tkr)

KOMMUNALSKATT**Skatteintäkter**

(tkr)	Bokslut 2011	Bokslut 2012	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Budget 2016
Skatteintäkter och generella statsbidrag	465 059	469 863	484 652	501 583	515 560	529 198

År 2015 uppgick Nordanstigs kommunala skattesats till 22,51 procent. Skattesatsen minskade med 0,10 procent jämfört med 2013 och 2014 års nivå. 2013 togs beslut att öka skattesatsen med 25 öre för att finansiera omorganisationen i kommunen

då kommunens alla verksamheter samlades under kommunstyrelsen med en förvaltning. 2015 fattades beslut om att sänka skattesatsen med 10 öre med målet att under åren framöver återgå till tidigare nivå på 22,36 procent i kommunal skattesats.

Förändring av skatteunderlaget i förhållande till föregående år

(procent)	Definitiv 2011	Definitiv 2012	Definitiv 2013	Definitiv 2014	Definitiv 2015
Riket	2,16	2,99	4,00	3,36	3,16
Nordanstig	0,16	1,21	2,70	1,84	2,07
Hudiksvall	1,05	2,05	2,91	2,96	2,21
Sundsvall	1,09	1,87	3,56	3,41	2,18

5-årigt snitt för skatteunderlagsutvecklingen

	2011	2012	2013	2014	2015
Årets skatteintäktsutveckling understiger femåriga snittet	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Femårigt snitt	2,24	1,99	1,66	1,24	1,60
Utfall för året	0,16	1,21	2,70	1,84	2,07

PENSIONSFRÖPLIKTELSE

Ur risksynpunkt är kommunens pensionsförpliktelser viktiga att beakta, eftersom skulden ska finansieras de kommande 50 åren. Det totala pensionsåtagandet uppgick vid årets slut till 291,5 mnkr.

Av dessa redovisas 32,6 mnkr i balansräkningen som en avsättning och 258,9 mnkr återfinns utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Den avser pensioner intjänade till och med 1997.

Både den del av pensionsåtagandet som utgör ansvarsförbindelse och den del som återfinns i balansräkningen är ofinansierade. Inga medel har avsatts för den framtida utbetalningen av denna skuld.

I balansräkningen redovisas endast de pensionsåtaganden som personalen har tjänat in från och med 1998 och de

särskilda avtal om pensioner som tecknats med en del tidigare anställda. Från och med 2015 redovisas förtroendevaldas pensionsskuld (nytt avtal), vilket innebär att kommunen avsätter 758 tkr som återfinns i avsättningen i balansräkningen.

De senaste fem åren har pension enligt särskilt beslut erbjudits till bland annat skolpersonal och administrativ personal. År 2015 erbjöds pension enligt särskilt beslut samt pensionsförstärkning till omvårdnadspersonal för en total kostnad på 472 tkr.

Kommunen betalar varje år ut alla tidigare anställdas intjänade pensionsförmåner, det vill säga medarbetare som har fått pension. Utbetalningen påverkar kommunens resultat och likviditet. År 2015 betalades 10,7 (2014 11,2) mnkr ut.

Pensionsförvaltning

(tkr)	Årets värde	Föregående års värde
1. Avsättningar (inklusive särskild löneskatt för pensioner och liknande förpliktelser)	32 607	27 806
2. Ansvarsförbindelser (inklusive särskild löneskatt), d v s pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland avsättningarna	258 781	268 137
3. Totala pensionsförpliktelser	291 388	295 943
4. Finansiella placeringar avsedda för att finansiera framtida pensionsutbetalningar (såväl bokfört värde som marknadsvärde redovisas)	0	0
5. "Återlånade medel", vilka utgör skillnaden mellan punkterna 3 och 4 (marknadsvärde)	291 388	295 943
6. Följande information bör framgå:		
- Tillgångslag avseende 4 (finansiella placeringar)		
- Avkastning		
- Avstämning mot placeringspolicy		

LÅNGFRISTIGA LÅN OCH PLACERINGAR

Långfristiga lån

(tkr)	2011	2012	2013	2014	2015
Låneskuld 1/1	- 70 298	- 67 439	- 63 521	- 59 077	- 55 907
Nya lån	0	0	0	0	0
Nya leasingbilar	- 1 750	- 2 934	- 573	- 1 802	- 1 303
Amortering lån	3 226	4 848	3 543	3 430	3 568
Amortering leasingbilar	1 383	2 004	1 474	1 542	1 769
Låneskuld 31/12	- 67 439	- 63 521	- 59 077	- 55 907	- 51 873

Fullmäktiges mål att amortera minst 6 procent per år uppnåddes. 2015 amorterades drygt 9,5 procent.

Placeringar

Kommunen redovisade 24,6 mnkr i kortfristig placering, vilket är kommunens likviditetsreserv.

BORGENSÅTAGANDEN

Kommunens borgensåtaganden

Ändamål (tkr)	2011	2012	2013	2014	2015
Egna bolag	- 180 834	- 172 391	- 170 917	- 176 268	- 170 369
Småhus	- 481	- 306	- 163	- 163	- 126
Övrigt	- 2 247	- 2 206	- 2 151	- 2 151	- 1 243
Totala borgensåtaganden	- 183 562	- 174 903	- 173 231	- 178 582	- 171 738

Kommunen tecknar borgen för lån till de kommunägda bolagen, men även för andra externa verksamheter.

Kommunens samlade borgensåtaganden för lån uppgick 2015 till 171,7 mnkr, vilket var en minskning med 6,8 mnkr i förhållande till 2014.

Minskningen kan härledas till de egna kommunala bolagen samt infriandet av borgen avseende Samkraft AB.

Nordanstigs kommun infriade under 2015 borgensåtaganden på 945 tkr. Då nästan 66 procent av den totala borgensförbindelsen utgörs av borgen gentemot Nordanstigs Bostäder AB, är den generella bedömningen att risken är låg då bolagets verksamhet till största delen omfattas av att äga och förvalta fastigheter. Vakansgraden är låg och den största enskilda hyresgästen är Nordanstigs kommun som även är borgensman.

Infriade borgensåtaganden

(tkr)	2011	2012	2013	2014	2015
NBAB	25	0	0	0	945

BUDGETAVVIKELSE

Årets budgetavvikelse kommun

(tkr)	2011	2012	2013	2014	2015
Årets budget	2 001	3 022	3 077	- 279	10 320
Årets resultat	1 769	10 966	18 138	12 481	7 868
Budgetavvikelse	- 232	7 944	15 061	12 760	- 2 452

Utfall i förhållande till budget

(tkr)	2011	2012	2013	2014	2015
Avvikelse kommunstyrelsens verksamhet	6 092	- 6 758	- 9 653	- 18 130	6 762
Avvikelse årets resultat	- 232	7 944	15 061	12 760	- 2 452

2013-07-01 samlades all verksamhet under kommunstyrelsen. Tidigare fanns också en Utbildnings- och kultur nämnd samt en Omsorgs- och lärandenämnd. I denna sammanställning är ändå all verksamhet samlad under kommunstyrelsen alla åren.

Jämfört med budget redovisade kommunen ett underskott på 2,4 mnkr, då kommunen för 2015 budgeterade ett resultat på 10,3 mnkr.

Budgeten för 2015 reviderades vid två tillfällen under våren 2015 med anledning av anpassningskravet på 50 mnkr. Därmed fattades beslut om att minska budgeten med 9,5 mnkr. Det är den reviderade budgeten som nu jämförs med resultat 2015. Det lades dessutom ytterligare uppdrag om kostnadsreduceringar på kommunlednings-

kontoret om 10 mnkr, som inte ingår i den reviderade budgeten.

Budgetavvikelsen för kommunens verksamheter var liten i relation till bruttokostnadsvolymen. Den uppgick till 6,7 mnkr, 0,9 procent.

Avvikelsen särskilda verksamheter exklusive omställningskostnader var 9,2 mnkr, varav återbetalning av försäkringspremier var 4,6 mnkr, vilket är en jämförelsestörande post. Omställningskostnaderna nyttjades endast marginellt 2015. Kvar av anpassningskravet som ska reducera kostnaderna till och med 2018 är 40,5 mnkr.

Avvikelser mot budget för kommunen

Budgeterat 2015		10 320
A	Avvikelser inom verksamheterna	
	Kommunledningskontoret	8 591
	Stab	591
	Utbildning	4 263
	Vård och omsorg	- 9 179
	Social omsorg	7 925
	Gymnasium och KomVux	- 5 429
	Summa	6 762
B	Avvikelser särskilda verksamheter	
	Pensioner och personalomkostnader	4 368
	Omställningskostnader	21 609
	Avskrivningar och kapitalkostnader	- 363
	Försäkringspremier	4 576
	Övrigt	620
	Summa	30 810
	Summa avvikelser verksamheter	37 572
C	Avvikelser övrigt	
	Skatteintäkter, statsbidrag, slutavräkning	- 421
	Anpassningskrav	- 40 466
	Finansiella intäkter och kostnader	862
	Summa avvikelser mot budget 2015	- 2 453
	Årets resultat enligt resultaträkningen	7 867

PROGNOSAVVIKELSE

Prognosavvikelser

Jämfört med juni respektive år (procent)	2011	2012	2013	2014	2015
Avvikelse verksamheter*	2,36	- 1,12	0,02	0,01	0,77
Avvikelse årets resultat*	0,16	1,52	2,20	2,53	1,23

* Budgetavvikelse i förhållande till verksamhetens kostnader

En god prognossäkerhet innebär att kommunen har goda förutsättningar att anpassa sig till förändrade förutsättningar under året. En prognosavvikelse under 1 procent innebär god prognossäkerhet. Budgetföljsamhet är ett annat mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt.

Prognoserna för varje enskild verksamhet varierade under året, men sammantaget visade verksamheterna en god prognossäkerhet.

Prognosen över kommunens ekonomi som helhet, det vill säga årets resultat, varierade från 1 740 tkr i prognosen i delårsbokslutet till 7 868 tkr i bokslutet, en förändring på 6 128 tkr. Det är 1,23 procent

av verksamheternas kostnader inklusive jämförelsestörande poster.

Verksamheternas sammantagna slutliga resultat i bokslutet understeg budget, men överensstämde väl med den prognos som lämnades i juni. Dock förekom prognosavvikelser för enskilda verksamheter.

En orsak till prognosavvikelsena är att budgeten för 2015 som antogs i december 2014 reviderades under våren 2015 med åtgärds paket 2015–2018, som beskrivs i kapitlet God ekonomisk hushållning.

KOMMUNKONCERNENS EKONOMI

I koncernen Nordanstigs kommun ingår kommunstyrelsens verksamhet, byggnadsnämnden och fyra helägda aktiebolag. Koncernen redovisade ett positivt resultat om 15,4 mnkr för 2015 (2014 16,3 mnkr).

Eftersom kommunen är både ägare och köpare av flera av koncernföretagens tjänster är intresset dubbelt. Kommunens målsättning är att uppnå koncernnytta och att ge medborgare bästa möjliga service. De kommunala företagen verkade på ett bra sätt inom sina områden. För information om företagens verksamheter se under respektive rubrik samt i företagens årsredovisningar.

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen

MONICA OLSSON (S)
Kommunstyrelsens
ordförande (S)

FREDRIK PAHLBERG
Kommunchef

LEDNING, STYRNING OCH UPPSIKT ÖVER VERKSAMHETEN

Händelser 2015 på kommunövergripande nivå

Med anledning av rådande flyktingsituation har riksdagen i ändringsbudgeten för 2016 beslutat om en engångsutbetalning på 16,6 mnkr till Nordanstig för 2015 och 2016. Kommunen har periodiserat 12/13 till 2016, det vill säga att 1,3 mnkr täcker kostnader uppkomna 2015. En plan för hur dessa medel ska användas under 2016 ska upprättas våren 2016 i samband med avsiktsförklaring om ett förstärkt mottagande av asylsökande och nyanlända.

Kommunen är delägare i Samkraft AB. Bolaget kunde inte betala sina lån hos Kommuninvest 2015. Efter en period med anstånd infriade borgensmännen borgensåtagandet, för Nordanstigs del 908 tkr. Kommunen har skrivit ner sina bokförda insatser i Samkraft AB. Vad gäller det infriade borgensåtagandet pågår diskussioner om regresskrav. Det pågår också en process att sälja vindkraften, men utfallet är ännu inte klart.

Under 2015 anmälde kommunen alla stiftelser som kommunen förvaltar till länsstyrelsen för registrering. Länsstyrelsen fann då att Ersk-Matsgården, som kommunen sedan 1980-talet behandlat såsom en stiftelse, inte är att betrakta som en stiftelse, eftersom ingen förmögenhetsövergång skett vid bildandet. Ersk-Matsgården redovisas

även 2015 separat, men tas 2016 in i kommunens redovisning.

Skolinspektionens vitesföreläggande på grund av brister i utbildningsverksamheten i Nordanstig krävde högsta prioritet i kommunen. En process för att nå skolinspektionens krav togs fram. Förvaltningens arbete präglades av skyndsamhet i planering och snabbhet i genomförande, och det gavs utrymme för diskussioner och utbildningsinsatser. En svårighet var att det inte var en enskild skola eller företeelse som gjorde att skolinspektionen utfärdade ett vitesföreläggande, utan långvarig brist i ledning och styrning av kommunens utbildningsverksamhet. Processen för att komma till rätta med skolinspektionens kritik genomfördes beslutsamt av såväl förvaltning som Nordanstigs politiker. I skrivande stund kan det konstateras att skolinspektionen var mycket nöjd med Nordanstigs agerande med anledning av föreläggandet om vite. Föreläggandet avskrevs helt av skolinspektionen.

Processen med kommunens nya näringslivsorganisation påbörjades hösten 2015 med målet att få fram en kommunal näringslivsorganisation som motsvarar både politikens och näringslivets krav. Det ska vara lätt för företag och enskilda att komma i kontakt med kommunen.

Värdegrunden som togs fram i arbetet med projektet *Förenkla – helt enkelt* ska implementeras i organisationen under resten av mandatperioden.

Arbetet med en överenskommelse mellan kommunen och civilsamhället fortsatte 2015. Det färdiga förslaget ansågs vara för omfattande och detaljstyrt av flera politiska instanser i kommunen. Ett nytt bättre förslag får tas fram som tar mer hänsyn till politikernas synpunkter på en framtida överenskommelse.

I september deltog Nordanstigs kommun tillsammans med övriga kommuner i Sundsvallsregionen på Business Arena Stockholm. Syftet med Sundsvallsregionens och Nordanstigs kommuns närvaro var att möta investerare och därigenom främja tillväxt i kommunen. En slutsats är att Nordanstigs kommun är för liten för att själv verka i ett nationellt sammanhang som Business Arena Stockholm är.

Projektet med en helt ny kommunal VA-anläggning med reningsverk i Sörfjärden gick under hösten in i ett genomförandeskede och projektet kostnadsberäknades till 70 mnkr.

I oktober genomförde kommunens verksamheter ett öppet hus i Bergsjö. Alla kommunens verksamheter var representerade och ett antal seminarier hölls av kommunens ledande tjänstemän. Det kom cirka hundra besökare.

Utmaningar de kommande åren

Kommunförvaltningen måste även fortsatt vara kostnadsmedveten. Kommunen behöver ha sunda finanser för att möta framtidens kända och okända utmaningar, inte minst för att långsiktigt säkra välfärden.

Kostnadstrycket är fortsatt högt och kraven på välfärden i Sverige kommer att öka, då många nyanlända utrikesfödda har kommit till Sverige och Nordanstig. Det finns inga tecken på att önskan att komma till Europa och Sverige från konfliktzoner runt om i världen minskar. En minskning av migrationstrycket kräver att Sverige helt ska ändra sitt förhållningsätt till migration och asylrätt. En del åtgärder för att

minska migrationstrycket har vidtagits av regeringen, bland annat id-krav och gränsbevakning. Åtgärderna har bromsat upp migrationstrycket mot Sverige, som per capita tagit emot många fler flyktingar än flertalet av de andra länderna i EU.

Det positiva med migrationen är att det öppnar upp för möjligheter till tillväxt för Nordanstigs kommun. Att öka antalet invånare kan på sikt lösa en del utmaningar som välfärden står inför både i Nordanstig och i Sverige.

Kompetensförsörjning är en av kommunens allra största utmaningar. Främst i bristyrken som sjuksköterska, socionom och lärare. Ibland är bemanningsföretag den enda lösningen för kommunen att klara av verksamheten. Detta bidrar till en kostnadsökning, eftersom kostnaden för konsulter kommer att öka.

Kommunens förvaltning måste bli bättre på att möta förändringar i omvärlden och med egen förmåga förändra verksamheterna. Förmågan att utveckla och förbättra verksamheterna i kommunen är avgörande för hur Nordanstig kommer att se ut i framtiden.

Styrning

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över kommunens samlade verksamhet, såväl nämnd som kommunala företag. Arbetet planeras och genomförs. Budget, flerårsplan och verksamhetsplaner är viktiga styrdokument som ger underlag för hur verksamhet och ekonomi planeras.

Kommunstyrelsen får regelbunden rapportering av verksamhet och ekonomi.

Rapporteringsarbetet fortsatte att effektiviseras under 2015 i kommunens ledningsinformationssystem, Stratsys.

Efter juni månad görs delårsrapport med uppföljning av både verksamhet och ekonomi.

Om budgetunderskott prognostiseras eller om större brister i verksamheten upptäcks eller befaras ska åtgärder föreslås.

Kommunstyrelsens ledningsutskott bereder och samordnar ansvaret enligt kommunalagens uppsiktsplikt.

Årliga boksluts- och budgetberedningar är mycket värdefulla för uppsiktsplikten. Önskvärt vore om dessa utmynnade i en årlig bokslutsdag där företrädare för kommunstyrelsen, förvaltningsledningen, bolagspresidierna och bolagsledningarna tillsammans sammanfattar det gångna året. På kommunstyrelsens sammanträde i mars 2016 tas årsredovisningen för 2015 upp.

Kommunstyrelsen ska i årliga beslut för varje helägt kommunalt bolag, där kommunen direkt eller indirekt innehar samtliga aktier, pröva om den verksamhet som bedrivits under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Kommunstyrelsen ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i KL 3 kap. 17,18 och 18a § är uppfyllda i fråga om sådana aktiebolag som avses i dessa bestämmelser.

STRATEGISKA FRÅGOR I ETT LÅNGSIKTIGT PERSPEKTIV

Projekt- och visionsbidrag

En översyn av kommunens föreningsbidrag och kommunstyrelsens utvecklingsmedel genomfördes 2014. Nu finns två bidragsformer inrättade: projektbidrag och visionsbidrag. De har en gemensam årlig budget på 1 mnkr och ett gemensamt ansöknings-tillfälle årligen, den 15 april. Projektbidrag avser ansökningar upp till och med 100 tkr och visionsbidrag avser ansökningar över 100 tkr.

2015 inkom 38 ansökningar från kommunens föreningar till den 15 april,

omfattande en totalsumma på 2 070 tkr. Kommunstyrelsen beviljade bidrag till 18 av ansökningarna.

Förutom den årliga möjligheten att ansöka om projekt- och visionsbidrag, fanns det i budget för 2015 ytterligare 500 tkr avsatta till bidragsansökan under hela året för ledarutbildning, ungdomsinitiativ och kommunstyrelsens spontankassa.

Föreningar och organisationer hade möjlighet att ansöka om stöd till projekt för att stimulera utvecklingsinsatser i samklang med Vision 2020 och kommunens lokala utvecklingsplan.

Kvalitetsarbete under perioden

Medborgarnas krav på information, valfrihet, kvalitet, delaktighet och medbestämmande i den offentliga verksamheten ökar. Utvecklingen ställer nya krav på kommunen, krav som i ökad utsträckning innebär en bättre och utökad medborgardialog, ett ständigt effektiviseringsarbete och en hög kvalitet på de tjänster som kommunen tillhandahåller. Det ska finnas tydliga samband mellan mål, effektivitet, kvalitet och effekter i hela organisationen, vilket i sin tur skapar goda förutsättningar för en god ekonomi, verksamhetsuppföljning och utvärdering.

Flera aktörer – Statistiska centralbyrån (SCB), Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Socialstyrelsen och Skolverket med flera – arbetar med att ta fram jämförelser. Behovet ökar i takt med brukarnas medvetenhet och krav på god kvalitet, men ska framförallt ses som ett underlag för förbättringsarbete. Trenden går mot att redovisa effekter av insatta resurser, snarare än resultat.

Under de senaste åren har jämförelserna med andra kommuner ökat. En del utvärderingar och jämförelser sker på kommunnivå, men flertalet sker på verksamhetsnivå.

För att utöka kommunikation, information och delaktighet för kommunmedborgarna finns

- allmänhetens frågestund i kommunfullmäktige
- resultat- och kvalitetssidor på webben
- medborgar-, kund- och brukarenkäter
- utvärderingar samt uppföljning av mål och verksamhet
- sms-panel för unga
- Brå, brottsförebyggande- och folkhälsoråd
- Nordanstigs näringslivsråd
- sociala medier (kommunen finns på Facebook).

Pågående utvecklingsprojekt i kommunen är

- förstudie för regionalt skärgårdssamarbete
- *Upplev Nordanstig – Nu gör vi!* 2014–2016
- Lona (lokal naturvårdssatsning)
- SNAC (Swedish National Study on Aging and Care)
- RUN (regional utbildning för nyföretagare)
- vård- och omsorgscollege
- *Hur svårt kan det vara?* – samarbete rörande ungdomsarbetslösheten
- *Lokala Kompetenscentra* – projekt för att etablera lokala kompetenscentra.

Ledningsutskottets verksamheter

STIG ENG (C)
Kommunstyrelsens vice ordförande och ledningsutskottets ordförande

Stab

VERKSAMHETSOMRÅDE

Staben har centrala funktioner för alla enheter som inte organiseras under kommunledningskansliet. Verksamheterna har karaktär av stöd men bedriver också eget verksamhets specifikt arbete. En del av verksamheterna har varit föremål för en utredning om gemensam drift under omorganisationen. Gymnasieskolan och vuxenutbildningen ingår från och med verksamhetsövergången i augusti 2015 i Hälsinglands Utbildningsförbund.

I staben ingår också kommunsekreterare och nämnd/utskottssekreterare samt it-strateg.

Som stöd i verksamheternas personaladministrativa arbete finns personalenheten med kommunens samlade PA-resurser. Ansvaret för den praktiska hanteringen av personalfrågor ligger ute i de olika verksamheterna. Ansvarsfördelningen beskrivs i reglementen och delegationsordningar. Personalenheten arbetar med övergripande personalstrategiska frågor i förvaltningen.

It-verksamheten drivs till största delen av Fiberstaden AB som är gemensamt bolag med Hudiksvalls kommun. Kommunens it-strateg är beställare. Kommunens driftskostnader består av licenskostnader och olika typer av externt konsultstöd i samband med utveckling och uppgraderingar. Hit hör också kostnader för nyanskaffning, utbyte

och underhåll av olika typer av hårdvara, visst vidareutvecklingsarbete samt löpande kostnader för exempelvis kopiering och utskrifter.

Samarbete över kommungränserna sker i de gemensamma nämnderna Norrhälsinge miljö- och räddningsnämnd, Överförmyndarnämnden Mitt och Hälsinglands Utbildningsförbund.

Viktigaste händelserna under perioden

Flera projekt avslutades eller gick in i ett slutskede 2015. Nedan är några av de viktigaste.

- *Gemensam HR (PA) i Hälsingland* (personaladministration), avslutades i maj 2015. Projektet bedömdes ge ökade kostnader och merarbete för cheferna i Nordanstigs kommun.
- Ärende- och dokumenthanteringsprojektet Ciceron implementerades och projektet avslutas tidigast under våren 2016.
- Fiberstaden AB:s projekt *Gemensamt arbetssätt* implementerades och är en viktig grund för framtida it-utvecklingsarbete. Arbetet fortsätter under 2016.
- Hälsinglands Utbildningsförbund bildades och tog över gymnasie- och vuxenutbildningsverksamheterna i augusti 2015.
- Systemet KIA (Kommunal Intern Arbetsmiljö) infördes. Systemet används bland annat för att rapportera tillbud och olyckor för kommunens anställda.

FREDRIK PAHLBERG
Kommunchef,
verksamhetschef stab

MÅL OCH MÅLUPPFYLLELSE

Det finns inget specifikt mål från kommunstyrelsen för denna verksamhet 2015.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Fullmäktige beslutade om ett åtgärdsprogram som innebär att kommunen skulle minska verksamhetens kostnader med 50 mkr under perioden 2015–2018. Under hela 2015 har kommunstyrelsens arbete varit koncentrerat till att bereda, besluta och följa upp arbetet med detta åtgärdsprogram.

2015 var första året i den nya mandatperioden.

Inför kommande fyraårsperiod

Kommunens ekonomiska läge kräver fortsatt arbete med kostnadsutvecklingen, vilket gör att staben måste vara återhållsam med högre kostnader för verksamheten. Implementeringen av nya it-system måste få genomslag i kommunens kostnadsutveckling och bidra till en bättre rättssäkerhet och en effektivare ärendehantering.

Kommunen måste ha bättre prognossäkerhet. Prognossäkerheten är av mycket stor vikt för att uppnå en god ekonomisk verksamhetsstyrning och tidigt kunna vidta relevanta åtgärder för att säkerställa en ekonomi i balans. En bra prognossäkerhet är även viktig för att ge trygghet i att verksamheten drivs långsiktigt med god kvalitet.

EKONOMISK REDOVISNING

Stab (tkr)	Budget 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Prognos 2015	Avvikelse mot budget
2. Politisk verksamhet	4 886	5 466	4 797	5 237	- 580
3. Överförmyndare	1040	974	810	1040	66
7. Norrhälsinge räddningstjänst och miljökontor	7 951	7 793	8 064	7 951	158
8. Stab	23 856	22 909	20 912	22 675	947
Intäkter	0	596	953	508	596
Kostnader	37 733	37 738	35 536	37 411	- 5
Därav kapitalkostnader	1 116	829	878	1 116	287
Summa nettokostnader	37 733	37 142	34 583	36 903	591

Periodens resultat

Politisk verksamhet redovisade kostnadsökningar gentemot budget 2015 och i jämförelse med föregående år. Men i sin helhet redovisade staben lägre kostnader än i budget, vilket beror på en beordrad återhållsamhet i stabens egen verksamhet.

MONA FRANZÉN LUNDIN
Verksamhetschef
kommunledningskontoret

Kommunledningskontoret

VERKSAMHETSOMRÅDE

Kommunledningskontorets verksamheter består av följande:

- ekonomi, kvalitet, utveckling och målstyrning
- näringsliv, föreningsliv, kultur, turism och besöksnäring
- kansli och kommunikation
- samhällsbyggnad.

Kommunledningskontorets uppdrag är att driva och processa de utvecklingsprojekt som planeras utifrån de politiska beslut som tagits för att tillgänglig- och synliggöra kommunens uppdrag ännu bättre gentemot medborgare och kommuninvånare utifrån följande perspektiv:

- ett koncerttänkande – en förutsättning för effektiv förvaltning
- en stärkt informations- och medborgarservice
- en ökad beställar- och uppföljningskompetens
- ett bättre stöd till den politiska organisationen.

Viktiga händelser under perioden

Verkställighet av åtgärdspaketets delar gällande kommunledningskontorets verksamheter präglade i stor utsträckning årets arbete.

Arbetet med den nya översiktsplanen inleddes. Arbetet är omfattande och upptar stora resurser inom enheten.

Centrala funktioner saknades i kommunledningskontorets verksamheter under året. Detta innebar dels att verksamhetschefen uppbar flera uppdrag, dels att flera tunga poster i organisationen var vakanta.

MÅL OCH MÅLUPPFYLLELSE

Mål och måluppfyllelse

Verksamheten arbetade 2015 med sex kommunstyrelsemål samt att minska kostnader.

- **Arbetet med ny översiktsplan påbörjas under 2015 och beräknas vara klart 2017.** Kommentar: Arbetet med översiktsplanen inleddes och förväntas pågå till 2017.
- **Kommunen påbörjar ett projekt med ökad möjlighet att åka med kollektivtrafik för ungdomar under 25 år.** Kommentar: Projektet påbörjades. X-trafik undersöker möjligheter för kommunerna i regionen att komplettera skolkorten med fritidsbiljett.
- **Kommunen slutför projektet *Förenkla – helt enkelt*.** Kommentar: Projektet slutfördes.
- **Säkerställa likhetsprincipen vid bidragshandling.** Kommentar: Beslut om bidrag utgår från kommunens beslutade bidragsbestämmelser och etiska värderingar.
- **Påbörja värdegrundsarbetet.** Kommentar: Den övergripande värdegrunden är beslutad i KS. Plan för genomförande finns på verksamhetsnivå.
- **Verksamhetsområdet ska aktivt arbeta för lägre sjuktal.** Kommentar: Arbete med att utveckla rutiner samt fysiska och psykiska uppföljningsinsatser påbörjades.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Höstens budgetarbete var en utdragen och omfattande process jämfört mot tidigare år. Kommunens kraftiga åtgärdsprogram inför budgeten 2015 ställer stora krav på verksamheten i arbetet med att stödja kommunens verksamheter och enheter.

Inom kommunledningskontoret anställdes sex nya medarbetare som ersättare för pensioneringar och övrig avgång. Det innebär bland annat en kompetensväxling mot en tydligare miljöprofil samt en förstärkning inom detaljplanering och bygglov inom samhällsbyggnad.

Kommunorganisationen har under året varit i en förändrings- och översynsprocess, vilket har påverkat enhetens verksamhet. Medborgarnas och myndigheters krav på information, tillgänglighet och transparens, delaktighet, kvalitet och valfrihet har ökat i den offentliga verksamheten. Denna utveckling ställer nya krav på kommunen. Krav som i ökad utsträckning innebär ett ständigt effektiviseringsarbete och en hög kvalitet på de tjänster som kommunen tillhandahåller.

Näringslivs- och turismenheten sammanfattar årets väsentliga händelser med ett kulturråd som bildats för utveckling av

kulturhus och kulturella aktiviteter för hela kommunen. SAM, skola- och arbetslivsmässa, genomfördes med gott resultat. Nya PRAO fortsätter. Ny projektansökan för 2016 för *Upplev Nordanstig del 2*. En starta-eget-kurs genomfördes för 21 deltagare.

Inom fastighetsområdet genomfördes ett flertal större arbeten, till exempel installation av reservkraftsanläggning för äldreboende och vårdhem samt utbyte av brandlarm till äldreboende och skolor.

Åtgärdsförslag för dagvattenområden utarbetades. Åtgärder utifrån fiskevårdsplanen genomförs kontinuerligt och en

fiskevårdsgrupp etablerades. En överenskommelse om miljö- och klimatmål för 2015–2020 utarbetades och undertecknades tillsammans med länsstyrelsen. Ett miljöboks slut för 2014 sammanställdes.

En strategi för energieffektivisering 2015–2020 utarbetades och beslutades.

Arbetet med översiktsplanen pågår. Detaljplanen för ett av LIS-områdena i Sörfjärden (Klasudden) samt för Morängsviken och Trolska skogen ägde laga kraft 2015. I Morängsviken pågår upphandling för anläggande av VA och vägar som ska utföras 2016. Detaljplanen för Mellanfjärdens fiskeläge antogs men överklagades och har ännu inte ägt laga kraft.

Inom renhållningen genomfördes flera omfattande projekt, bland annat färdigställdes en ny personalbyggnad på återvinningscentralen.

Inför kommande år

Målbilden är att fortsätta utveckla och effektivisera verksamheten. En förändring av verksamhetens innehåll och uppdelning är på förslag. Kompetensförsörjningen för organisationen blir en stor utmaning i ett framtida perspektiv. Krav på ytterligare effektiviseringar finns, vilket innebär ett större krav på multikompetens hos personal som ska rekryteras.

EKONOMISK REDOVISNING

Kommunledningskontoret (tkr)	Budget 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Prognos 2015	Avvikelse mot budget
5. Kommunstyrelsens					
administration	16 282	11 925	11 948	12 979	4 357
6. Näringsliv och turism	5 173	4 200	4 651	4 846	973
10. Ägda fastigheter	14 216	14 215	10 972	14 261	1
11. Hyrda lokaler	4 103	3 529	3 346	3 603	574
13. Renhållning	253	- 567	- 399	- 756	820
14. Plan och bygg	3 587	2 449	2 434	3 587	1 138
15. Vägar vägbelysning, vägbidrag	4 541	3 817	3 390	4 491	724
20. Bostadsanpassning	2 515	2 496	2 541	2 515	19
21. Skog	- 250	- 235	- 308	- 250	- 15
Intäkter	30 793	31 113	31 941	29 706	320
Kostnader	81 213	72 942	70 516	74 538	8 271
Därav kapitalkostnader	14 268	13 105	12 885	14 369	1 163
Summa nettokostnader	50 420	41 829	38 575	44 832	8 591

Periodens resultat

Resultatet för kommunledningskontorets verksamheter visade på ett stort överskott. Det beror främst på uppdraget som gavs i juni om att sänka kostnaderna utöver budget med cirka 10 mnkr. Resultatet 2015 visar att verksamheterna lyckades reducera

kostnaderna med 8,3 mnkr. I detta belopp ingår lägre kapitalkostnader som beror på att det budgeterats fler investeringar än vad som genomförts.

Kommunens åtgärdsprogram i budget 2015 har ställt stora krav på arbetet med att stödja kommunens verksamheter och enheter.

Utbildningsutskottets verksamhet

Utbildning

VERKSAMHETSOMRÅDE

Verksamhetsområdet omfattar utbildning från 1 till 16 år och folkbildning i form av bibliotek.

Utbildningsverksamheten består av annan pedagogisk omsorg (Gnarp och Bergsjö), förskolor på alla större orter (Bergsjö, Harmånger, Ilsbo, Hassela, Gnarp, Strömsbruk och fram till och med oktober även i Jättendal) samt grundskola med tillhörande fritidshem (Ilsbo, Bergsjö, Gnarp, Hassela, Harmånger och fram till i juni även i Jättendal). Kommunens grundskola finns i Bergsjö, men eleverna kan även vara integrerade på sin hemort.

Huvudbiblioteket ligger i Bergsjö medan de tre biblioteksfilialerna är belägna i Gnarp, Harmånger och Hassela.

Viktiga händelser under perioden

- Utökad flyktningmottagande ökade barnantalet på förskolorna och antalet elever i grundskolan.
- Förändrad lärartäthet från 7,51 till 6,3 lärare per 100 elever.
- Beslut om nedläggning av Fröstuna skola och förskola.
- Staten beviljade statsbidrag för att bibehålla eller utöka tjänster inom skolan.

- Skolinspektionen granskade huvudmannens systematiska kvalitetsarbete, styrning och ledning vid grundskolan, Fröstuna skola och Bergsjö Centralskola årskurs 7–9.
- Från augusti ingår ett tionde skolår i grundskolan i och med att individuella programmet behölls när gymnasieskola och komvux togs över av Hälsinglands Utbildningsförbund.

MÅL OCH MÅLUPPFYLLELSE

Ekonomiskt visade den totala utbildningsbudgeten ett överskott, till stora delar beroende på att statsbidrag beviljades för att bibehålla lärartjänster.

Måluppfyllelsen för eleverna som gick ut årskurs nio vårterminen 2015 ökade, men inte i den takt som kommunen hade önskat.

Arbetet med likabehandlingsplanen inom förskola och skola förbättrades under året. Flera verksamheter gjorde ett omtag istället för att revidera den gamla planen. Detta gjordes för att harmonisera med vad som förväntas att skolor och förskolor ska dokumentera, följa upp, åtgärda och göra för att få eleverna delaktiga i hela processen.

ERIK ERIKSSON NEU (S)
Ordförande

EVA FORS
Verksamhetschef
utbildning

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Inför kommande år

Stora utmaningar väntar i och med att kommunen har svårt att rekrytera behöriga och legitimerade lärare. Det gäller för både förskolan och skolan.

Att antalet barn och unga ökat i kommunen är positivt. Det medför att utbildningsverksamheten, främst i Bergsjö, är i stort behov av fler lokaler.

Nya framtida aviserade lagändringar inom förskola och skola ställer allt större krav på verksamheterna och personalens kompetens.

EKONOMISK REDOVISNING

Utbildning (tkr)	Budget 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Prognos 2015	Avvikelse mot budget
22. Bibliotek	2 148	2 176	2 052	2 138	- 28
26. Barnomsorg – grundskola	147 443	143 152	140 822	148 492	4 291
Intäkter	10 171	17 058	13 184	11 325	6 887
Kostnader	159 762	162 386	156 058	161 955	- 2 624
därav kapitalkostnader	1 730	1 839	1 567	1 730	- 109
Nettokostnad	149 591	145 328	142 874	150 630	4 263

Periodens resultat

Att planera för minskat antal barn i förskolan och i fritidshem är svårt eftersom personalen har minst en månads uppsägning. Det innebär att några verksamheter tillfälligt hade mer personal än vad antalet barn tillåter enligt budget.

I samband med nedläggningen av Fröstuna förskola och omorganisationen av Gläntans förskola skedde personalförstärkning för att kunna inrymma Fröstunas barn.

Långtidssjukskrivningarna minskade, men korttidssjukskrivningarna ökade.

Fler barn fick sin plats på förskolan under året. Även grundskolan ökade antalet elever i förhållande till budget 2015.

Att hålla budgetramen i verksamheter som har få barn/elever är svårt om man vill ha likvärdig kvalitet.

Medieanslaget i biblioteksverksamheten har varit detsamma under flera år. Det kommer att vara svårt framöver att få anslaget att räcka till.

Lokaler och inventarier i alla verksamheter är slitna och verksamheternas uppdrag förändras ständigt, vilket innebär att den framtida investeringsvolymen är stor.

Det behövs en översyn av resurser till asyl och nyanlända. Att eftersöka medel från Migrationsverket för asyl innebär en eftersläpning av utbetalda medel.

Effekterna av beslutet att stänga Fröstuna förskola och skola och att reducera lärartätheten till 6,3/100 elever, som verkställdes inför höstterminen, innebär, tillsammans med ökade statsbidrag, att utbildning totalt visade på ett positivt resultat i bokslutet.

Omsorgsutskottets verksamheter

Vård och omsorg

VERKSAMHETSOMRÅDE

Verksamheten består av kommunens fyra särskilda boenden, korttidsvård, hälso- och sjukvårdsorganisationen, hemtjänsten inklusive LOV, dagverksamhet samt anhörigstöd. Omsorgen om funktionshindrade består av gruppboendestäder (Rösta, Berge och Hassela servicebostad), daglig verksamhet enligt lagen om särskilt stöd och service (LSS), daglig sysselsättning för personer med psykisk ohälsa, boendestöd till personer inom ordinärt boende, bostad med särskild service inom psykiatri, kontaktpersoner och ledsagare inom socialtjänstlagen (SoL) och LSS samt tjänsteköp av verksamheter som kommunen inte själv tillhandahåller. Personlig assistans utförs på entreprenad av Kompis assistans och utveckling AB. I övrigt består verksamheten av medicinskt ansvariga sjuksköterska (MAS), systemansvarig för it-stöd, bemanningsenheten, projektet SNAC samt bidrag och avgifter. Bemanningenheten bemannar utifrån verksamheternas behov inom vård och omsorg. SNAC är ett forskningsprojekt om äldres hälso- och funktionsförmågor.

Viktiga händelser under perioden

- Matdistribution inom hemtjänsten ökade mer än budgeterat.
- Miljö och hälsa sammankallade till städronder på förskolor, skolor och fritidshem utifrån Folkhälsomyndighetens nya allmänna råd om städning i dessa lokaler. Arbete och planering med riktlinjer enligt Folkhälsomyndighetens allmänna råd om städning i skolor, förskolor och fritidshem fortgår.
- Inköpskostnaderna för livsmedel blev högre än planerat på grund av fördröjning av det nya avtalet.
- Bemanningsbehovet var högre än den rådande personaltätheten på de särskilda boendena, vilket påvisas genom månatliga behovs- och resursmätningar.
- Beslut att avveckla Björkbacken och Hagängsgården togs.
- Beslut gällande korttidsvård ökade jämfört med 2014.
- Beviljade hemtjänsttimmar ökade. Även kunder med planerade nattbesök ökade.
- Beslut om dagverksamhet för äldre ökade markant.
- Berge gruppboendestad byggdes ut med en lägenhet. Inflyttning i slutet av december 2015.

ÅKE BERTILS (S)
Ordförande

MALIN RUTHSTRÖM
Verksamhetschef vård
och omsorg

MÅL OCH MÅLUPPFYLLELSE

Mål och måluppfyllelse

Verksamhetens måluppfyllelse var god gällande den direkta brukartiden som hamnade på 63,3 procent, vilket var lägre än vid delårsbokslutet då den direkta brukartiden uppgick till 67 procent.

Målet att alla kunder ska ha aktuell genomförandeplan uppfylldes inte till 100 procent. Verksamheten fortsätter arbetet.

Verksamheten arbetade aktivt under året med att öka medvetenheten om hur en kund lämnar eventuella klagomål och synpunkter. Måluppfyllelsen är tillfredsställande.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Kost och städ

Det togs beslut om att stänga Fröstuna förskola, skola och fritidshem från och med skolstart höstterminen 2015. Förskolan planerade dock att stänga under oktober månad samma termin. Detta innebar omorganisation men ingen uppsägning, eftersom minskning av personal kunde ske genom den redan planerade pensionsavgången.

En tätare städfrekvens utifrån nya allmänna råd för städning i skola, förskola och fritidshem leder till ökad bemanning. I Harmånger städområde testades under hösten olika städfrekvenser.

Kost och städ arbetade fram mål och mätetal som ska följas i Stratsys från och med årsbokslutet 2016.

Äldreomsorg

En tillsatt arbetsgrupp, bestående av politiker och tjänstemän, utreder om att enbart bedriva särskilt boende på en ort och i ett gemensamt hus i Bergsjö.

Arbetet med att utveckla och omstrukturera Björkbackens särskilda boende till trygghetsboende påbörjades. Därefter påbörjas omställningen av Hagängsgården.

Inom hemtjänsten pågår arbete med att förbättra planeringen av beviljade insatser.

Hemtjänsten ser även över möjligheten att införskaffa nyckelfri hemtjänst, som i sin tur kan ge en besparing.

Daglig verksamhet inom LSS-verksamheten och socialpsykiatri

Övertagandet av Fikerian samverkades med fackliga organisationer under juli månad och driftstarten planerades till augusti/september. Detta gav möjlighet till fler alternativ av sysselsättning för verksamhetens kunder.

Lotsen Sol-boende

Arbetet förbättrades utifrån arbetsmetoden Ett självständigt liv (ESL). Cirklar för utveckling genomfördes, såsom matlagning, ekonomi med flera. Rutiner och regler uppdaterades och diskussioner om bemötande och förhållningssätt fördes.

Boendestöd

Boendestöds personal deltog aktivt på nätverksträffar och andra arbetsrelaterade träffar. Personalen är intresserad av utvecklingsarbete och ser gärna en utökning i kundkretsen, till exempel äldre med behov av boendestöd.

Boendestöd fortsätter att arbeta aktivt med implementering av arbetsmodellen Case Management (CM).

Inför kommande år

- Verksamheten behöver fortsätta utveckla it-stödet inom socialtjänsten samt trygghetslarmsfunktionen.
- Olika former av kostmöten sker med verksamheterna för att ständigt öka kvaliteten på levererade varor och tjänster utifrån kundens önskemål. Beslutet om GMO-fria livsmedel gör att Nordanstigs kommun ligger i framkant av utvecklingen mot ett mer klimatsmart samhälle.
- Mätetal inom kost och städ ska tas fram, för att bättre kunna följa upp verksamheten.

- Miljöanpassade rengöringsmedel och metoder används. I alla upphandlingar tas hänsyn till miljöaspekterna. Nordanstigs kommun använder också micro-fibermaterial så långt som möjligt för att minska kewanvändningen.
- Värdegrundsarbetet inom alla verksamheter fortsätter.
- Utomhus- och närmiljöer är viktiga för att skapa ett tillfredsställande boende, både runt kommunens särskilda boenden och runt andra fastigheter i kommunen. Därför bör det ske en utveckling här. Ett nära samarbete sker med Nordanstigs Bostäder för att förändra och utveckla de boendeformer som finns idag inom kommunen.
- För att klara rekryteringsbehovet inom vård och omsorg måste kommunen våga satsa för att vara en attraktiv arbetsgivare. De brukare som idag finns inom kommunens olika verksamheter ställer fler krav än tidigare på att använda internet, vilket kommunen som helhet måste börja planera för.
- Inom omsorgen om funktionshindrade har det kommit råd gällande kompetens för personalen. Verksamheten ser över vilka utbildningar som behöver genomföras. Att skapa delaktighet för den enskilde med funktionsnedsättning är ett stort arbetsområde. För att utveckla kommunens verksamheter inom detta område kommer länets kommuner tillsammans med Region Gävleborg arbeta med delaktighet.
- Neuropsykiatrik fortsätter att öka, och arbetet för att möta de behov som denna målgrupp har fortsätter.

EKONOMISK REDOVISNING

Vård och omsorg (tkr)	Budget 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Prognos 2015	Avvikelse mot budget
16. Kost och städ	17 419	16 248	16 259	16 520	1 171
18. Vård och omsorg gemensam	3 044	1 628	6 806	2 405	1 416
34. Äldreomsorg	117 016	129 110	118 181	126 558	- 12 094
35. Omsorg om funktionshindrade	45 021	44 693	40 948	43 846	328
Intäkter	47 195	64 271	55 883	58 221	17 076
Kostnader	229 695	255 950	238 077	247 550	- 26 255
därav kapitalkostnader	1 929	2 023	2 021	2 048	- 94
Summa nettokostnad	182 500	191 679	182 194	189 329	- 9 179

Periodens resultat

Vård och omsorgs budget för 2015 var mindre jämfört med 2014. I april och november 2015 togs beslut gällande förändrad struktur inom framförallt äldreomsorgens särskilda boenden. Syftet var att förbättra alternativa boendeformer för kommunens äldre invånare samt att få en

ekonomi i balans. Effekten av besluten blev dock liten under 2015. Verksamheten gav ett underskott på 9 179 tkr. Den största orsaken till underskottet är fler beviljade hemtjänststimmar än i budget. Det ökade antalet hemtjänststimmar beräknas motsvara omkring 10 000 tkr vid årets slut.

DAVID LINDQVIST
Verksamhetschef social omsorg

Social omsorg

VERKSAMHETSOMRÅDE

Arbetsmarknadsenheten stödjer och hjälper kommunens invånare till sysselsättning.

Flyktingenheten samordnar kommunens mottagande och integration av flyktingar i samverkan med arbetsförmedlingen, kommunens verksamheter och andra lokala och regionala aktörer. Via avtal med Migrationsverket har Nordanstigs kommun åtagande att hålla tjugo boendeplatser tillgängliga för ensamkommande barn och ungdomar. Efter fyllda 18 år flyttar ungdomen till en egen träningslägenhet och får stöd via Mobila Teamets verksamhet för fortsatt integrering i det svenska samhället.

Individ- och familjeomsorg är en del av kommunens socialtjänst. Liksom övrig verksamhet inom socialtjänst ska individ- och familjeomsorgen bygga på respekt för människors självbestämmanderätt och integritet. Verksamheten regleras främst av socialtjänstlagen och lokalt politiskt tagna beslut.

Inom individ- och familjeomsorgen rymmer verksamhet för många olika frågor och skeenden i människors liv.

Vid perioder av till exempel arbetslöshet, sjukdom eller liknande omständigheter som kan ge en ansträngd ekonomi kan i vissa fall ges rätt till ekonomiskt bistånd, eller socialbidrag som det kallades tidigare.

Andra frågor som socialtjänsten arbetar med är råd och behandling vid missbruks- eller beroendeproblem, både egna eller närståendes.

Kommunen bedriver öppen verksamhet för missbruksvård.

Socialtjänsten kan också erbjuda budgetrådgivning och hjälp vid skuldsanering.

Frågor som rör serveringstillstånd och tillsyn hanteras också av individ- och familjeomsorgen.

Kommunens familjecentraler är en öppen mötesplats för föräldrar och barn i åldern 0–6 år i Nordanstig. Där kan med-

borgare ställa frågor, fika, leka på öppna förskolan, delta i aktiviteter och träffa andra föräldrar och barn.

Biståndshandläggaren handlägger och beslutar i frågor som rör äldre- och handikappomsorgen.

Det blir en stor utmaning att ta sig an de förhållandevis stora besparingskrav som förväntas genomföras inom organisationen i enlighet med tagna beslut som återfinns i

åtgärdspaketet, särskilt om god ekonomisk hushållning ska uppnås.

Viktiga händelser under perioden

Fortsatt drift av verksamhetens projekt i syfte att kvalitetssäkra verksamheten både kompetensmässigt och strukturellt. Detta sker i form av

- hälsoprojekt för att sänka sjuktalet

- KUSO-projektet (Kvalitet och utveckling inom social omsorg)
- internrevision.

MÅL OCH MÅLUPPFYLLELSE

Verksamheten arbetade 2015 med fem kommunstyrelsemål samt att minska kostnader.

- **Ökat antal kunder, inom vård och omsorgs verksamheter, som vet vart de ska vända sig för att lämna eventuella synpunkter och klagomål.**

Kommentar: Det pågår arbete med det systematiska kvalitetsarbetet med att utveckla rutiner för egenkontroll, avvikelser, klagomål, dokumentations-skyldighet och riskbedömning.

- **Antal kunder med upprättad genomförandeplan skall motsvara 90 procent.**

Kommentar: Arbete pågår.

- **Implementera kvalitetsledningssystem i socialomsorgs verksamhetsområde.**

Kommentar saknas.

- **Verksamhetsområdet ska aktivt verka för lägre sjuktal.**

Kommentar: Insatser för hälsobefrämjande åtgärder har genomförts i specifika verksamheter men även på övergripande nivå. Detta avser arbete med rutiner men även fysiska och psykiska uppföljningsinsatser.

- **Påbörja värdegrundsarbetet.**

Kommentar: Detta arbete är idag kopplat till projektet *Förenkla – helt enkelt* som är kommunens pågående arbete i denna fråga.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd minskade jämfört med föregående år. Intäkterna ökade däremot något.

Placeringskostnaderna för vuxna ökade mycket jämfört med föregående år. Kostnaderna varierar mycket beroende på om kostsam tvångsvård måste användas, något som tyvärr varit aktuellt för några

ärenden. För stöd i arbetet med att utveckla biståndsenheten anlätades en konsult för att se över metoder, rutiner, riktlinjer och delegation.

Personalomsättningen var hög, och det var svårt att rekrytera personal med rätt utbildning och lämplig erfarenhet. Det innebar att arbetsbördan blev stor för handläggare med erfarenhet. Under våren påbörjades ett omfattande arbete med den psykosociala arbetsmiljön.

Under hösten och vintern genomfördes åtta informationsträffar i samarbete med biblioteket i Nordanstig, då även en flykting berättade sin historia. Verksamheten erbjuder via utskick samtliga företag och arbetsplatser i Nordanstig att komma med en informationsinsats, vilket gav gott resultat.

Arbetslösheten var fortsatt hög i länet 2015, dock finns stora skillnader inom länet där Nordanstig står i särklass genom att ha en arbetslöshet under riksnittet för gruppen 16–64 år. För ungdomar 18–24

år syns dock en liten ökning, vilket gör att kommunens arbetslöshet är något större än rikets för denna åldersgrupp.

Ett utökat samarbete med arbetsförmedlingen och näringslivet medverkar positivt till att sänka arbetslösheten.

Nya fördelningstal gör att verksamheten är i ständig förändring. Ytterligare ett boende öppnades i december, vilket gör att antalet HVB-hem uppgår till tre. Planen är att öppna fler under 2016.

Avtalsändring från och med den 1 augusti 2014 innebär att ungdomarna som kommer till Nordanstig är 15–16 år.

Inför kommande verksamhetsår

Integration, arbetsmarknad och bostadsmarknad är samlade begrepp som innehåller de stora utmaningar som verksamheten måste lyckas med under de kommande åren.

EKONOMISK REDOVISNING

Socialomsorg (tkr)	Budget 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Prognos 2015	Avvikelse mot budget
32. Arbetsmarknadsenheten	6 503	5 685	5 675	6 316	818
33. Individ- och familjeomsorg	30 447	30 168	27 664	30 860	279
36. Invandrarenheten	0	-3	-813	0	3
37. Social omsorg gemensam	7 687	86	2 935	2 936	6 825
38. Boende i egen regi	0	0	0	0	0
Intäkter	65 137	72 729	39 920	62 851	7 592
Kostnader	109 774	109 441	75 381	102 963	333
Därav kapitalkostnader	388	418	682	524	-30
Summa nettokostnader	44 637	36 712	35 461	40 112	7 925

Periodens resultat

Totalt redovisade verksamheten ett överskott med 7,9 mnkr mot budget. Störst avvikelse visar programpunkten SO-gemensam som redovisade 5,2 mnkr mer i intäkter och minskade kostnaderna med 1,6 mnkr

på grund av att alla migrationsmedel ej förbrukades under året. Dock behöver specifika områden såsom HVB-placeringar och försörjningsstöd med mera se över kostnadsutvecklingen. För övrigt präglade en generell återhållsamhet verksamheten.

Gymnasie- och vuxenutbildning

VIKTIGA HÄNDELSE UNDER PERIODEN

Fokus har det senaste året varit på bildandet av Hälsinglands Utbildningsförbund. Den 11 augusti 2015 genomfördes verksamhetsövergången till Hälsinglands Utbildningsförbund, och gymnasie- och vuxenutbildningsverksamheten har efter det en ny huvudman. Från och med detta datum är det den nya huvudmannen som har ansvaret och Nordanstigs kommun köper verksamheten av utbildningsförbundet.

Det blir i hög grad utbildningsförbundets ansvar att inom detta område ansvara för omvärldsanalysen och utifrån den bedriva verksamhetsutvecklingsarbetet.

I framtiden är det utbildningsförbundet som regelbundet rapporterar om verksamhetens innehåll och utveckling.

En viktig händelse under det första halvåret var att kommunen inte längre erbjöd introduktionsprogrammet (IM) i egen regi för de elever som inte är behöriga att söka gymnasiet. Istället erbjuds ett extra skolår inom ramen för grundskolan. IM språkintrouktion erbjuds dock fortfarande i egen regi.

Vid sidan av utbildningsförbundet är det värt att lyfta fram antagningen till den andra utbildningsomgången till YH-utbildningen till drifttekniker. 37 elever är antagna och av dessa kommer cirka hälften från närområdet.

RONNY SPÅNGBERG
Verksamhetschef
gymnasium och
vuxenutbildning

EKONOMISK REDOVISNING

Gymnasie- och vuxenutbildning (tkr)	Budget 2015	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Prognos 2015	Avvikelse mot budget
27. Gymnasieutbildning	32 330	37 890	39 288	32 330	- 5 560
28. Vuxenutbildning	7 707	7 576	7 102	7 756	131
Intäkter	5 186	4 332	5 336	5 164	- 854
Kostnader	45 223	49 798	51 726	45 250	- 4 575
Därav kapitalkostnader	34	34	17	34	0
Summa nettokostnader	40 037	45 466	46 390	40 086	- 5 429

Periodens resultat

Resultatet gentemot budget visar en avvikelse på -5,4 mnkr. Samtidigt var kostnadsnivån i stort sett densamma som föregående år. För att göra åren jämförbara bör påtalas att 2015 innehåller OH för gymnasieförbundet samtidigt som antalet elever blev något färre på gymnasieskolan men fler inom främst IM-språk på grund av ökat antal nyanlända.

Tionde skolåret, 2,2 mnkr, överfördes 2015 till skolan. Med andra ord fanns kostnader 2014 för tionde skolåret men inte för OH till förbundet.

Inför 2015 budgeterades för minskat antal gymnasieelever inklusive gymnasiesärskolan, totalt 4,6 mnkr, än vad som blev utfall 2014. Dessutom överfördes tionde skolåret till grundskolan, 2,2 mnkr.

Vuxenutbildningen visar ett resultat i samstämmighet med budget.

Byggnadsnämnden

KARIN WALLDIN
Ordförande

CHRISTINA ENGLUND
Stadsarkitekt

Verksamhetsområde

Byggnadsnämnden ansvarar för kommunens prövning och tillsyn enligt plan- och bygglagen och miljöbalken. Byggnadsnämnden initierar och beslutar även om mindre omfattande detaljplaner.

Mål och målpuppfyllelse

Byggnadsnämnden har inga egna antagna specifika mål utöver kommunfullmäktiges mål. Byggnadsnämnden strävar särskilt i sitt arbete mot ”att utveckla miljöer för attraktivt boende”. Detta görs bland annat genom en aktiv tillsyn för att verka för att byggnader och tomter hålls i vårdat skick. En annan viktig förutsättning för målpuppfyllelse är att skapa planmässigt goda förutsättningar för boende. Det innebär till exempel att göra nödvändiga planändringar av gamla detaljplaner som har föråldrade bestämmelser och begränsande byggrätter.

Verksamhetsberättelse

Under 2015 ökade ärendemängden kraftigt, vilket periodvis medförde stor belastning på byggenheten. Handläggningstiderna överskred dock inte lagstadgade 10 veckor. Detta tack vare att enheten i april utökade personalen med en byggnadsinspektör.

Tillsynsarbetet med ovårdade tomter och skrotbilar prioriterades och ledde till positiva resultat. Enheten arbetade intensivt med att förbättra servicen till allmänheten genom att göra verksamhetens webbsidor mer informativa.

Koncernföretag

NORDANSTIGS BOSTÄDER AB

Verksamhetsberättelse

Nordanstigs Bostäder AB äger och förvaltar egna hyresfastigheter i Nordanstigs kommun. Bolaget förvaltar kommunägda fastigheter på uppdrag av kommunen. Bolaget säljer även tjänster avseende mindre byggnadsarbeten, verksamhetshjälp och fastighetsskötsel till externa kunder, huvudsakligen Nordanstigs kommun. Bolaget ansvarar även för driften av tre värmeproduktionsanläggningar som ägs av Nordanstigs Fjärrvärme AB samt företagets administration. Nordanstigs Bostäder AB är ett helägt dotterbolag till Nordanstigs kommun.

Viktiga händelser under perioden

Bolaget förvaltade vid årets början 753 lägenheter och cirka 8 800 kvm egna lokaler. Två fastigheter förvärvades under året och en fastighet såldes. Bolaget förvaltade vid årets slut 761 lägenheter och cirka 9 000 kvm egna lokaler. I Strömsbruk hyrdes 14 lägenheter på Humlegårdsvägen ut till Migrationsverket för asylsökande. I Hassela hyrde företaget Utslussen AB 17 lägenheter för asylsökande i samarbete med Migrationsverket. Ett nytt förvaltningsavtal med kommunen träffades. Avtalet reglerar bolagets skötsel av kommunägda fastigheter, cirka 55 600 kvm bestående i huvudsak av lokaler. Hyresbortfall, bortfall på grund av outhyrda objekt, uppgick till 705 tkr (föregående år 957 tkr). Vid årets slut var antalet outhyrda bostäder 2 (före-

gående år 9), vilket motsvarar 1 procent (föregående år 1,2 procent). Av det totala bortfallet på grund av outhyrda objekt avser 457 tkr outhyrda lokaler (föregående år 429 tkr). Hyresrabatter i form av ungdomsrabatter (ungdomar under 25 år) uppgick under året till 829 tkr (föregående år 793 tkr).

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2013	2014	2015
Budget	2 261	2 062	2 675
Prognos	1 600	2 492	3 500
Årets resultat	1 815	3 360	6 848

Periodens resultat

Avvikelserna mot budget och prognos förklaras av lägre vakansgrad än beräknat, komponentavskrivningar, ändrad periodisering av hyresintäkter och fler externa tjänster.

Miljöredovisning

Miljöarbete under 2015:

- Hushållsnära insamling på fastighetsnivå för hushållsavfall.
- Byte till energisnålare och miljövänligare belysningskällor.
- Inköp av 100 procent miljövänlig el, uteslutande producerad med vattenkraft.
- Konvertering av el till fjärrvärme vid fastigheterna.
- Installation av vattensparutrustning i fastigheterna.

Investeringsredovisning

Under 2015 genomfördes följande investeringar:

- Fibrering i fastigheter, främst i Gnarp.
- Tillbyggnad av Berge gruppbostad i Bergsjö.

NORDANSTIG VATTEN AB

Verksamhetsberättelse

Nordanstig Vatten AB (nedan även kallat Nordanstig Vatten/bolaget) är ett kommunalt bolag som ägs till 100 procent av Nordanstigs kommun. Bolaget äger den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Nordanstigs kommun.

Nordanstig Vatten producerar och distribuerar dricksvatten till drygt 4 800 människor samt omhändertar och renar avloppsvatten. Inom Nordanstigs kommun är cirka 50 procent av invånarna anslutna till Nordanstig Vattens anläggningar.

Ågarnas syfte är att genom bolaget driva och utveckla vattenförsörjning och avloppsrening för att tillgodose brukarnas behov av vattentjänster samt bidra till en långsiktig hållbar samhällsutveckling och miljö.

Drift och underhåll av de allmänna VA-anläggningarna i Nordanstig utförs av MittSverige Vatten AB (MSVAB) på uppdrag av Nordanstig Vatten, vilket innebär att det inte finns några anställda i Nordanstig Vatten.

MittSverige Vatten är Sundsvalls, Timrå och Nordanstigs kommuners gemensamma bolag för VA-samverkan över kommungränserna. MittSverige Vatten ägs av Sundsvall Vatten AB (80 %), Timrå Vatten AB (18 %) och Nordanstig Vatten AB (2 %).

Viktiga händelser under perioden

Sedan 2012 har MSVAB-gruppen diskuterat möjligheter och förutsättningar för att utöka VA-samarbetet med avfallsverksamhet i syfte att bättre kunna utnyttja resurser

och anpassa verksamheten till den tekniska och ekonomiska utvecklingen.

För Sundsvalls kommun har även organisatorisk tillhörighet för avfallsverksamheten, som bedrivs via Reko Sundsvall AB (Reko), diskuterats. Reko är idag ett dotterbolag till Sundsvall Energi AB, som i sin tur är ett dotterbolag till Stadsbacken AB.

Samtliga kommuner i MSVAB-gruppen beslutade i november 2015 att Reko skulle bli dotterbolag direkt under Stadsbacken AB och därefter köpa aktier i MittSverige Vatten AB för att bli delägare i MSVAB-gruppen från den 1 januari 2016. Medarbetarna i Reko hänförs då till MSVAB.

Beslutet medför samverkansvinster samtidigt som det ger en möjlighet till att utveckla avfallsverksamheten till en regional verksamhet.

Bolaget startade hösten 2015 upp VA-utbyggnaden i Sörfjärden, som föregåtts av en omfattande utredning och beslut av kommunfullmäktige i Nordanstig. Arbetet med att lägga ledningar pågår och ansökan om vattendom för det planerade vattenverket är inskickad till Mark- och miljödomstolen. Länsstyrelsen väntas ge besked på tillståndsansökan för det nya avloppsreningsverket strax efter årsskiftet. Totalt utfall hittills för projektet är 14,2 mnkr.

VA-projektet Sörfjärdens totalkostnad är kalkylerad till 70 mnkr och intäkterna är med nuvarande anläggningstaxa och kalkylerade exploateringsintäkter uppskattade till 26,5 mnkr, vilket ger en finansieringsgrad på 38 procent och en underfinansiering på totalt 43,5 mnkr. Hanteringen av underfinansieringen är föremål för fortsatt utredning och behandlas samt beslutas under våren 2016.

Bolaget fick även under året i uppdrag att bygga ut vatten och avlopp till ett antal nya fastigheter i Morängsviken. Projektet behandlades av Nordanstig Vattens styrelse och projektstarten var beräknad till hösten

2015. Nordanstigs kommun bestämde dock, efter styrelsens beslut, att själva bygga för att därefter överlämna VA-anläggningen till bolaget. En upphandling av entreprenör pågår, och projektet kan starta först efter färdig upphandling.

Under året genomfördes även upphandling av ett vindkraftverk. Leverantören valde dock under utvärderingsperioden att dra tillbaka sin offert, varvid upphandlingen avbröts. Någon ny upphandling kommer inte att genomföras, men bolaget fortsätter med klimatsmarta initiativ.

Inför kommande verksamhetsår

Nordanstigs kommunfullmäktige har beslutat om två (2) strategiska investeringsprojekt som innebär utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp.

Det ena är VA-utbyggnaden i Sörfjärden som innebär anslutning av cirka 280 nya fastigheter. Projektet påbörjades av bolaget hösten 2015 och beräknas vara färdigt för anslutning i september 2016, med enbart återställning under 2017.

Det andra projektet är VA-utbyggnaden i Morängsviken som beräknas omfatta cirka 30 fastigheter. Bolaget fick uppdraget att ansvara för utbyggnaden, men innan byggstart tog Nordanstigs kommun ett nytt beslut att genomföra utbyggnaden själva, för att därefter överlämna VA-anläggningen till bolaget. En upphandling av entreprenör pågår.

Båda VA-utbyggnaderna säkerställer inte enbart miljö- och hälsoaspekterna i enlighet med vattentjänstlagen § 6, utan leder även till en ökad attraktivitet för kommunen och medger en exploatering i områdena.

Det bör dock beaktas att innan ytterligare strategiska investeringar kan prioriteras behöver framtagna VA-plan noggrant diskuteras. Full finansieringen krävs, eftersom ekonomin är ansträngd i bolaget och kommunen redan idag behöver lämna en garanti för förlusttäckning.

Mål och måluppfyllelse

Ägardirektiv har fastställts för Nordanstig Vatten utifrån kommunens mål för bolaget.

Ekonomiskt ägardirektiv: soliditeten långsiktigt 2–4 procent.

Utfall 2015 var 1,3 (0,9) procent.

Anlägga och driva, via MittSverige Vatten AB, och finansiera de anläggningar som behövs.

Samarbete pågår löpande med närliggande kommuner. Ett samarbete pågår även med Gästrike Vatten och Roslagsvatten. Bolaget deltar även aktivt med medlemmar i branschorganisationen Svenskt Vattens olika kommittéer och utvecklingsprojekt.

På uppdrag av MSVAB-gruppens styrelse har bolaget drivit frågan om att bli ett regionalt avfallsbolag och samordna det med uppdraget som VA-huvudman. Ett första steg togs genom beslut i respektive kommun i MSVAB-gruppen om att utöka med avfallsverksamhet, vilket i sin tur har inneburit att Reko införlivas i samarbetet från den 1 januari 2016.

Upprätthålla och utveckla den allmänna vatten- och avloppsanläggningen – uppnå hög försörjningstrygghet och dricksvattenkvalitet samt låg påverkan på miljön.

Hassela vattentäkt har under många år haft en bristande vattenkvalitet med framförallt förhöjda halter av COD, färg, järn och mangan. För att hitta en lösning på dessa problem påbörjades ett pilotförsök 2014 för att återskapa den naturliga processen, vilket föll väl ut.

Under våren 2015 färdigställdes en försöksanläggning i fullskala som utvärderades innan permanentande av anläggningen. Proverna visade avsevärda förbättringar, och vattenkvaliteten var under hösten 2015 betydligt bättre i Hassela. Ytterligare åtgärder behövs dock 2016, bland annat planeras en ny brunn.

Under 2015 fortsatte Svenskt Vattens treåriga kommunikationssatsning på nationell nivå tillsammans med medlemmarna. Satsningen ska synliggöra och öka kännedomen om branschen och dess utmaningar. Bolaget har agerat på lokal nivå för att förstärka budskapet.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2013	2014	2015
Budget	1 968	-1 953	-1 621
Prognos	1 575	-1 959	-1 800
Årets resultat	0	0	582

Förlusttäckningsbidrag har lämnats 2013 med 308 tkr, 2014 med 1 127 tkr. 2015 behövdes inga bidrag; bolaget visade positivt resultat med 582 tkr.

Periodens resultat

Bolagets nettoomsättning 2015 uppgick till 22,0 mnkr (20,9 mnkr), varav VA-avgifter utgjorde 99,4 (98,8) procent. Försäljningen till Nordanstigs kommunkoncern uppgick till 26,0 (25,9) procent.

Under året höjdes Nordanstig Vattens VA-avgifter med 2,7 (3,0) procent. Trots höjningen av VA-avgifterna tog Nordanstigs kommun beslut om en medveten under-taxering, vilken skulle täckas av ett förlusttäckningsbidrag från Nordanstigs kommun på maximalt 2,5 mnkr, eftersom det budgeterade resultatet visade på 1,6 mnkr i underskott. Tack vare högre intäkter och lägre kostnader blev årets resultat positivt och medförde ett överskott på 0,6 mnkr, vilket innebar att förlusttäckningen inte behövde användas.

Ökad vattenförsäljning till en större företagskund är främsta förklaringen till de högre intäkterna, vilka blev 0,9 mnkr bättre än budget.

Färre slamtransporter (0,3 mnkr), lägre energikostnader (0,2 mnkr), minskade inköp av kemikalier (0,2 mnkr) och lägre antal lantmäteriärenden (0,1 mnkr) bidrog till lägre driftskostnader på totalt 1,0 mnkr.

Däremot behövde bolaget köpa mer tjänster från MittSverige Vatten AB, vilket gjorde dessa kostnader 0,2 mnkr högre än budget.

Resultatet påverkades även av lägre avskrivningar på 0,3 mnkr, eftersom reinvesteringsnivån var lägre än beräknat. Det gynnsamma ränteläget på marknaden medförde lägre räntekostnader på 0,2 mnkr.

Kostnads- och intäktsanalys

Intäkterna under 2015 ökade med 1,0 mnkr, jämfört med 2014. Största orsaken är den ökade vattenförsäljningen, men till viss del även höjningen av VA-avgifterna med 2,74 (3,0) procent. Under 2016 sker ingen avgiftshöjning.

Kostnaderna under 2015 minskade med 0,7 mnkr, jämfört med 2014, främst beroende på färre vattenmätarinköp (0,5 mnkr), färre slamtransporter (0,2 mnkr), färre lantmäteriärenden (0,2 mnkr), minskade inköp av kemikalier (0,1) och minskade kapitaltjänstkostnader (0,2) samtidigt som behovet av driftstid från MittSverige Vatten ökade (0,5 mnkr).

Miljöredovisning

Allmänt

I Nordanstig Vattens verksamhet läggs stor vikt vid miljöfrågor. Som livsmedelsproducent och leverantör av dricksvatten har bolaget ett stort miljöansvar. Bolagets mission är *rent vatten idag och i framtiden*, vilket innebär att miljöarbetet ska ha sin grund i kretsloppstanken och bidra till ett varaktigt samhälle med långsiktigt hållbar utveckling.

Miljöpåverkan

Nordanstig Vattens miljöpåverkan omfattar främst vattenmiljön i Nordanstigs kommun; sjöar och mindre vattendrag.

I avloppsreningsanläggningarna omhändertas och renas avloppsvatten som därefter återförs till naturen. Avloppsvattnet i de större anläggningarna renas i tre

steg; mekaniskt, kemiskt och biologiskt. I processen renas avloppsvattnet från fosfor och organiskt material. Fosfor är ett närsalt som gör att sjöar och vattendrag växer igen, medan organiskt material förbrukar syre som på sikt leder till att djur och växter som lever i vatten dör. Reningsprocessen tar bort cirka 95 procent av dessa förorenande ämnen.

Elförbrukning utgör en stor post i Nordanstig Vattens verksamhet och bolaget arbetar kontinuerligt för att optimera driften av anläggningarna i syfte att minska energiåtgången.

Transporter till och från anläggningar samt underhåll av 27 mil vatten- och avloppsledningar är faktorer som påverkar miljön. Rutiner och arbetsmetoder utvecklas

kontinuerligt och idag används schaktfri rörläggning där det är möjligt. På så vis blir markingreppen mindre och genomförandet blir totalt sett effektivare.

Investeringsredovisning

Totalt uppgick nettoinvesteringarna till 15,0 mnkr, vilket var 9,0 mnkr högre än budget. Främst beror det på investeringarna i samband med VA-utbyggnaden i Sörfjärden, som uppgick till 10,7 mnkr. Reinvesteringarna var 1,6 mnkr lägre än budgeterat.

Spillvattenledningsarbetet på Östigårdsvägen blev 0,3 mnkr lägre än beräknat, vilket påverkade reinvestering utfallet positivt. Det har varit flera stopp på ledningen, vilket orsakade källaröversvämningar.

Några reinvesteringar har bolaget skjutit till 2016. Det gäller främst avloppspumpstationen vid brandstationen i Bergsjö som byggs bort. Det behövs åtgärder för

att uppnå en fungerande och driftsäker avloppspumpstation. Detta påverkade reinvesteringsutfallet med 0,6 mnkr.

INVESTERINGSREDOVISNING

(tkr)	Budget	Bokslut	Avvikelse
Investering	2015	2015	mot budget
Reinvesteringar	6 000	4 378	-1 622
Nyinvesteringar	0	10 671	10 671
Summa	6 000	15 049	9 049

NORDANSTIGS FJÄRRVÄRME AB

Verksamhetsberättelse

Bolaget äger tre värmeproduktionsanläggningar belägna i Bergsjö, Harmånger och Strömsbruk. Företaget levererar värme till ett fyrtiotal kunder i kommunen.

Driften för anläggningarna och administrationen vid företaget svarar Nordanstigs Bostäder AB för.

Ingen personal finns i bolaget, förutom VD.

Bolaget är ett helägt dotterbolag till Nordanstigs kommun.

Viktiga händelser under perioden

Löpande underhållsarbeten vid samtliga anläggningar genomfördes, främst under icke eldningssäsong. Den gamla värmepannan vid anläggningen i Strömsbruk sanerades bort.

Den rörliga delen av fjärrvärmeföretaget höjdes med 3 procent 2015.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2013	2014	2015
Budget	385	276	151
Prognos	400	155	200
Årets resultat	1	0	0

Periodens resultat

Årets resultat är 0 tkr.

NORDANSTIGS FASTIGHETS AB

Verksamhetsberättelse

Bolagets uppgift är att äga, förvalta och hyra ut industrifastigheter och lokaler samt att äga aktier. Bolaget ska även skapa möjligheter för att bibehålla och utveckla näringslivet inom Nordanstigs kommun och genom bevakning, marknadsföring och service verka för näringslivets främjande.

Bolaget är ett helägt dotterbolag till Nordanstigs kommun.

Ingen verksamhet bedrevs vid företaget under året.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2013	2014	2015
Budget			
Prognos			
Årets resultat	40	-63	-1

Uppdragsföretag

STIFTELSEN ERSK-MATSGÅRDEN

Stiftelsens ändamål är att förvalta fastigheten Lindsjön 1:13 och att under affärs- mässiga former bedriva verksamhet och bevara gammal kulturmiljö. Stiftelsen står under överinseende av Nordanstigs kommunstyrelse. Kommunfullmäktige utser styrelsen för stiftelsen för samma mandat- period som gäller för kommunfullmäktiges ledamöter.

Under 2015 anmälde kommunen ”stiftelsen” till länsstyrelsen för registrering. Länsstyrelsen fann då att Ersk-Matsgården inte befanns vara en stiftelse, då ingen för- mögenhetsövergång skett vid bildandet. Redovisningen görs separat för 2015 men tas in i kommunens redovisning den 1 januari 2016.

Verksamhetsberättelse

Verksamheten redovisade ett negativt resultat på 53 tkr. Stiftelsen hade fyra protokollförda sammanträden.

Gården och serveringen var öppna dag- ligen mellan midsommar och mitten av augusti, och söndagar till mitten av septem- ber. Ett flertal aktivitetsdagar genomfördes, till exempel Mordagsmiddag, projektet *Skapande skola* för de lägre klasserna i kommunens skolor och även en välbesökt julmarknad.

På söndagarna serverades som vanligt den populära gammaldags maten, som motto, plöckfink, kams, pärgrot, ärtstuva med mera. Mat som fortfarande uppskattas

mycket. Även onsdagarnas och torsdagarnas treätters lyxlunch var fortsatt populära. Därutöver genomfördes musikunderhållning, ”Gubbröra” och ”Musik på Finnskogen”.

Under året fick man återbördat en del av de föremål som stulits på gården. Men det finns fortfarande en del saker kvar i utlandet, där man funnit föremålen.

Under hösten visades även gården upp i tv-programmet ”Bonde söker fru”.

NORDANSTIGS EKOTEKNIK KB

Kommanditbolaget Nordanstigs Ekoteknik likviderades hösten 2015.

FIBERSTADEN AB

Fiberstaden AB är ett bolag som samägs av Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner. Bolaget bedriver stadsnätets verksamhet i kommunerna och sköter it-driften för de båda kommunernas verksamheter.

Attraktivare region

Stadsnätets ambition är att knyta samman alla fastigheter i de orter där bolaget finns i ett gemensamt snabbt nätverk för snabba it-kommunikationer. Precis som elnät, fjärrvärme, vatten och avlopp samt vägnät är stadsnätet en infrastruktur som alla får ta del av. Detta utvecklar regionen och gynnar både näringsliv, samhällsservice och individerna. Från bolagets lokala nät- verk når man snabbt ut i världen via olika

internetleverantörer. Tillsammans med andra öppna stadsnät är detta en mycket viktig samhällsnyttig infrastruktur.

Verksamhetsberättelse

I Nordanstig gjordes utbyggnad utan stöd från landsbygdsprogrammet. Området som byggdes ut var en del av Västtjär. Utbyggnaden gav 34 nya fiberkunder.

En samförläggning gjordes tillsammans med EON utefter Håckstagatan i Jättendal, vilket gav 8 nya fiberkunder.

Fiberstaden anslöt på uppdrag av Nordanstigs bostäder totalt 202 lägenheter i Gnarp (126), Bergsjö (64), Harmånger (8) och Ilsbo (4). Via övriga förtätningar anslöts 14 privata kunder och 5 företag.

Både Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner lämnade in ansökningar om stöd till landsbygdsprogrammet. Den läns-gemensamma ansökan till Tillväxtverket, som ska lämnas in våren 2016, förbereddes.

Verksamhetsområde it levererar drifts- och underhållstjänster till Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner. Förutom it-

leveranser tillhandahålls tjänster till de olika projekt som ska leverera nya funktioner till kommunerna. Fiberstaden levererade tjänster till ett flertal projekt. Projektet för dubbel licensiering var den tyngsta.

Resultatet för 2015 blev 3 796 tkr (630 tkr).

HÄLSINGLANDS UTBILDNINGSFÖRBUND

Hälsinglands Utbildningsförbund är ett kommunalförbund som bildats av Bollnäs, Nordanstigs och Söderhamns kommuner med uppdrag att möta studerandes efterfrågan på utbildning med bredd och kvalitet.

Medlemskommunernas andel av förbundet uppgick till följande fördelning utifrån medlemsbidrag exklusive schablon-ersättning och interkommunal ersättning.

Bollnäs kommun	43 procent	40 693 tkr
Söderhamns kommun	50 procent	46 924 tkr
Nordanstigs kommun	7 procent	6 654 tkr

Övertagandet av gymnasie- och vuxenutbildningsverksamheten från medlemskommunerna ägde rum den 11 augusti 2015.

Vid jämförelse mot budget avseende Nordanstigs kommun redovisade förbundet en positiv avvikelse på 1 384 tkr.

Gymnasieverksamhetens överskott på 794 tkr förklaras av fler elever än prognos, vilket gav ökade intäkter, högre migrationsintäkter för asylsökande än prognos samt vakant tjänst som utvecklingsledare under hösten.

Vuxenutbildningsverksamhetens överskott på 590 tkr förklaras av mer i schablonintäkter för flyktingar än budgeterat samt vakanta lärartjänster.

Resultat för 2015 blev 7 067 tkr.

NORRSKEN AB

Verksamhetens mål är att skapa, äga och underhålla stamnät.

Bolaget ska vara den naturliga samarbetspartnern för operatörer, tjänsteleverantörer, region- och stadsnät som finns i området.

De flesta region- och stadsnäten ska vara Norrskens kunder.

Bolaget ska alltid präglas av oberoende och neutralitet gentemot operatörer.

Bolaget ska växa genom spridning inom området.

Norrskan AB ägs av Borlänge Energi, Gävle Energi AB, Gävleborgs läns landsting, Helsinges Net AB, Härnösand Energi och Miljö AB, Jämtkraft Telecom AB, Sandviken Energi AB, Sundsvall Energi Elnät AB, Söderhamn Teknikpark AB samt Hofors, Hudiksvalls, Ljusdals, Nordanstigs och Ockelbo kommuner.

KOMMUNALFÖRBUNDET INKÖP GÄVLEBORG

Inköp Gävleborg är kommunernas gemensamma organ för inköpsverksamhet. Förbundet ska även sköta kommunernas

upphandlingsverksamhet, med vissa undantag: byggtreprenader, vissa tjänster och direktupphandling. Förbundet ska biträda kommunerna med upphandling inom de undantagna områdena och även kunna bistå kommunernas företag med upphandling. Kommunalförbundet har en anställd lokaliserad i Nordanstig.

Inköp Gävleborg har tagit över upphandlingsverksamhet som tidigare låg på Gästrikens Inköp och Inköp Hälsingland. Förbundet är upphandlande enhet för Bollnäs, Gävle, Hofors, Hudiksvalls, Ljusdals, Nordanstigs, Ockelbo, Ovanåkers, Söderhamns och Älvkarleby kommuner med förvaltningar, bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Alla kommuner i Hälsingland och Gästrikland utom Sandvikens och Älvkarleby kommuner är delägare i kommunalförbundet. Andelarna bestäms av hur mycket bidrag respektive kommun skjutit till. Bidragen (täckning av kommunalförbundets kostnader) bestäms via procentuell fördelning i förhållande till skatteunderlaget. Nordanstigs kommuns andel är 3,5 procent.

Verksamhetsberättelse

Nordanstigs kommun betalade 599 tkr (608) i bidrag till kommunalförbundet. Ersättningen avser alla tjänster förbundet utför åt kommunen.

Ett stort antal upphandlingar gjordes gemensamt för flera kommuner och det gjordes även vissa kommunspecifika upphandlingar. Verksamheten redovisade 2015 ett resultat på -3 894 tkr (-461 tkr).

MITTSVERIGE VATTEN AB

MittSverige Vatten AB ansvarar för huvudmannens sysslor och kompetens, samt drift och underhåll av de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna i kommunerna Sundsvall, Timrå och Nordanstig. Bolaget ska driva och utveckla vattenförsörjning och

avloppshantering för att tillgodose brukarnas behov av vattentjänster samt bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Bolaget ska bedriva sin verksamhet i enlighet med kommunernas Agenda 21.

MittSverige Vatten AB är ett kommunalt bolag och ägs av Sundsvall Vatten AB (80 procent), Timrå Vatten AB (18 procent) och Nordanstig Vatten AB (2 procent).

Verksamheten redovisade ett resultat på 0 tkr före skatt (0).

SAMKRAFT AB

Bolagets uppgift är att bygga, driva och underhålla anläggningar för vindkraftsproduktion. Bolaget har sitt säte i Söderhamn.

Viktiga händelser under räkenskapsåret

Bokslut 2015 har ännu inte lämnats till kommunen.

Moderbolaget redovisade 2014 en förlust på 29 923 tkr.

Ägarförhållanden

Bolagets totalt 20 561 268 aktier är fördelade på följande ägare.

Ägare	Antal aktier
Bionär AB	685 440
Upplands Energi AB	2 520
Bollnäs Energi AB	3 031 862
AB Edsbyns Elverk	22 470
Eskilstuna Energi och Miljö AB	3 001 916
Gävle Energi AB	5 140 800
Hoåns Kraft AB	5 040
Hudik Vind AB	480 060
Ljusdals Energiföretag AB	22 470
Mälarenergi AB	2 884 560
Nordanstigs kommun	342 740
Sandviken Energi AB	2 725 830
Söderhamn NÄRA AB	2 131 862
Marita Gerger	6 000
Anders Thunman	10 000
Olle Berglund	5 000
Bengt Lilja	1 000
Viax AB	61 718

Räkenskaper

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	Kommunen				Koncernen	
		Bokslut 2015	Budget 2015	Bokslut 2014	Budget 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Verksamhetens intäkter		121 994	119 485	112 790	126 180	181 835	162 708
Verksamhetens kostnader	1	- 619 173	- 606 363	- 585 103	- 638 407	- 653 419	- 614 611
Jämförelsestörande poster	2	4 576		0		4 576	
Avskrivningar	3	- 14 402	- 15 500	- 14 210	- 15 000	- 27 290	- 24 703
Verksamhetens nettokostnader		- 507 005	- 502 378	- 486 523	- 527 227	- 494 298	- 476 606
Skatteintäkter	4	368 032	368 933	357 797	385 791	368 032	357 797
Generella statsbidrag	5	147 528	147 048	143 786	143 407	147 528	143 786
Finansiella intäkter	6	2 778	1 347	1 166	1 366	2 285	825
Finansiella kostnader	7	- 3 465	- 4 630	- 3 745	- 2 839	- 8 051	- 9 550
Resultat före extraordinära poster		7 868	10 320	12 481	498	15 496	16 252
Skatter						- 100	
Extraordinära intäkter							
Extraordinära kostnader							
Årets resultat – förändring av eget kapital		7 868	10 320	12 481	498	15 396	16 252

KASSAFLÖDESANALYS

Från verksamheten tillförda medel

(tkr)	Not	Kommunen				Koncernen	
		Bokslut 2015	Budget 2015	Bokslut 2014	Budget 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Resultat efter finansiella poster		7 868	10 320	12 481	498	15 496	15 775
Justering för av- och nedskrivningar	3	14 403	15 500	14 210	15 000	27 291	24 703
Justering för gjorda avsättningar			0		0		
Övriga ej likviditetspåverkande poster		1 120	0	66	0	1 239	499
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		23 391	25 820	26 757	15 498	44 026	40 977
Korta fordringar (ökning-/minskning+)	9	- 414	2 000	34 024	2 000	- 2 393	35 161
Lager (ökning-/minskning+)		0	0	0	0	45	128
Korta skulder (ökning+/minskning-)	14	31 651	0	- 6 817	0	37 329	- 3 717
Jämförelsestörande poster	2	4 576	0		0	4 576	
Kassaflöde från den löpande verksamheten		59 204	27 820	53 964	17 498	83 583	72 549
Investeringsverksamhet							
Investering i materiella anläggningstillgångar		- 15 242	- 20 000	- 12 367	- 15 000	- 39 793	- 46 850
Försäljning av anläggningar			0		0	355	235
Kassaflöde efter investeringar		- 15 242	- 20 000	- 12 367	- 15 000	- 39 438	- 46 615
Finansieringsverksamhet							
Nyupptagna lån – leasing		1 303	0	1 802	0	9 094	22 834
Amortering av skuld		- 5 337	- 5 000	- 4 971	- 4 500	- 13 441	- 12 142
Förlusttäckningsbidrag		0	- 2 500	- 1 127	- 2 500	0	- 1 127
Ökning långfristiga fordringar		0	0	- 24 098	0	143	- 24 076
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		- 4 034	- 7 500	- 28 394	- 7 000	- 4 204	- 14 511
Årets kassaflöde		39 928	320	13 203	- 4 502	39 941	11 423
Likvida medel vid årets början		47 155		33 952		49 631	38 207
Likvida medel vid årets slut		87 083		47 155		89 572	49 631

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	Kommunen			Koncernen	
		Bokslut 2015	Budget 2015	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Tillgångar						
Anläggningstillgångar						
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	8	162 833		158 611	396 210	380 775
Maskiner och inventarier	8	18 839		20 749	34 694	36 745
Finansiella anläggningstillgångar						
Värdepapper andelar		4 500		4 844	3 842	4 166
Långfristiga fordringar		26 043		25 786	8 231	8 430
Summa anläggningstillgångar		212 215	187 899	209 990	442 977	430 116
Omsättningstillgångar						
Förråd		0		0	651	752
Fordringar	9	35 639		35 225	38 011	35 175
Kortfristig placering		24 613		26 897	24 613	26 897
Kassa och bank		87 083		47 155	89 572	49 631
Summa omsättningstillgångar		147 335	129 726	109 277	152 847	112 455
Summa tillgångar		359 550	317 625	319 267	595 824	542 571
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital						
Ingående eget kapital	10	137 253		129 326	173 478	162 258
Årets resultat	10	7 868		12 481	15 396	15 775
Obeskattad reserv					1 786	2 290
Summa eget kapital		145 121	139 942	141 807	190 660	180 323
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner	11	32 607	27 004	27 806	32 607	27 806
Andra avsättningar	12	4 846	1 000	296	5 459	511
Summa avsättningar		37 453	28 004	28 102	38 066	28 317
Skulder						
Långfristiga skulder	13	51 873	49 077	55 907	212 112	221 584
Kortfristiga skulder	14	125 103	100 602	93 451	154 986	112 347
Summa skulder		176 976	149 679	149 358	367 098	333 931
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		359 550	317 625	319 267	595 824	542 571
Borgensättaganden och ansvarsförbindelser						
Borgensättaganden	15	171 738		178 582	58 369	59 314
Pensionsförpliktelse	16	258 781		268 137	258 781	268 137
Ansvarsförbindelser	17	14 868		19 824	15 082	20 017
Tillgångar med äganderättsförbehåll					12	132

NOTHÄNVISNING

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Not 1				
Verksamhetens kostnader				
Enligt driftredovisning minus avskrivningar				
Enligt resultaträkningen	- 619 173	- 585 103	- 653 419	- 614 611
Därav				
Utbetalning av pensioner	- 11 232	- 11 031	- 11 232	- 11 031
Förändring av semesterlöneskuld samt övertidsskuld	938	- 151	938	- 151
Not 2				
Jämförelsestörande poster				
Återbetalning av premier för år 2004 AGS	4 576	0	4 576	0
Not 3				
Avskrivningar				
Avskrivning byggnader och anläggningar	- 9 462	- 9 349	- 21 681	- 18 886
Avskrivning maskiner och inventarier	- 4 940	- 4 861	- 5 609	- 5 817
	- 14 402	- 14 210	- 27 290	- 24 703
Not 4				
Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	368 358	358 770	368 358	358 770
Preliminär slutavräkning innevarande år	408	- 1 038	408	- 1 038
Slutavräkningsdifferens föregående år	- 734	66	- 734	66
	368 032	357 798	368 032	357 798
Not 5				
Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag	112 900	107 757	112 900	107 757
Kommunal fastighetsavgift	18 617	18 427	18 617	18 427
Avgift för LSS-utjämning	- 4 554	- 3 794	- 4 554	- 3 794
Kostnadsutjämningsbidrag	17 955	18 209	17 955	18 209
Strukturbidrag	986	986	986	986
Regleringsavgift/bidrag	- 367	2 201	- 367	2 201
Ersättning för flyktingkrisen (totalt 16,6 mnkr)	1 276	0	1 276	0
Kompensation för sociala avgifter för unga	715	0	715	0
Summa generella statsbidrag och utjämning	147 528	143 786	147 528	143 786

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Not 6				
Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	173	287	205	409
Ränteintäkter NVAB	500	533	0	0
Återföring nedskrivning aktier och andelar	1 000	227	1 000	0
Övriga intäkter	1 105	119	1 080	416
	2 778	1 166	2 285	825
Not 7				
Finansiella kostnader				
Räntekostnader	- 1 438	- 2 180	- 6 127	- 7 758
Nedskrivning finansiella anläggningstillgångar	- 1 774	- 1 498	- 1 774	- 1 498
Övriga finansiella kostnader	- 253	- 67	- 150	- 294
	- 3 465	- 3 745	- 8 051	- 9 550
Not 8				
Materiella anläggningstillgångar				
Anskaffningsvärde mark, byggnader, tekniska anläggningar	350 953	310 106	709 030	646 410
Ackumulerade avskrivningar	- 188 120	- 151 495	- 312 820	- 265 635
Bokfört restvärde	162 833	158 611	396 210	380 775
Därav				
Mark, byggnader	121 630	122 558	329 980	324 684
Tekniska anläggningar	32 194	26 788	56 965	46 826
Tekniska anläggningar – affärsdrivande verksamheter	9 009	9 265	9 265	9 265
	162 833	158 611	396 210	380 775
Anskaffningsvärde maskiner och inventarier	61 257	83 763	85 247	106 515
Ackumulerade avskrivningar	- 42 418	- 63 014	- 50 553	- 69 770
Bokfört restvärde	18 839	20 749	34 694	36 745
Därav				
Maskiner – affärsdrivande verksamheter	160	222	160	222
Inventarier	18 679	20 527	34 534	36 523
	18 839	20 749	34 694	36 745
Not 9				
Fordringar				
Kundfordringar	4 571	9 033	7 142	9 940
Skatteverket	10 796	10 261	10 905	10 395
Intrimsfordringar – övriga	20 272	15 931	19 964	14 840
	35 639	35 225	38 011	35 175

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Not 10				
Eget kapital				
Ingående eget kapital	141 807	129 326	178 033	162 258
Årets resultat	7 868	12 481	15 396	15 775
Avsättning skuld till renhållningskollektivet	- 4 554		- 4 554	
Obeskattad reserv	0	0	1 786	2 290
	145 121	141 807	190 661	180 323
varav				
Renhållningskollektivet har en fordran på skattekollektivet på 4 554 tkr (3 587) tkr efter att ytterligare 38 tkr avsattes 2012 för täckning av Homotippen. Från och med 2015 redovisas fordran under avsättningar.				
Not 11				
Avsättningar för pensioner				
Intjänande fr o m 1998 exklusive ÖK-SAP				
Ingående avsättning inklusive löneskatt	27 806	24 626	27 806	24 626
Intjänat under året	3 688	2 243	3 688	2 243
Löneskatt	709	621	709	621
Ränteuppräknig	404	316	404	316
Utgående avsättning inklusive löneskatt	32 607	27 806	32 607	27 806
Not 12				
Andra avsättningar				
Täckning av deponi	292	296	292	511
Renhållningskollektivets fordran på skattekollektivet	4 554		4 554	
Andra avsättningar			613	
	4 846	296	5 459	511
Not 13				
Långfristiga skulder				
Ingående skuld justerad med koncernskulder	55 907	59 077	221 584	215 482
Amortering	- 3 568	- 3 430	- 11 672	- 12 142
Amortering leasade bilar	- 1 769	- 1 542	- 1 769	- 1 542
Nya lån	0	0	2 666	17 984
Nya lån – leasing	1 303	1 802	1 303	1 802
	51 873	55 907	212 112	221 584

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Not 14				
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	26 967	17 336	38 414	26 719
Arbetsgivaravgifter	11 814	11 726	12 707	13 017
Skatteverket – slutavräkning	667	3 362	667	3 362
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	5 627	5 326	5 919	5 326
Personalens löneskuld timanställda	4 549	537	4 549	537
Pension individuell del inklusive löneskatt	15 261	13 807	15 261	13 807
Amortering leasade bilar	1 874	1 401	1 874	1 401
Amortering långfristig skuld	3 793	3 793	7 805	3 793
Semesterlöneskuld	11 651	12 120	13 373	13 683
Kortfristig skuld till koncern NVAB	0	1 127	0	0
Kortfristig skuld stiftelser	492	2 664	492	2 664
Skuld till andra kommuner	267	1 950	267	1 950
Skuld för statligt investeringsbidrag	2 456	2 680	2 456	2 680
Statligt flyktingbidrag	15 307		15 307	
Övriga kortfristiga skulder	24 377	15 622	35 895	23 408
	125 102	93 451	154 986	112 347

Not 15				
Borgensåtaganden				
Egnahem	107	144	107	144
Bostadslån med kreditgaranti	19	19	19	19
Nordanstigs Bostäder AB	113 369	119 268	0	0
Samkraft AB		908		908
Nordanstigs Vatten AB	57 000	57 000	57 000	57 000
Hälsingeutbildningar	640	640	640	640
Övriga	603	603	603	603
	171 738	178 582	58 369	59 314

Samtliga delägare i Kommunalförbundet Region Gävleborg (samliga kommuner i länet samt Landstinget Gävleborg) har tecknat en solidarisk borgen på 40 000 tkr. Nordanstigs kommun har en ägarandel i kommunalförbundet på 3,87 % (2006). Nordanstigs kommun har i november 2006 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för KommunInvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelse. Samtliga 280 kommuner som per 2015-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgens-förbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Nordanstigs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgens-förbindelse, kan noteras att per 2015-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 325 620 649 807 kronor och totala tillgångar till 319 573 677 123 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 231 376 145 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 227 243 964 kronor.

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Not 16				
Pensionsförpliktelser				
(Pensioner intjänade före 1998)				
Ingående ansvarsförbindelse	215 787	230 672	215 787	230 672
Aktualisering	- 3 084	- 3 964	- 3 084	- 3 964
Ränteuppräknig	1 995	2 049	1 995	2 049
Basbeloppsuppräknig	1 933	232	1 933	232
Ändringar av försäkringstekniska grunder	-	-	-	-
Bromsen	-	- 1 136	-	- 1 136
Övrig post	975	- 1 825	975	- 1 825
Årets utbetalningar	- 9 348	- 10 240	- 9 348	- 10 240
Summa pensionsförpliktelser	208 258	215 788	208 258	215 788
Löneskatt	50 523	52 350	50 523	52 350
Utgående ansvarsförbindelse	258 781	268 138	258 781	268 138
Not 17				
Ansvarsförbindelser				
	Åtagande		Totalt	
Leasegivare	inom ett år	>1 år<5 år	>5 år	åtagande
DAL avtal slut 2025-12-31, Bergesta	1 270	7 014	6 584	14 868
Summa åtaganden med tidsbegränsning	1 270	7 014	6 584	14 868
Garantibelopp Fastigo			214	193

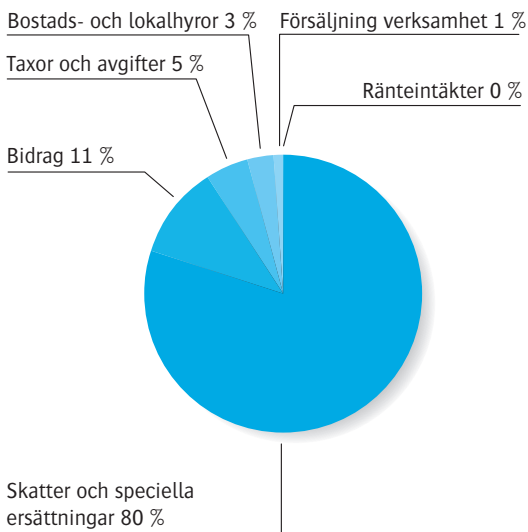
SAMMANFATTNING

	Årsredovisning					Budget			
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
BEFOLKNING									
Folkmängd 31/12	9 533	9 533	9 491	9 493	9 490				
Folkmängd 1/11 året före budgetåret	9 627	9 539	9 523	9 484	9 485	9 432	9 398	9 364	9 332
Medelålder, antal personer									
31/12	44,5	44,6	44,7	44,8					
0–5 år	604	631	619	622		585	578	568	563
6–15 år	951	933	980	975		1 033	1 051	1 061	1 045
16–18 år	389	353	344	304		293	289	294	316
19–64 år	5 297	5 278	5 149	5 153		5 042	4 958	4 895	4 861
65 år–	2 292	2 338	2 375	2 439		2 465	2 507	2 534	2 535
Totalt SCB:s prognos 31/12						9 418	9 383	9 352	9 320
PERSONAL									
Antal kommunanställda 31/12	757	739	775	804	766	–	–	–	–
Antal årsarbetare	678	661	691	722	691	–	–	–	–
SKATTESATS									
Kommunal skattesats	22,40	22,14	22,61	22,61	22,51	22,51	22,51	22,51	22,51
Total skattesats kommun och landsting	33,57	33,57	34,54	34,57	34,44	34,44	34,44	34,44	34,44
KOMMUNENS EKONOMI									
Likviditet (%)	130	123	133	117	118	108	104	102	119
Soliditet exklusive ansvarsförbindelse (%)	36,7	37,2	41,7	44,4	40,4	46	46	46	51
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse (%)	–73	–62	–59	–48	–36	–38	–37	–34	–28
Årets resultat (tkr)	1 769	10 966	18 138	12 481	7 868	498	420	4 221	16 601
4 % av skatteintäkter samt generella statsbidrag före finansnetto (tkr)	18 602	18 795	19 836	20 063	20 622	21 168	21 596	21 992	22 438
Årets investeringar (tkr)	24 364	22 546	25 991	12 367	15 216	15 000	15 000	15 000	15 000
Ansvarsförbindelser exklusive borgensåtagande (tkr)	299 864	295 946	308 259	288 154	258 781	270 436	267 047	263 621	261 446
Ansvarsförbindelser exklusive borgensåtagande (kr/invånare)	31 455	31 044	32 479	30 354	27 269	28 715	28 461	28 189	28 052
Låneskuld (tkr)	67 439	63 521	59 077	55 907	51 873	51 407	46 907	42 407	37 907
Låneskuld (kr/invånare)	7 074	6 663	6 225	5 889	5 464	5 458	4 999	4 535	4 067
Amortering (tkr)	4 609	6 199	5 017	4 972	5 337	4 500	4 500	4 500	4 500
Eget kapital (tkr)	100 203	111 169	129 326	141 807	145 121	147 305	147 725	151 946	168 547
Eget kapital (kr/invånare)	10 511	11 661	13 626	14 938	15 287	15 641	15 744	16 247	18 084
Finansnetto (tkr)	–5 282	–1 481	–264	–2 579	–687	–1 473	–1 848	–2 185	–2 172

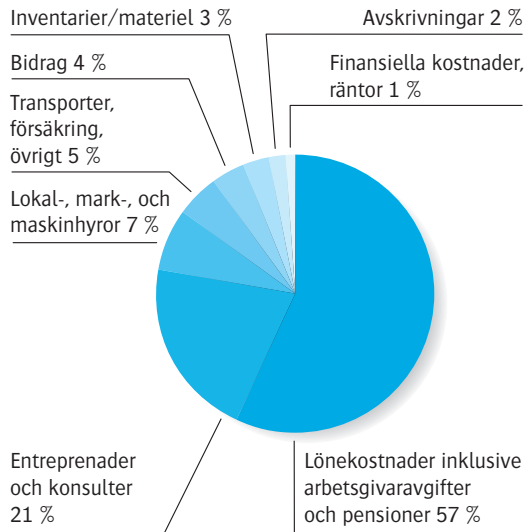
	Årsredovisning					Budget			
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Verksamheternas netto-kostnader (summa boxar) (tkr)	443 710	457 385	466 879	481 750	498 156	507 192	512 748	515 210	527 396
Verksamheternas netto-kostnader (summa boxar) (kr/invånare)	46 545	47 979	49 192	50 748	52 493	53 853	54 646	55 091	56 588
Verksamheternas netto-kostnader resultaträkning (tkr)	458 008	457 416	466 250	486 523	507 005	526 679	538 440	544 215	542 976
Verksamheternas netto-kostnader resultaträkning (kr/invånare)	48 044	47 982	49 125	51 251	53 425	55 923	57 385	58 192	58 259

Antalet personer fördelat i åldersgrupper för budget 2016, FP 2017–2019 är beräknade av SCB utifrån befolkningen 2014-12-31.

Intäkter

Kostnader

Mandatfördelningen vid valen 2010 respektive 2014 såg ut enligt följande:

	2010	2014
Socialdemokraterna	11	11
Centern	7	5
Moderaterna	3	4
Folkpartiet	4	2
Vänstern	2	2
Kristdemokraterna	1	1
Miljöpartiet	1	1
Sverigedemokraterna	2	5
Totalt	31	31

Bilagor

Redovisningsprinciper

Redovisningen har skett enligt god redovisningssed och enligt kommunal redovisningslag samt Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Eventuella avvikelser beskrivs under berörd rubrik.

Alla belopp och beräkningar är presenterade i respektive års penningvärde.

Principer för periodisering och värdering

Redovisningen har varit öppen för externa transaktioner. Till och med *den 22 januari 2016* har kostnader och intäkter av väsentlig betydelse hänförs till redovisningsåret 2015.

Kostnads- och intäktsräntor

Kostnads- och intäktsräntor har periodiserats.

Långfristiga skulder

Amorteringar för 2015 har bokförts som kortfristig skuld.

Skatteintäkter

Den definitiva slutavräkningen för 2014 och prognosen för slutavräkningen för 2015 ingår i posten skatteintäkter i resultaträkningen.

Löner, semesterersättningar och övriga löneförmåner

Från och med redovisningsåret 2002 redovisas löner, semesterersättningar och övriga löneförmåner när kostnaden uppstått, det vill säga när lönerna intjänats.

Sociala avgifter

Sociala avgifter har redovisats i form av procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen. Arbetsgivaravgiften för december månad har periodiserats.

Personalomkostnadspålägg

Personalomkostnadspålägg har interndebiterats verksamheterna med 39,8 procent.

Förändring av pensions- och semesterlöneskuld

Respektive skuld redovisas som en samlad kostnad för hela verksamheten under verksamhetens kostnader (ökning pensionsskuld inklusive löneskatt och förändring semesterlöneskuld) i resultaträkningen.

Redovisning av pensionsförpliktelser

Från och med redovisningsåret 1998 redovisas nyintjänade pensionsförmåner: den individuella delen redovisas i bokslutet som kortfristig skuld, och resterande delar redovisas som en avsättning i balansräkningen och ingår i posten verksamhetens kostnader (ökning pensionsskuld inklusive löneskatt) i resultaträkningen. Visstidspensioner avseende förtroendevalda ingår i avsättningen. Räntan på pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas i posten finansiella kostnader i resultaträkningen. Pensionsförmåner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse.

Kommunen har ingen förvaltning av medel finansiellt placerade för pensioner, vilket innebär att hela pensionsförpliktelsen återlånas i verksamheten.

Pensionerna beräknas enligt RIPS-07.

Löneskatt på pensioner

Från och med 1999 redovisas löneskatt på årets intjänade pensioner och ingår i verksamhetens kostnader (posten ökning pensionsskuld inklusive löneskatt) i resultaträkningen.

Redovisning av materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar upptas till anskaffningsvärdet och reduceras med avskrivningar. Planenlig avskrivning baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och sker utifrån förväntad ekonomisk livslängd. Kommunen har under året tillämpat komponentavskrivning på nya avskrivningar med betydande komponenter som har en väsentlig skillnad i nyttjandetid. Kommunen har inte justerat tidigare års investeringar då beräkning visar att utfallet inte är av betydande belopp. Därmed följer inte kommunens redovisning RKR 11:4 fullt ut.

Kommunens bolag har från och med 2014 tillämpat komponentavskrivning.

Korttidsinventarier

För att en investering ska klassas som en anläggningstillgång, och därmed fördela kostnaden (avskrivningen) över minst tre år, ska investeringen ha en ekonomisk varaktighet av minst tre år och uppgå till ett värde av lägst ett halvt basbelopp.

Avskrivningar

Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod, viss vägledning finns i Sveriges Kommuner och Landstings förslag till avskrivningstider.

Planenlig avskrivning baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och sker utifrån förväntad ekonomisk livslängd. I kommunen påbörjas avskrivningarna månaden efter anskaffning eller påbörjande. Ej färdigställda investeringar balanseras som pågående.

Huvudsakligen tillämpas följande avskrivningstider:

Avskrivningstider	År
Byggnader och anläggningar	20–100
Maskiner, fordon och inventarier	5–20
Energianläggningar	10–30

Kapitalkostnaderna

Kapitalkostnad är den ersättning förvaltningarna erlägger för gjorda investeringar. Denna räknas enligt nominell metod med 2,4 procent intern ränta 2015. Kapitalkostnad kostnadsbokförs månaden efter genomförd investering.

Kundfordringar

Kundfordringar har minskats med summan av osäkra kundfordringar (befarade kundförluster). Kundfordringar äldre än 12 månader bedöms som osäkra.

Leasingavtal

Från och med redovisningsåret 2003 redovisas nya finansiella leasingavtal i balansräkningen, det vill säga som anläggningstillgång och långfristig skuld. Från och med årsredovisningsåret 2003 redovisas nyleasade bilar enligt denna princip.

Tidigare avtal som enligt definitionen är att klassificera som finansiell leasing, men tidigare redovisats som operationell leasing, redovisas även fortsättningsvis som operationell leasing: DAL (Bergesta).

Det framtida åtagandet noteras i ansvarsförbindelse.

Hyresavtal för lokaler och bostäder redovisas som operationell leasing och är även enligt definitionen operationell leasing.

Avtal avseende leasing av skolbaracker har för redovisningsår 2015 hanterats som operationell leasing. Det befintliga avtalet gäller i 24 månader, hyrespris per månad 24,9 tkr med optionspris köp efter 24 månader 1 822 tkr.

Redovisning av bredbandsinvestering

Kostnader med reducering av intäkter (bidrag från länsstyrelsen och EU) i bredbandsprojekten redovisas som anläggningstillgång och planerlig avskrivning påbörjas månaden efter att investeringen har bokförts.

Extraordinära poster och upplysningar för jämförelseändamål

Extraordinära poster ska avse händelser som saknar tydligt samband med kommunens ordinarie verksamhet, att händelsen ej förväntas inträffa ofta samt att posten uppgår till ett väsentligt belopp.

Jämförelsestörande poster är sådana poster som uppgår till väsentliga belopp och påverkar årets resultat men hänförs till annan period.

Klassificering av finansiella tillgångar

Kommunfullmäktige har inte tagit beslut om att placerade medel anses vara ett långsiktigt innehav.

Redovisning av avsättningar, ansvarsförbindelser och eventualtillgångar

En avsättning är på balansdagen säker eller sannolik till sin förekomst men oviss till belopp eller till tidpunkt då den ska infrias, till exempel pensionsskuld och täckning av deponi.

Redovisning av immateriella tillgångar

Nordanstigs kommun har inga immateriella tillgångar redovisade.

Redovisning av lånekostnader

Redovisas enligt huvudprincipen, det vill säga lånekostnaden belastar resultaten för den period till vilken den hänförs, oavsett hur de lånade medlen används.

Sammanställd redovisning

Resultaträkningen och balansräkningen visar en sammanställd redovisning för koncernen.

Enligt rekommendationen RKR 8.2 ska förvaltningsberättelsen innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens samlade verksamhet. Utöver detta ska sammanställda räkenskaper upprättas om bolagens omsättning uppgår till minst 5 procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag eller om bolagens balansomslutning uppgår till minst 5 procent av kommunens balansomslutning. Företag vars omsättning är av obetydlig omfattning kan undantas. Som obetydlig omfattning definieras företag där kommunens andel av omsättning och omslutning är mindre än 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Den sammanlagda kommunala andelen av omsättningen hos de företag som undantas får dock inte överstiga 5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Kommunens sammanställda redovisning omfattar Nordanstigs Bostäder AB, Nordanstig Vatten AB, Nordanstigs Fjärrvärme AB och Nordanstigs Fastighets AB. I den sammanställda redovisningen upptas inte bolag som är under likvidation eller har beslutats att likvideras, Nordanstigs Ekoteknik KB. Kommunstyrelsen gör bedömningen, trots att ägarandelen uppgår till 100 procent, att utesluta bolaget ur koncernsammanställning då kommunfullmäktige beslutat om att likvidera bolaget.

Ordlista och begrepp

Anläggningstillgångar

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk. Kan vara immateriella (goodwill med mera), materiella (mark, byggnader, maskiner med mera) eller finansiella (aktier, andelar med mera).

Avskrivning

Årlig kostnad för värdeminskning av anläggningstillgångar beräknad utifrån förväntad ekonomisk livslängd.

Avsättningar

Avser ekonomiska förpliktelser som inte är helt bestämda till storlek eller förfallotidpunkt.

”Bromsen” i pensionssystemet

I tider då tillgångarna i pensionssystemet minskar i värde ökar pensionsskulden och vice versa.

Eget kapital

Visar hur stor del av tillgångarna som ej finansierats med främmande kapital (skulder). Består av anläggningskapital och rörelsekapital.

HelGe

Datoriserat bibliotekssystem i Hälsingland och Gästrikland.

HVB

Hem för vård och boende.

Internränta

Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättnings-tillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet.

Jämförelsestörande poster

Post som är resultat av händelser eller transaktioner, som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder.

KL

Kommunallagen.

KLK

Kommunledningskontoret.

Kapitalkostnader (kpk)

Benämningen på internränta och avskrivning. Det är denna ersättning förvaltningarna erlägger för gjorda investeringar.

Kortfristiga fordringar

Fordringar som förfaller till betalning inom ett år.

Kortfristiga skulder

Skulder med en löptid understigande ett år.

KPI

Konsumentprisindex. Ett mått på prisutvecklingen.

Likviditet

Ett mått på den kortsiktiga betalningsberedskapen. Visar omsättningstillgångar i relation till kortfristiga skulder.

LIS-områden

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

LOV

Lagen om valfrihet.

Långfristiga fordringar

Fordringar som förfaller till betalning senare än ett år.

Långfristiga skulder

Skulder med en löptid överstigande ett år.

NBAB

Nordanstigs Bostäder AB.

NFAB

Nordanstigs Fastighets AB.

NFVAB

Nordanstigs Fjärrvärme AB.

Nettokostnader

Verksamhetens kostnader minskade med verksamhetens intäkter, bidrag med mera.

NTA-lådor

Naturvetenskap och teknik för alla.

NVAB

Nordanstig Vatten AB.

Nyckeltal

Ett mått på verksamheten. Exempelvis kostnad per enhet eller tjänster per brukarantal.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som inte är anläggningstillgångar. Exempelvis förråd, fordringar, kortsiktiga placeringar, kassa och bank.

PRAO

Praktisk arbetslivsorientering.

PSYNK

Psykisk hälsa, barn och unga, synkronisering av insatser. Samarbetsprojekt mellan Gävleborgs landsting och Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner.

RUN-riksdag

RUN = Regional Utbildning för Nyföretagare.

Rörelsekapital

Omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder.

SAM

Skol- och arbetsmarknadsmässa.

SKL

Sveriges Kommuner och Landsting. En arbetsgivar- och medlemsorganisation för Sveriges 290 kommuner och 18 landsting samt regionerna Skåne och Västra Götaland.

SFB

Socialförsäkringsbalken om rätt till assistansersättning.

Soliditet

Ett mått på den långsiktiga betalningsförmågan. Visar andelen eget kapital av totala tillgångar.

Verksamhetstal

Kvantitetsmått på verksamheterna. Exempelvis antalet brukare.

ÅR

Årsredovisning.

Årsarbetare

Antal arbetade timmar under året dividerat med 1 600. Används enbart för att jämföra med motsvarande period föregående år. (I princip heltidstjänst.)

Kommunrevisionens verksamhetsberättelse för 2015

Förutom obligatoriska granskningar av års- och delårsbokslut har revisionen drivit fördjupade granskningar av kommunstyrelsens arbete för att få en ekonomi i balans samt granskningar av arbetsmiljöarbetet, uppföljning av en tidigare gjord granskning av försörjningsstödet och en granskning av kommunens styrning av mål och riktlinjer. En extra granskning har skett av konsultarvoden. En granskning av upphandlingsrutiner initierades och avslutas i år.

Vi har samverkansavtal med revisionerna i Hudiksvall (miljö- och räddningsnämnden) och Medelpad (överförmyndarnämnden). Genom Sundsvalls kommun granskas årligen överförmyndarnämnden.

Revisionsgruppen har haft åtta sammanträden samt gjort några studiebesök. En träff hölls med en hemtjänstduo, ett företagsbesök gjordes på före detta Trima i Bergsjö. Träffar har hållits med samhällsbyggnadschefen samt kvalitetsenheten samt i övrigt med ledande politiker och tjänstemän.

Under året har möten hållits med kommunstyrelsen, byggnadsnämnden samt utbildnings- och omsorgsutskotten. En träff har skett med fullmäktiges presidium.

Revisionen aktualiserade tidigt av året en fråga om jäv. Något definitivt svar meddelades inte från presidiet/fullmäktige. Från kommunstyrelsens håll aviserades en utökning av revisionens organisation men den fullföljdes inte. Om skrivelser i övrigt kan nämnas ett svar på fråga om val av ledamot till EU-Leaderorganisationen, om ett möte med omsorgsutskottet samt om stödverksamheten vid svåra olyckshändelser, POSOM.

Utbildning har skett i regi av FFR, en med Västernorrland och Jämtland gemensam revisorsorganisation, under två träffar. KPMG, den revisionsbyrå som vi anlitate 2015 och som vi har ett avtal med till och med 2019, har hållit en utbildningsdag.

Revisionens budget på 700 000 kronor understegs med cirka 33 000.

Ambitionen med vårt arbete är att verka i framkant, vara förebyggande och framåt-syftande. Allt enligt vår arbetsordning som styr vårt arbete tillsammans med revisionsreglementet och God revisionsssed. En ny arbetsordning har antagits i år och frågan om att aktualisera revisionsreglementet har väckts.

Revisionsberättelse för år 2015

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Den med Hudiksvalls kommun gemensamma nämnden, Norrhälsinge miljö- och räddningsnämnd har granskats i samverkan med revisorerna i Hudiksvalls kommun. Överförmyndarnämnden, gemensam med Sundsvalls, Timrå och Ånge kommuner, har granskats i samverkan med revisorerna i dessa kommuner.

Styrelser och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsd i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Nordanstigs kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi konstaterar att kommunstyrelsen inte följt upp och utvärderat den interna kontrollen för kommunen. Vi har därför inte fullt ut kunna bedöma om den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella målen med undantag för resultatmålet.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen endast i begränsad utsträckning är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, som har betydelse för god ekonomisk hushållning.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2015.

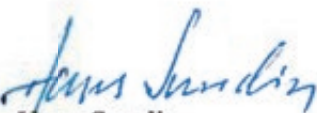
**Nordanstigs kommuns
revisorer**

Vi återoppar bifogade redogörelse och rapporter.

Bergsjö, 2016-03-16

Sverker Söderström
Ordförande

Hans Sundin
Vice ordförande

Åsa Löf

Lars-Erik Trapp

Ove Wallberg

Bilagor:

Bil. 1 Revisorernas redogörelse

Bil. 2 De sakkunnigas rapporter

Bil. 3 Granskningsrapporter samt revisionsberättelser från kommunalförbund och kommunala bolag

Bilder

Sida

- 1 Oxsand.
- 11 Rönnskär.
- 16 Sörfjärden.
- 23 Strömsbruk.
- 24 Harmånger, Vattrång.
- 49 Morängsviken.
- 50 Bringsta, Harmånger.
- 59 Gnarps station.
- 66 Kyrksjön, Bergsjö.
- 70 Stallbacken.
- 75 Hassela.
- 78 Ersk-Matsgården, Hassela.
- 81 Holm, Harmånger.
- 92 Morängsviken.

Fotograf, samtliga bilder: Malin Stålberg utom sid 16: Per Trané.

**NORDANSTIGS
KOMMUN**

Box 56, 820 70 Bergsjö Telefon: 0652-360 00
www.nordanstig.se